

REISJÄRVI

ARKKITEHTI- JA INSINÖÖRITOIMISTO
MOTIIVI OY
KOULUKATU 48 60100 SEINÄJOKI 06-421 5000

17.11.2003
KH 5.4.2004
KV 4.5.2004

OIKEUSVAIKUTTEISET RANTAOSAYLEISKAAVAT

PITKÄJÄRVI, NORSSINJÄRVI, KANGASPÄÄNJÄRVI,
VUOHTAJÄRVI, REISJÄRVI, KÖYHÄNJÄRVI JA KORPINEN
KAAVASELOSTUS

ESIPUHE

Reisjärven kunnan kahdeksan suurimman vesistön rantaosayleiskaavojen laatiminen käynnistyi keväällä 2001. Suunnittelukonsultiksi valittiin tarjouskilpailun perusteella Arkkitehti- ja insinööritoimisto Motiivi Oy Seinäjoelta, jossa työstä ovat vastanneet suunnittelupäällikkö Liisa Märijärvi-Vanhanen sekä projektipäälliköt Keijo Kaistila (1.9.2002 saakka) ja Juha-Matti Märijärvi (14.10.2002 alkaen). Työtä on valvonut ohjausryhmä, johon ovat kuuluneet Reisjärven kunnan nimeäminä tekninen johtaja Matti Kiviniemi, rakennustarkastaja Teuvo Hylkilä sekä luottamusmiesedustajat Jyrki Halonen, Tuomo Rajala, Erkki Luotoniemi, Jorma Kinnunen, Liisa Markkinen ja Hannu Niinikoski. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen Kalajokilaakson osaston edustajana ohjausryhmässä ovat toimineet biologi Eero Laukkanen ja arkkitehti Liisa Ranto-Oikari.

Seinäjoella 17. marraskuuta 2003

Täydennykset 25. elokuuta ja 8. joulukuuta 2004

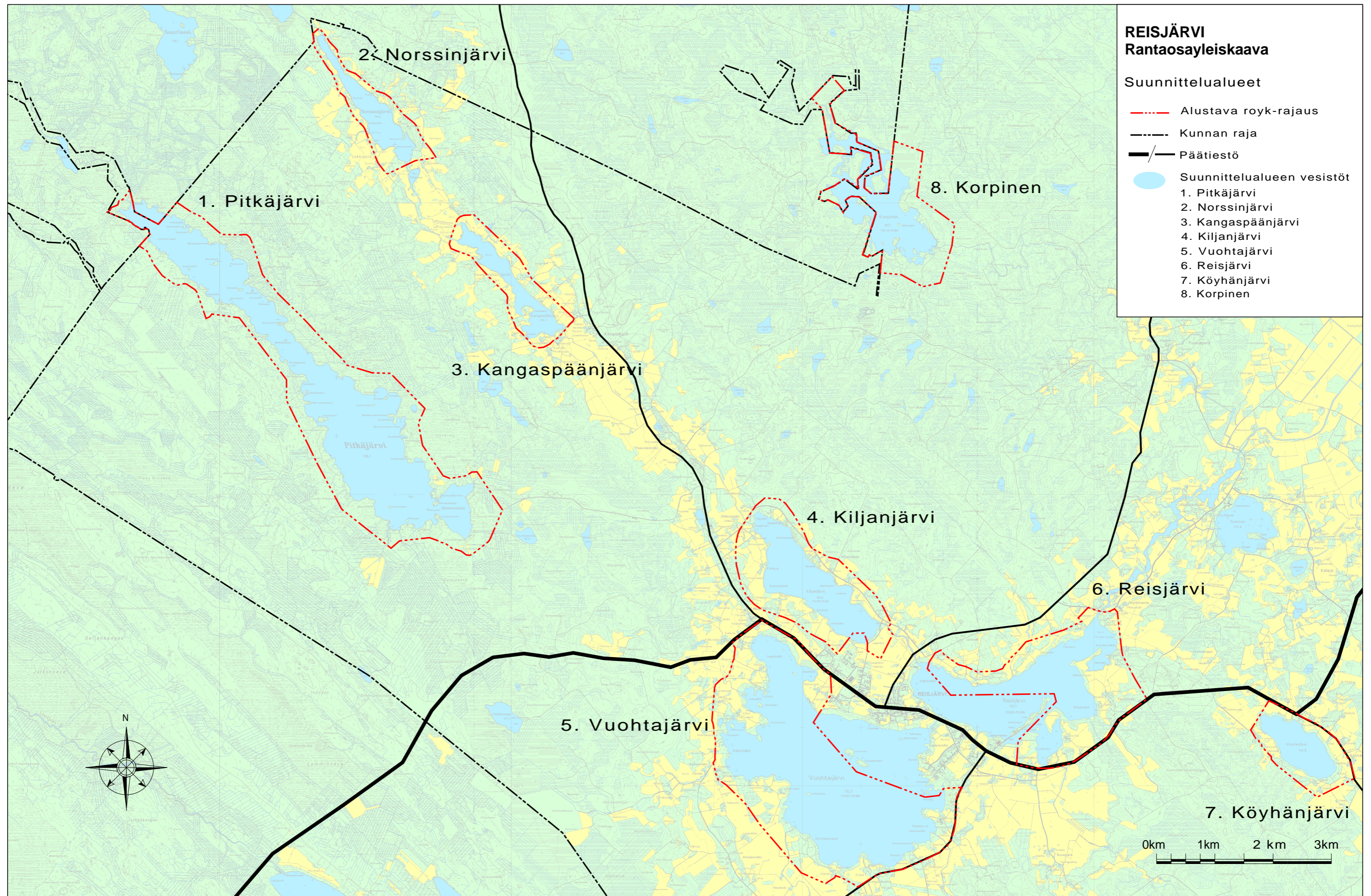
MOTIIVI OY

Liisa Märijärvi-Vanhanen
Suunnittelupäällikkö

Juha-Matti Märijärvi
Projektipäällikkö

KÄSITTELYVAIHEET

1. 05.04.2001 Kaavoituspäätös, Reisjärven kunnan tekninen lautakunta
2. 09.04.2001 Viranomaisneuvottelu 1
3. 23.05.2001 Työneuvottelu 1
4. 02.07.- Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olo
16.08.2001
5. 02.11.2001 Viranomaisneuvottelu 2
6. 17.12.2001 Työneuvottelu 2
7. 08.01.2002 Ohjausryhmän kokous 1
8. 04.02.2002 Yleisötilaisuus 1: Kangaspääjärvi, Korpinen, Norssinjärvi ja Pitkäjärvi
9. 05.02.2002 Yleisötilaisuus 1: Kiljanjärvi, Köyhänjärvi, Reisjärvi ja Vuotojärvi
10. 05.02.2002 Työneuvottelu 3 rakennuskantaselvityksestä
11. 24.04.2002 Ohjausryhmän kokous 2
12. 04.06.2002 Ohjausryhmän kokous 3
13. 04.06.2002 Työneuvottelu 4 rakennuskantaselvityksestä
14. 16.07.- Yleisötilaisuus 2, kaavoittajan vastaanotto Reisjärven kunnassa
17.07.2002
15. 07-08/2002 Alustava nähtävilläolo Reisjärven kunnassa
16. 03.09.2002 Maankäyttötoimikunta
17. 03.09.2002 Viranomaisneuvottelu 3
18. 10.12.2002 Työneuvottelu 5 luonto- ja rakennuskantaselvityksistä
19. 07.02.2003 Maankäyttötoimikunta
20. 17.03.2003 Ohjausryhmän kokous 4
21. 31.03.- Luonnos nähtävillä Reisjärven kunnassa ja internetissä
11.04.2003 - MRL 62§:n mukainen mahdollisuus mielipiteen esittämiseen
22. 13.06.2003 Maankäyttötoimikunta
23. 19.06.2003 Ohjausryhmän kokous 5
24. 14.08.2003 Viranomaisneuvottelu 4
25. 06.10.2003 Ohjausryhmän kokous 6
26. 06.11.2003 Työneuvottelu 6
27. 18.11.2003 Tekninen lautakunta
28. 01.12.2003- Osayleiskaavaehdotus nähtävillä Reisjärven kunnassa ja internetissä
15.01.2004 - MRL 65§:n ja MRA 19§:n mukainen julkinen nähtävilläolo ja lausunto-
pyyntö viranomaisille
29. 25.02.2004 Maankäyttötoimikunta
30. 17.03.2004 Ohjausryhmän kokous 7
31. 25.03.2004 Tekninen lautakunta
32. 05.04.2004 Kunnanhallitus
33. 04.05.2004 Kunnanvaltuusto § 38-44

SISÄLLYSLUETTELO

1	OHJELMARAPORTTI.....	11
1.1	Rantaosayleiskaavatyön taustaa	11
1.2	Alustava suunnittelualue ja laitimispäätös	12
1.3	Suunnittelun ohjelmointi	12
1.4	Yleiskaavaan liittyvä lainsäädäntö	13
2	LÄHTÖKOHTARAPORTTI	15
2.1	Selvitysmenetelmät ja -alueet	15
2.2	Suunnittelutilanne	16
2.3	Kartat	20
2.4	Maanomistus ja kiinteistöjako	20
2.5	Rakennettu ympäristö.....	24
2.6	Luonnonympäristö.....	28
2.7	Erytispiirteet, kulttuurimaisema ja suojelukohteet	35
2.8	Ympäristön häiriötekijät	40
3	TAVOITERAPORTTI	42
3.1	Ohjelmointivaiheen tavoitteet	42
3.2	Alustavan luonnosvaiheen yleistavoitteet.....	42
3.3	Luonnosvaiheen suunnittelutavoitteet ja mitoitus	44
3.4	Sidosryhmätyöskentely	45
3.5	Maisemallinen rakennettavuus	46
3.6	Alustavat mitoitusavoitteet	56
3.7	Tarkistetut Mitoitusperusteet	60
4	YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	61
4.1	Menettely.....	61
4.2	Alustava mitoitusluonnos	61
4.3	Rantayleiskaavaluonnos 27.3.2003	61
4.4	Vaikutukset vesioloihin.....	64
4.5	Arvokkaiden luontotyyppien ja linnustoalueiden sekä erityislajiston säilyminen tai lisääntyminen.....	69
4.6	Vaikutukset yhdyskuntakehitykseen ja maankäyttöön.....	72
4.7	Vaikutukset yksilöön ja yhteisöön	74
5	RANTAOSAYLEISKAAVA.....	75
5.1	Tarkistetut tavoitteet.....	75

5.2	Mitoitus	76
5.3	Alueiden käyttö rantaosayleiskaavassa	82
5.4	Erityispiirteet, kulttuurimaisema ja suojelukohteet	89
5.5	Rakentamista rajoittavat tekijät.....	93
5.6	Liikenne.....	94
5.7	Tekninen huolto.....	94
5.8	Yhteenveto	95
6	OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	96
6.1	Toteuttamisen vaiheittaisuus ja jatkosuunnitelmat	96
6.2	Seuranta ja jälkiarviointi.....	96
7	OSAYLEISKAAVAN HYVÄKSYMINEN	97
7.1	Suunnitteluvaiheet.....	97
7.2	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	97
7.3	Sidosryhmätyöskentely	97
7.4	Virallisen kaavaehdotuksen hallintokäsittely	97
7.5	Kaavaehdotuksen hyväksyminen.....	98
7.6	Rantaosayleiskaavojen voimaantulo	100

KUVALUETTELO

KUVA 1. ALUSTAVAT SUUNNITTELUALUEET

KUVA 2. REISJÄRVEN SIJAINTI

KUVA 3. OTE SEUTUKAAVASTA

KUVA 4. OTE MAAKUNTAKAAVAEHDOTUKSESTA 11.6.2003

KUVA 5. KAAVOITUSTILANNE

KUVA 6. RANTOJEN MITTAUS RAKENNUSOIKEUTTA LASKETTAESSA

KUVA 7. RAKENNUSINVENTOINTIKOhteet

KUVA 8. REITISTÖ JA VIRKISTYS

KUVA 9. YHDYSKUNTARAKENNE

KUVA 10. SUURMAISEMA JA VESISUHTEET

KUVA 11. LUONNONVARAT

KUVA 12. KULTTUURIYMPÄRISTÖ

KUVA 13. LUONTOKOhteet

KUVA 14. YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

KUVA 15. ALUSTAVA MITOITUSALUEJAKO /1

KUVA 16. ALUSTAVA MITOITUSALUEJAKO/2

KUVA 17. LUONNOS 27.3.2003 - MITOITUS ALUEITTAIN

KUVA 18. KAAVOITUKSEN MAHDOLLISTAMA RAKENNUSPAIKKOJEN LISÄYS KOHDEJÄRVILLÄ.

KUVA 19. KAAVAN MUKAISEN SALLITUN RAKENTAMISEN VAIKUTUS JÄTEVESIEN MÄÄRÄN LISÄÄNTYMISEEN KOHDEJÄRVIEN KAAVA-ALUEILLA.

KUVA 20. VESISTÖJEN VUOTUINEN FOSFORIKUORMITUS -KAAVIO

KUVA 21. VESISTÖJEN KUORMITUS ERI PUHDISTUSTASOILLA – TAULUKKO

KUVA 22. KESÄAIKAINEN KUORMITUS KOKO VUODEN KUORMITUKSESTA

KUVA 23. MITOITUKSEN YHTEENVETOTAULUKKO

KUVA 24. RAKENTAMISEN SJOITTAMINEN RANTAVYÖHYKKEELLÄ

LIITELUETTELO

LIITE 1. PERUSSELVITYSREKISTERI

LIITE 2. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

LIITE 3. VIRANOMAISNEUVOTTELU 9.4.2001

LIITE 4. ALUSTAVA TYÖOHJELMA

LIITE 5. VIRANOMAISNEUVOTTELU 2.11.2001

LIITE 6. RAKENNUSKANTASELVITYS, NEUVOTTELU 5.2.2002

LIITE 7. OHJAUSRYHMÄ 8.1.2002, MUISTIO

LIITE 8. YLEISÖTILAISUUDET 4.-5.2.2002, MUISTIO

LIITE 9. OHJAUSRYHMÄ 24.4.2002, MUISTIO

LIITE 10. OHJAUSRYHMÄ 4.6.2002, MUISTIO

LIITE 11. YHTEENVETO ESITETYISTÄ MIELIPITEISTÄ

LIITE 12. VIRANOMAISNEUVOTTELU 3.9.2002, MUISTIO

LIITE 13. SELVITYSTEN ARVOTTAMINEN 10.12.2002, MUISTIO

LIITE 14. OHJAUSRYHMÄ 17.3.2002, MUISTIO

LIITE 15. MIELIPITEEN KUULEMINEN, YHTEENVETO

LIITE 16. OHJAUSRYHMÄ 19.6.2003, MUISTIO

LIITE 17. LUONNOS 27.3.2003 – RAKENNUSPAIKAT EDELLISIIN KAAVOIHIN VERRATTUNA

LIITE 18. VIRANOMAISNEUVOTTELU 13.8.2003, MUISTIO

LIITE 19. LIITE SIIRRETTY KUVAKSI 24.

LIITE 20. HUOMIOITAVIA SEIKKOJA KOTIELÄINSUOJIEN SUOJAETÄISYYKSIÄ ARVIOITAESSA

LIITE 21. SUOSITUS KOTIELÄINSUOJIEEN SUOJAETÄISYYKSISTÄ

LIITE 22. ALIMMAN RAKENTAMISKORKEUDEN MÄÄRITTÄMINEN

LIITE 23. KAAVOITTAJAN VASTINE LAUSUNTOIHIN JA MUISTUKSIIN

RANTAYLEISKAAVAKARTTA JA KAAVAMÄÄRÄYKSET

ERILLISSELVITYKSET

- 1. Reisjärven rantaosayleiskaavan luontoselvitys, kasvillisuus ja luontotyypit; Tmi Arto Hautala Ympäristö- ja kalatalouspalvelut, Motiivi Oy 2001**
- 2. Reisjärven linnust selvitys 2001 ja täydennyslaskenta 2002; Karvonen, Rasmus, Uusimäki, Motiivi Oy 2002**
- 3. Reisjärven maisemaselvitys; Motiivi Oy 2001**
- 4. Reisjärven vanhan rakennuskannan kartoitus; Motiivi Oy 2002**
- 5. Reisjärven rakennuskantainventointi; Merja Mäki-Kamppi, Reisjärven kunta 2002**
- 6. Reisjärven rakennuskantainventointi, kaavoitusliite; Motiivi Oy 2003**

TIIVISTELMÄ

SUUNNITTELUALUE

Reisjärven kunnan kahdeksaa suurinta vesistöä käsittävä rantaosayleiskaavoitus käynnistyi vuonna 2001 tavoitteena oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan laatiminen. Vesistöjen yhteenlasketun luonnollisen rantaviivan pituus on noin 86 km.

Suunnittelualueet on esitetty kuvassa 1:

- 1 Pitkäjärvi
- 2 Norssinjärvi
- 3 Kangaspäänjärvi
- 4 Kiljanjärvi
- 5 Vuohajärvi
- 6 Reisjärvi
- 7 Köyhänjärvi
- 8 Korpinen

Pääasiallisena tarkastelukohteena on ollut rantavyöhykkeen maankäyttö, jossa tavoitteena on osoittaa alueita mm. lomailuun, virkistykseen ja pysyvään asumiseen. Kiljanjärvi kokonaisuudessaan sekä asemakaava-alueisiin rajoittuvia alueita Reisjärvellä ja Vuohajärvellä on jätetty rantaosayleiskaavan ulkopuolelle, vaikka ne ovat olleet alustavassa lähtötietojen selvityksessä ja mitoitustarkastelussa mukana.

Sievin kunnan kanssa yhteisten vesistöjen, Korpisen ja Pitkäjärven osalta on rantaosayleiskaava laadittu ainoastaan Reisjärven kunnan alueelle.

RANTAOSAYLEISKAAVAKARTAT JA KAAVAMÄÄRÄYKSET

Rantaosayleiskaavan olennaisin sisältö on esitetty yleiskaavakartoilla ja kaavamääräyksissä. Luettelo rantaosayleiskaavan laatimiseen liittyvästä muusta materiaalista on esitetty edellisellä sivulla.

RANTAOSAYLEISKAAVAN SELOSTUS

Osayleiskaavan selostus on laadittu vaiheittain eteneväksi. Liite 1 sisältää erillisen perustietorekisterin, josta löytyvät tilakohtaiset lähtötiedot, suunnitelman mitoitus ja tilakohtaiset rakentamisoikeudet. Muut selostuksen liitteet 2 – 23 on koottu omaksi kansiokseen, joka sisältää työohjelmia, neuvottelumuistioita, vastineen muistutuksiin sekä muuta yleiskaavaprosessin seuraamisessa auttavaa materiaalia. Selostus sisältää seitsemän suunnittelun eri vaiheita kuvaavaa raporttia.

- 1 Ohjelmaraporttiin on koottu yleiskaavatyön taustaa ja alkuvaiheita. Työ aloitettiin vuonna 2001 tavoitteena maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset oikeusvaikutteiset rantaosayleiskaavat.
- 2 Lähtökohtaraporttiin on koottu alustavat selvitykset suunnittelutilanteesta, luonnonympäristöstä ja rakennetusta ympäristöstä, erityispiirteistä ja suojelukohteista sekä ympäristön häiriötekijöistä.

- 3 Tavoiteraporttiin on kirjattu rantaosayleiskaavalle asetettuja alustavia tavoitteita sekä suunnittelun kuluessa muodostettuja tavoitteita. Tavoiteraporttiin on kirjattu myös lähötietovaiheen sidosryhmätyöskentely.

Yleistavoitteet

- Edistetään loma-asutuksen ja pysyvän asutuksen syntymistä sekä turvataan riittävät vapaa-alueet yleisen virkistyksen tarpeisiin.
- Edistetään alueelle soveltuvien elinkeinojen harjoittamista sekä luonnonoloihin, maisemaan ja kulttuuriympäristöön liittyvien ominaispiirteiden ja arvojen säilymistä.

Suunnittelutavoitteet

- Loma-asutuksen mitoitusperusteissa huomioidaan rakennuskanta sekä rakennuslupien ja maanomistuksen nykytilanne. Maanomistajien tasapuolisuus huomioidaan selvittämällä kantatilat poikkileikkausvuoteen 1959 saakka. Luontoa, maisemaa ja kulttuuriympäristöä koskevien selvitysten perusteella arvioidaan rantojen rakentamismahdollisuuksia ja virkistyskäyttöä.
 - Suunnittelutavoitteissa on määritelty rakennuspaikkakohtainen rakennusoikeus, joka on loma-asunnoilla yhteensä 120 kerrosala-m². Paikallisen asutuksen virkistäytymistarvetta palvelevien erillisten rantasaunojen rakennusoikeus on 20 kerrosala-m². Lomakyläen rakennusoikeudet on määritelty normaalimitoituksen ulkopuolella. Pysyvän asunnon rakennusoikeus määräytyy välitöntä ranta-alueita lukuun ottamatta rakennusjärjestyksen mukaan.
- 4 Rantaosayleiskaavan ympäristövaikutuksia on arvioitu viranomaisneuvotteluissa sekä asukkaiden ja maanomistajien kuulemisen perusteella. Arvioinnin apuna on käytetty yleiskaavan perusselvityksiä, laadittuja erillisselvityksiä, aiemmin laadittujen suunnitelmien materiaalia ja tutkimuksia sekä mitoitusvaihtoehtoja. Arvioinnin perusteella on määritelty kullekin vesistölle sopiva loma-asunon mitoitus sekä kaavassa huomioitavat elinkeinotoiminnan, virkistyksen ja suojelun tarpeet. Sidoryhmätyöskentely ja vaikutusten arviointi perustelevat ratkaisuja rantaosayleiskaavan luonnosvaiheeseen siirtäessä.
- 5 Osayleiskaavaraportissa selostetaan kaavan vaikutusten arvioinnissa tarkennetut tavoitteet, kaavan mitoitus, sisältö ja alueiden käyttö.

Kaavoituksessa mukana olevien vesistöjen rantavyöhykkeellä sijaitsee nykytilanteessa yhteensä 291,5 mitoituksellista rakennuspaikkaa. Alueeseen ei sisälly ranta-asemakaavoja eikä asemakaavoja. Uusia rakennuspaikkoja on esitetty kaikkiaan 138,0 mitoitusyksikköä. Mitoituksen ulkopuolella ovat rantavyöhykkeen pysyvää asutusta palvelevat rantasaunat ja lomakyläalueet.

- 6 Osayleiskaavan toteuttaminen sisältää ohjeita jatkosuunnittelulle.
- 7 Kaavan hyväksyminen raportoi lyhyesti kaavan suunnitteluvaiheet, sidoryhmätyöskentelyn, hallintokäsittelyn nähtävillä oloineen sekä osayleiskaavan hyväksymiseen liittyvät vaiheet.

LIITE 1.

PERUSSELVITYSREKISTERI

ERILLISSELVITYKSET

Erillisselvityksissä on esitetty tarkemmin kaavoituksessa huomioitavia lähtökohtia. Kaavoituksen tueksi on laadittu selvityksiä, jotka koskevat kasvillisuutta, luontotyyppejä, linnustoa, vanhaa rakennuskantaa sekä maisemaa.

1 OHJELMARAPORTTI

1.1 RANTAOSAYLEISKAAVATYÖN TAUSTAA

Reisjärven kunta sijaitsee Oulun läänissä, Pohjois-Pohjanmaan liiton maakunta-alueella, jossa se kuuluu Nivala-Haapajärven seutukuntaan (kuva 2). Reisjärven väkiluku oli vuoden 2002 lopussa 3208 asukasta. Työssäkävivistä toimi palveluelinkeinoissa noin 42 %, maa- ja metsätaloudessa 28 % ja teollisuudessa 25 %.

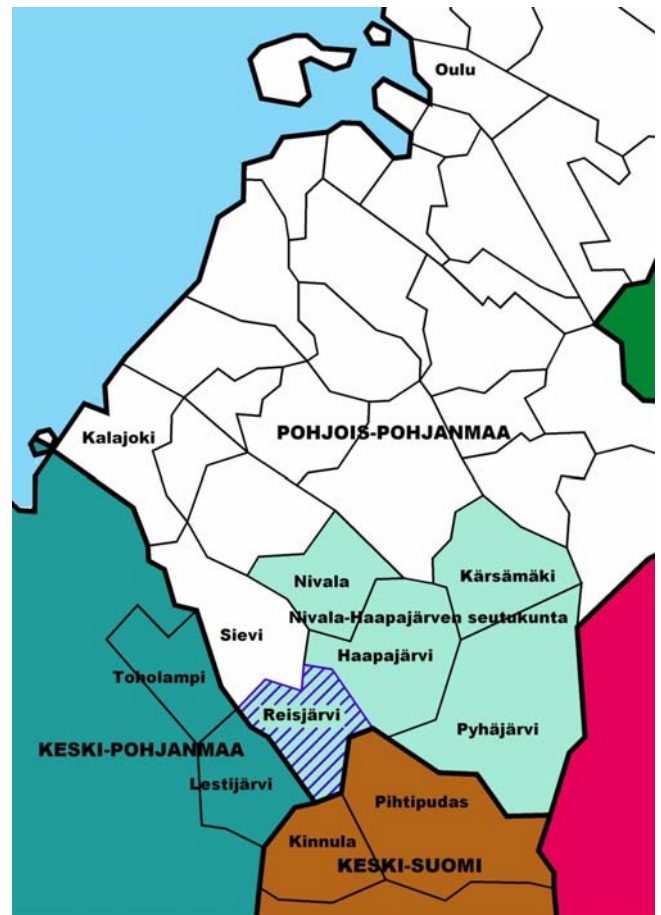
Alustava rantaosayleiskaavan suunnittelualue sisältää Reisjärven kunnan kahdeksan suurinta vesistöä, jotka ovat Pitkäjärvi, Norssinjärvi, Kangaspäänjärvi, Kiljanjärvi, Vuohanjärvi, Reisjärvi, Köyhänjärvi ja Korpinen. Reisjärven, Kiljanjärven ja Vuohanjärven rantavyöhykkeestä osa sijoittuu Reisjärven keskustan asemakaava-alueelle.

KUVA 2. REISJÄRVEN SIJAINTI

Järvien rantarakentamista on tähän saakka ohjattu kunnanvaltuuston vuonna 1987 hyväksymillä rantaosayleiskaavoilla. Kaavat ovat oikeusvaikutuksettomia ns. I asteen osayleiskaavoja. Pitkäjärvellä rakentamista on ohjannut kunnanvaltuuston vuonna 1984 hyväksymä rantojenkäytön yleisuunnitelma. Vuonna 2000 voimaan tulleen maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 72 § mukaan ei vesistön ranta-alueeseen kuulvalle rantavyöhykkeelle saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena. Suunnittelualueella rakentamiseen on siten vaadittu Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen poikkeamislupa.

Oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan hyväksymisen jälkeen rakennuslupien myöntäminen tapahtuu kunnan toimesta. Samalla varmistetaan tasapuolinen kohtelu maanomistajien kesken loma-asutukseen varattavilla alueilla.

Kaavoitettavista järvistä Norssinjärvi, Kangaspäänjärvi, Kiljanjärvi, Vuohanjärvi ja Reisjärvi sisältyvät Reisjärven valtakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisema-alueeseen, josta Valtioneuvosto on tehnyt vuonna 1995 periaatepäätöksen.

1.2 ALUSTAVA SUUNNITTELUALUE JA LAATIMISPÄÄTÖS

1.2.1 Laatimispäätös

Reisjärven kunnan tekninen lautakunta teki 5.4.2001 päätöksen oikeusvaikutteisten rantaosayleiskaavojen laatimisesta Pitkäjärvelle, Norssinjärvelle, Kangaspäänjärvelle, Kiljanjärvelle, Vuohtajärvelle, Reisjärvelle, Köyhänjärvelle ja Korpiselle.

1.2.2 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Reisjärven kunnan oikeusvaikutteisia rantaosayleiskaavoja varten laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli yleisesti nähtävillä 2.7.-16.8.2001 välisen ajan. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty suunnittelualueiden alustavat rajaukset. Suunnittelualueena ovat mainittujen järvien ranta-alueet Reisjärven kunnan puolella pois lukien asemakaavoitettut alueet. Tavoitteena oli ulottaa alustava suunnittelualue riittävän laajalle selvitysten koostamista ajatellen.

Tavoitteena on laatia mainituille vesistöille **oikeusvaikutteiset rantaosayleiskaavat**. Rantaosayleiskaavalla osoitetaan tilakohtaisesti jäljellä oleva mitoituksellinen rakennusoikeus, jolloin **yleiskaavassa erityisesti määrätään MRL:n 72 §:n mukaisesti yleiskaavan käyttämisestä rakennusluvan perusteena**. Ranta-asemakaavalla ratkaistaviksi jäävät isohkot lomakylät ja muut tarkempaa suunnittelua vaativat kohteet. Kunta myöntää rakennusluvut oikeusvaikutteisen rantaosayleiskaavan alueella.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyn alustavan aikataulun mukaisesti osayleiskaavat tulevat kunnanvaltuuston käsittelyyn vuosien 2002-2003 aikana.

LIITE 2. OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

1.2.3 Aluetarkistukset

Työn edetessä ohjausryhmä päätti rajata suunnittelualan ulkopuolelle keskustaajaman asemakaava-alueen lievealueita Kiljanjärvellä, Reisjärvellä ja Vuohtajärvellä ja myöhemmin Kiljanjärven kokonaisuudessaan. Näillä alueilla rakentamisen edellytykset tulisi tutkia ranta-yleiskaavoituksen sijaan taajamayleiskaavalla tai asemakaavalla.

Kaavoitettavan alueen kokonaispinta-ala on noin 3850 hehtaaria, josta vesialuetta on noin 1800 hehtaaria. Alueella on rantaviivaa noin 86 kilometriä. Maanomistusyksiköitä ranta-vyöhykkeellä on noin 400.

1.3 SUUNNITTELUN OHJELMOINTI

1.3.1 Tarjousvaihe

Tarjousvaiheessa alkuvuodesta 2001 määriteltiin yleiskaavasunnittelun alustava sisältö. Kaavoitus suunniteltiin käynnistettäväksi kaikilla järvillä yhtäaikaaisesti. Perusselvitysvaiheen jälkeen voidaan edetä tarvittaessa järvikokonaisuuksina.

Tarjousvaiheessa päätettiin laatia seuraavat rantaosayleiskaavaan liittyvät perusselvitykset:

- 1 Maanomistus ja kiinteistöjakoselvitys
- 2 Rakennuskantaselvitys (rantojen rakennuskanta)
- 3 Luonnonympäristö- ja maisemaselvitys

1.3.2 Viranomaisneuvottelu 9.4.2001

Rantayleiskaavoituksen ensimmäisen viranomaisneuvottelun muistio on esitetty liitteessä 3. Neuvottelussa käsiteltiin yleiskaavoituksen alustava työohjelma (liite 4), suunnittelualueen alustava rajaus sekä erillisselvitysten nykytilanne. Neuvottelussa määriteltiin yleiskaavatyön yhteydessä laadittavat selvitykset:

- aikaisemmissa rantayleiskaavoissa laadittujen kantatilaselvitysten katsottiin olevan riittävät
- vesistöön liittyviä selvityksiä on laadittu mm. ympäristökeskuksen toimesta
- muinaisjäännöksistä on laadittu selvitys Pohjois-Pohjanmaan liitossa
- rakennettuun ympäristöön liittyviä selvityksiä on olemassa, mutta niitä tulee täydentää ja selvittää koko alueen rakennuskanta
- yleisiä kulttuurimaisemaselvityksiä on laadittu, mutta alueilta on laadittava kaavoituksen pohjaksi maisemaselvitykset
- luontoselvitykset puuttuvat kokonaan.

LIITE 3. VIRANOMAISNEUVOTTELU 9.4.2001

LIITE 4. ALUSTAVA TYÖOHJELMA

1.3.3 Ohjelmointineuvottelu 23.5.2001

Reisjärven kunnan, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ja konsultin välisessä ohjelmointineuvottelussa 23.5.2001 käsiteltiin tarkemmin kaavoituksen yhteydessä laadittavien luonnonympäristöä, kulttuuriympäristöä ja maisemaa koskevien selvityksien ohjelmointia.

Luonnonympäristöä koskevat selvitykset päätettiin lähinnä aikataulusyistä jakaa kahteen erilliseen selvitykseen, joista toinen keskittyy linnuston selvittämiseen kesällä 2001 ja tarvittaessa kevätlintujen osalta seuraavan kesän 2002 aikana. Kasvillisuus- ja eläimistöselvitys ohjelmoitiin kokonaisuudessaan kesäkuukausina 2001 suoritettavaksi.

1.3.4 Viranomaisneuvottelu 2.11.2001

Viranomaisneuvottelussa käsiteltiin laaditun osallistumis- ja arviointisuunnitelman sisältöä sekä käynnissä olevia esiselvityksiä. Luontoselvityksistä todettiin linnustonselvityksen kaipaavan täydentämistä keväällä rantalajiston osalta. Vesistön tilasta kertova aineisto tulee koota vaikutusten arvioinnin pohjaksi. Rakennettu kulttuuriympäristö tulee inventoida ja arvottaa, sillä olemassa olevat selvitykset eivät ole kattavia. Rakennettua kulttuuriympäristöä koskevat selvitykset valmistuvat vuoden 2002 aikana, mikä tulee huomioida kaavoitustyön kokonaisuikataulussa.

Sovittiin, että kunnan kaavatoimikunnan, ympäristökeskuksen ja konsultin edustajat muodostavat kaavatyölle ohjausryhmän.

LIITE 5. VIRANOMAISNEUVOTTELU 2.11.2001

1.4 YLEISKAAVAAN LIITTYVÄ LAINSÄÄDÄNTÖ

1.4.1 Yleiskaavoitus maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL)

Yleiskaavoitusta ohjaava rakennuslain uudistus tuli voimaan 1.1.2000. Yleiskaavan laatimista ja yleiskaavassa annettavia määräyksiä käsitellään pääsääntöisesti maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) sekä -asetuksessa (MRA). Osayleiskaava on kunnan osaa koskeva yleiskaava. Yleiskaavan tarkoituksena on yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi (MRL 35§). Yleiskaava ottaa

kantaa kullakin alueella **pääasialliseen käyttömuotoon** ja periaateratkaisuun pitkällä tähtäimellä. Yleiskaava on **yleispiirteinen**, toisin sanoen yleiskaava ei puutu tonttikohtaisiin yksityiskohtiin. Yleiskaava on oikeusvaikutteisenakin **ohjeellinen** eikä sinällään muodosta estettä poiketa yleiskaavan pääkäyttötarkoituksesta kunhan huolehditaan, ettei poikkeaminen aiheuta haittaa kaavoitukselle eikä vaikeuta luonnonsuojelun tai rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista.

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää suunnittelun avoimuutta ja eri osapuolten vuorovaikutuksen järjestämistä. Laki edellyttää selvityksiä suunnitelman toteuttamisen ympäristöllisistä, yhdyskuntataloudellisista, sosiaalisista, kulttuuri- ja muista vaikutuksista. Tarvitavat selvitykset esitetään yleiskaavan selostuksessa.

1.4.2 Rantaosayleiskaavaa koskevat erityiset säännökset

MRL 72§:ssä määrätään suunnittelutarpeesta ranta-alueella. Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalla rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennusta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Rantavyöhykkeen leveys vaihtelee maaston muodoista, kasvillisuudesta ja muista olosuhteista riippuen. Rantavyöhykkeen katsotaan ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle mutta ei kuitenkaan pidemmälle kuin 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Jos alueella on odotettavissa rakentamista, kaavoitusvelvollisuus ulotetaan rantavyöhykkeen ulkopuolisillekin alueille.

MRL 73§:ssä on esitetty ranta-alueita koskevat erityiset säännökset. Ranta-alueiden loma-asutusta koskevat erityiset sisältövaatimukset, joiden mukaan on katsottava, että suunniteltu rakentaminen ja muu maankäyttö sopeutuu rantamaisemaan ja muuhun ympäristöön. Lisäksi tulee ottaa huomioon luonnonsuojelu, maisema-arvot, virkistystarpeet, vesiensuojelu ja vesihuollon järjestäminen sekä vesistön, maaston ja luonnon ominaispiirteet. Huomioitava on myös, että ranta-alueille jää riittävästi yhtenäistä rakentamatonta aluetta. Vaatimus yhtenäisestä rakentamatta jätettävästä alueesta voi tarkoittaa virkistystarpeita kaava-alueella tai laajemmalti kuntalaisten tarpeita. Myös rantaluonto voi olla perusteena rakentamattomaksi jättämiselle.

1.4.3 Muu lainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavaa laadittaessa ja hyväksyttäessä, lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on kyseisen lain lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja muinaismuistolaisissa säädetään (MRL 197§).

Kaavoitus on yhteen sovittavaa suunnittelua, jossa osoitetaan alueita myös sellaisiin tarkoituksiin, joista on voimassa erityislakeja. Keskeisimmät lait ovat seuraavat:

- Luonnon- ja maisemansuojelu: luonnonsuojelulaki (1096/1996), metsälaki (1093/1996)
- Rakennetun ympäristön suojelu: muinaismuistolaki (295/1963), rakennussuojelulaki (60/1985)
- Luonnonvarat: maa-aineslaki (555/1981)
- Ympäristön pilaantuminen: ympäristönsuojelulaki (86/2000), vesilaki (264/1961), laki ympäristövaikutusten arvioinnista (468/1994), jätelaki (1072/1993), terveysdensuojelulaki (763/1994), naapurussuhdelaki (26/1920)
- Muita: laki yleisistä teistä (263/1954), laki yksityisistä teistä (358/1962), sähkömarkkinalaki (386/1995).

2 LÄHTÖKOHTARAPORTTI

2.1 SELVITYSMENETELMÄT JA -ALUEET

2.1.1 Olemassa olevat suunnitelmat ja selvitykset

Alustavia lähtötietoja on koottu alueelta valmistuneista selvityksistä ja suunnitelmista:

- Pitkäjärven osayleiskaava, Reisjärven kunnanvaltuusto 1984
- Reisjärven kunta, ranta-alueiden osayleiskaavat, Reisjärven kunnanvaltuusto 1987, Maa ja Vesi Oy
- Siika-, Pyhä- ja Kalajokilaaksojen uhanalaiset kasvit, Pohjois-Pohjanmaan seutukaavaliitto 1988
- Keski-Pohjanmaan vedet ja ympäristö 1991
- Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, Pohjois-Pohjanmaan seutukaavaliitto 1993
- Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet, valtioneuvoston päätös 1995
- Rakennettu kulttuuriympäristö, valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt, Museovirasto/Ympäristöministeriö 1993
- Pohjois-Pohjanmaan arvokkaat maisema-alueet, Pohjois-Pohjanmaan liitto 1996
- Pohjois-Pohjanmaan kiinteät muinaisjäännökset; Pohjois-Pohjanmaan liitto 1996
- Keski-Pohjanmaan vesistöjen tila ja vesiensuojelun kehittämissuunnitelma; Keski-Pohjanmaan ympäristökeskus 1997
- Reisjärven hankesuunnitelma, järvien kunnostuksen I-vaihe 1997-, EMOTOR
- Reis- ja Vuohojärvellä tehtyjen rapu- ja kuhakompensaatioiden tuloksellisuus; Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 1998
- Reisjärven järvien kunnostus hoitokalastamalla; Perusteet ja hankesuunnitelma; Arto Hautala 1999
- Kalajokilaakson kulttuurimaisemaprojekti 1996-1999, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 1999
- Reisjärven ja Sievin Pitkäjärven valtionmaille sijoittuvien rantojen esisuunnitelma, ympäristöselvitys, Metsähallitus Laatumaa Oulu 1999
- Keski-Pohjanmaan perinnebiotoopit, Länsi-Suomen ympäristökeskus 1999
- Reisjärven maisema- ja maa-ainesselvitys, Ympäristöinstituutti Hannu Kemiläinen 1990
- Reisjärven viemäroinnin yleissuunnitelma, Lapin Yhdyskuntatekniikka Ky 2000

Kaavan vaikutusten arvioinnissa on yllämainittujen selvitysten lisäksi käytetty:

- Rantala, A. 1990: Ähtävänjoen vesistön vesiensuojelun suunnittelu. - esitelmä Ähtävänjokiseminaarissa 16.1.1990.
- Valtioneuvoston periaatepäätös (13.4.1989) valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta
- Viikinkoski, K. Ja Hynninen, P. 1993: Pyhäjoen vesiensuojelun yleissuunnitelma. Pyhäjoen vesiensuojelun työryhmä. -Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja - sarja A 151.

2.1.2 Maankäyttötiedot

Suunnittelun kuluessa on kerätty työohjelman mukaiset maankäyttötiedot liitekartoille ja selostukseen suunnitelmaan vaikuttavien osien. Selvitysalueena ovat olleet kuvan 1 mukaiset alustavat suunnittelualueet.

2.1.3 Maanomistusta ja rakennuskantaa koskevat perusselvitykset, liite 1

Suunnittelun pohjaksi on koottu rantavyöhykkeen maanomistusta, rantaviivaa ja kiinteistönmuodostusta sekä nykyistä rakennuskantaa koskevat selvitykset perustietorekisteriin (liite 1). Maanomistus- ja kiinteistöjakoselvitys sisältää maanomistaja- ja tilatiedot, tilakohtaisen rantaviivalaskelman ja kantatilaselvityksen. Rakennuskantaselvitys sisältää rantavyöhykkeen rakennuslupa- ja rakennusrekisteriselvityksen.

2.1.4 Erillisselvitykset

Kaavoituksen tueksi on laadittu seuraavat erillisselvitykset:

1. Reisjärven rantaosayleiskaavan luontoselvitys, kasvillisuus ja luontotyypit; Tmi Arto Hautala Ympäristö- ja kalatalouspalvelut, Motiivi Oy 2001
2. Reisjärven linnustoselvitys 2001 ja täydennyslaskenta 2002; Karvonen, Rasmus, Uusimäki, Motiivi Oy 2002
3. Reisjärven maisemaselvitys, Motiivi Oy 2001
4. Reisjärven vanhan rakennuskannan kartoitus; Motiivi Oy 2002
5. Reisjärven rakennuskantainventointi; Merja Mäki-Kamppi, Reisjärven kunta 2002
6. Reisjärven rakennuskantainventointi, kaavoitusliite; Motiivi Oy 2003

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Vahvistettu seutukaava

Pohjois-Pohjanmaan seutukaava laadittiin vaiheittain 1980-luvulla ja vahvistettiin ympäristöministeriössä 8.1.1993. ks. kuva 3.

2.2.2 Maakuntakaava

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava on ollut työn alla yleiskaavaprosessin aikana. Maakuntakaavaehdotus on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2003 ja saatettu ympäristöministeriön vahvistettavaksi. ks. kuva 4.

Loma-asutus

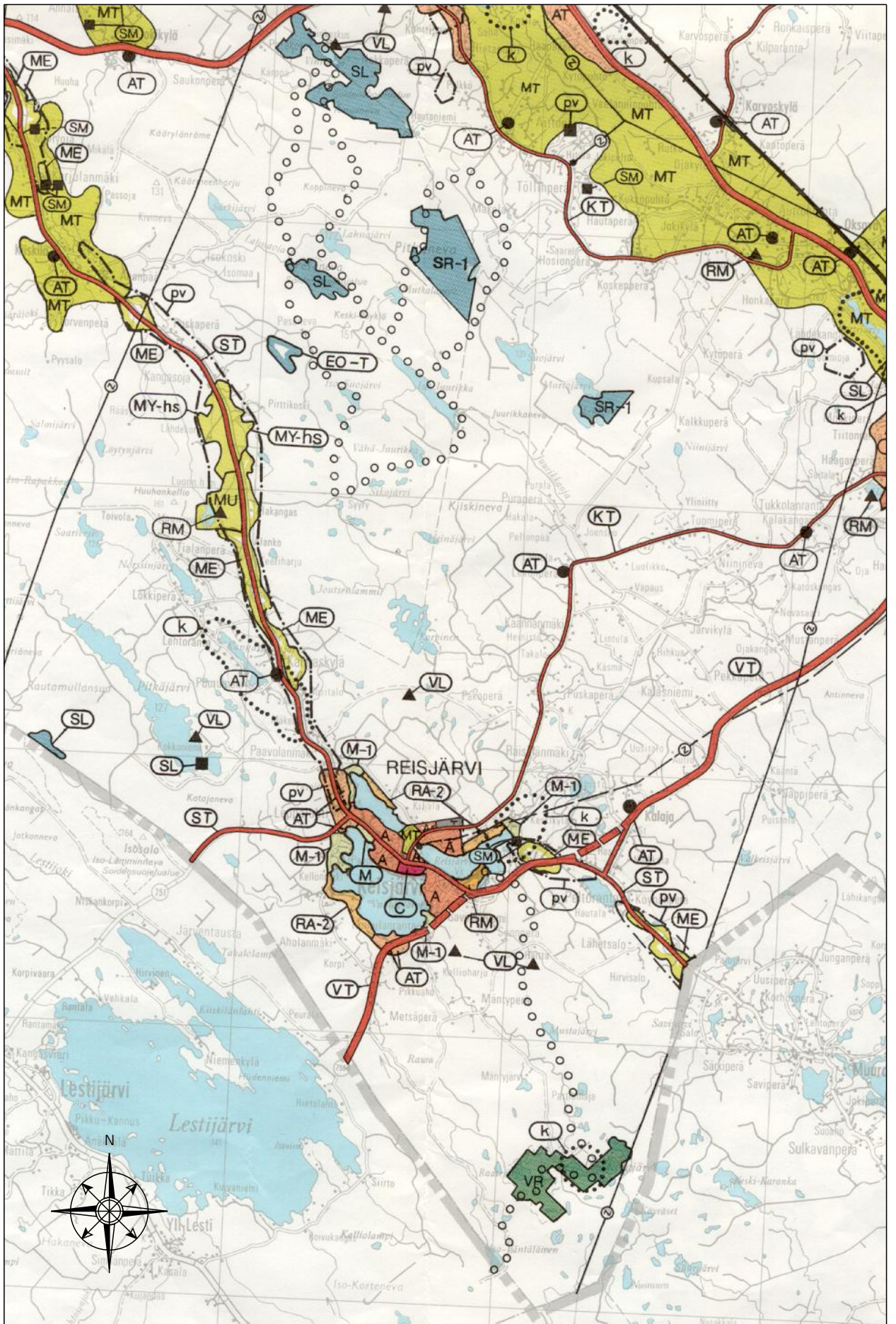
Maakuntakaavassa on annettu ranta-alueiden maankäyttöä ja loma-asutuksen järjestämistä koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä:

- Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon ranta-alueen ympäristöolosuhteet, vesihuollon järjestäminen sekä rakennusoikeuden, yhteiskäyttöalueiden ja yleisten alueiden tasapuolinen jakautuminen eri maanomistajille.
- Yksityiskohtaisemmissa kaavoissa voidaan enintään puolet rantaviivasta osoittaa rakennusmaaksi. Pienissä vesistöissä rantarakentamisen mitoituksessa tulee lisäksi ottaa huomioon vesistön sietokyky ja vesipinta-ala. Pienissä saarissa mitoituksen tulee perustua saaren pinta-alaan.

Maaseudun kehittäminen

Maakuntakaavassa suunnittelualueet kuuluvat Pitkäjärveä, Korpista ja Köyhänjärven kaakkoisosaa lukuun ottamatta Kalajokilaakson maaseudun kehittämisen kohdealueeseen (*mk-6*), jolle maakuntakaavaehdotuksessa annetaan seuraavat erityiset suunnittelumääräykset:

- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, luonnon ja ympäristön kestävään käyttöön, maiseman hoitoon sekä joen vedenlaadun parantamiseen. Maaseutua kehitettäessä on pyrittävä sovittamaan yhteen pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen tavoitteet ja maatalouden toimintaedellytykset.

- Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle.

Kyläalueet

Kylämerkinnällä (*at*) on osoitettu maaseutuasuituksen kannalta tärkeitä kyläkeskuksia. Suunnittelualan kyläkeskuksista on merkinnällä osoitettu Kangaskylä, Leppälahti ja Kinnulanranta. Kyläkeskuksia koskevat seuraavat suunnittelumääräykset:

- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kyläkeskuksen asemaa on pyrittävä vahvistamaan sovittamalla yhteen asumisen, alkutuotannon ja muun elinkeinotoiminnan tarpeet sekä kehittämällä kylän ydinaluetta toiminnallisesti, kyläkuvallisesti ja liikennejärjestelyiltään selkeästi hahmottuvaksi kohtaamispaikaksi. Uudisrakentaminen on pyrittävä sijoittamaan siten, että se sijoittuu palvelujen kannalta edullisesti olevan kyläasutuksen sekä tie- ja tietoliikenneyhteyksien läheisyyteen.
- Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja rakentamisessa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeuttamiseen kyläkokonaisuuteen ja –ympäristöön, vesihuollon järjestämiseen ja hyvien peltoaukeiden säilyttämiseen maatalouskäytössä.

Taajamatoimintojen alueena (*A*) on osoitettu keskustan nykyinen asemakaava-alue lievealueeseen. Taajamatoimintojen alue ulottuu suunnittelualueille Vuohjärven Haukilahdessa ja Kiviniemessä sekä Reijjärven pohjoisrannalla.

Arvokkaat alueet

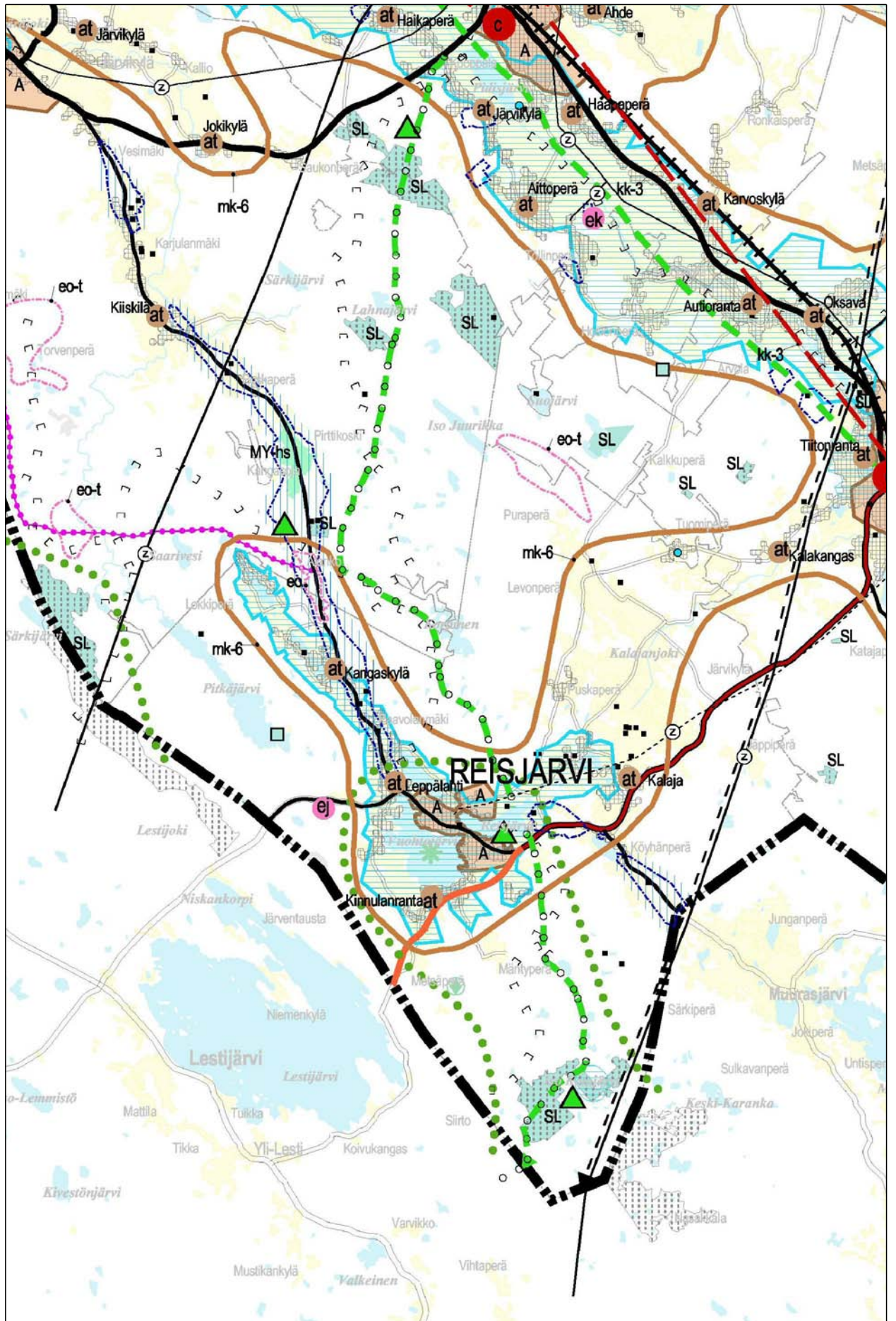
- Reijjärven valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti tärkeänä alueena. Valtakunnallisesti arvokkaina kohteina on suunnittelualueelta osoitettu Keskikylä ja Kantin valit (94) sekä Kangaskylän viljelymaisema (95). Maakuntakaavaan merkittävät muinaismuistokohteita sijaitsee Pitkäjärven, Kangaspääjärven ja Reijjärven suunnittelualueilla.
- Kiljanjärven, Vuohjärven ja Reijjärven alueet ovat arvokkaita luontokohteita sisältäviä, virkistyskäytön kannalta kehitettäviä luonnon monikäyttöalueita.
- Luonnonsuojelualueeksi on osoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltaviksi tarkoitettuja alueita. Alueella on yksi kohde Pitkäjärven Kokkonaniemessä.
- Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue sijaitsee Vuohjärvellä, jossa perusteena on järven merkitys linnustoalueena.

Yhteystarpeet

- Reijjärven ja Korpisen suunnittelualueiden kautta kulkeva Peuranpolku-vaellusreitti on esitetty viheryhteystarvemerkinällä. Vaellusreitti muodostaa osan eurovaellusreitistä E6.
- Moottorikelkkailun pääreitti kulkee Reijjärven, Kiljanjärven ja Korpisen suunnittelualueiden kautta.

Pohjavesialueet

- Merkinnällä on osoitettu Reijjärven itäpuolella sijaitseva Kantinkankaan pohjavesialue, Köyhänjärven ympäristössä sijaitsevat Vierikankaan ja Köyhänjärven pohjavesialueet sekä Sievin tien varressa sijaitseva Pesokankaan pohjavesialue.
- Tärkeäksi pohjavesivyöhykkeeksi on osoitettu useista pohjavesialueista muodostuvat vyöhykkeet Sievin tien varressa ja Köyhänjärven kaakkoispuolella.

2.2.3 Osayleiskaavat ja yleissuunnitelmat

Pitkäjärven alueelle on laadittu vuonna 1979 yleissuunnitelma, jonka Reisjärven kunnanvaltuusto on hyväksynyt 1984.

Reisjärven kunnan ranta-alueiden osayleiskaavat on hyväksytty 21.5.1987 Reisjärven, Vuoh-tajärven, Kiljanjärven, Kangaspäänjärven, Norssinjärven, Köyhänjärven ja Korpisen alueille. Suunnittelualue on käsittänyt rantaviivasta laskien noin 200 metrin levyisen rantavyöhyk-keen. Kaava-alueelle on laadittu kiinteistöselvitys, jonka pohjalta on tarkasteltu noin kolmen vuosikymmenen takaista kiinteistöjaotusta ja joka on ollut pohjana uutta rakentamista sijoit-tettaessa. ks. kuva 5.

Osayleiskaavoissa on järvien rannoille osoitettu rakennuspaikkoja seuraavan taulukon mu-kaisesti:

	RA		A	
Vesistö	Uusia	Yhteensä	Uusia	Yhteensä
Reisjärvi	40	46	3	8
Vuohojärvi	37	79	6	23
Kiljanjärvi	15	37	9	21
Kangaspäänjärvi	26	47	1	5
Norssinjärvi	19	52	1	8
Köyhänjärvi	16	18	1	4
Korpisenjärvi	11	26	-	-
Pitkäjärvi		110	-	1
Yhteensä	164	415	21	70

2.2.4 Asemakaavat ja ranta-asemakaavat

Suunnittelualueilla ei ole asemakaavoja eikä ranta-asemakaavoja.

2.2.5 Rakennusjärjestys

Osayleiskaava-alueella rakentamista säätelevät yleiskaava ja rakennusjärjestys. Reisjärven kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 26.11.2001.

2.3 KARTAT

2.3.1 Peruskartta

Rantaosayleiskaavojen pohjakarttana on käytetty maanmittauslaitoksen peruskarttalehtiä. Kiinteistörajaelementti on maanomistustilanteesta 2.5.2001. Karttalehtien numerot ovat:
- 2341 11, 2341 12, 2343 02, 2343 03, 2343 05

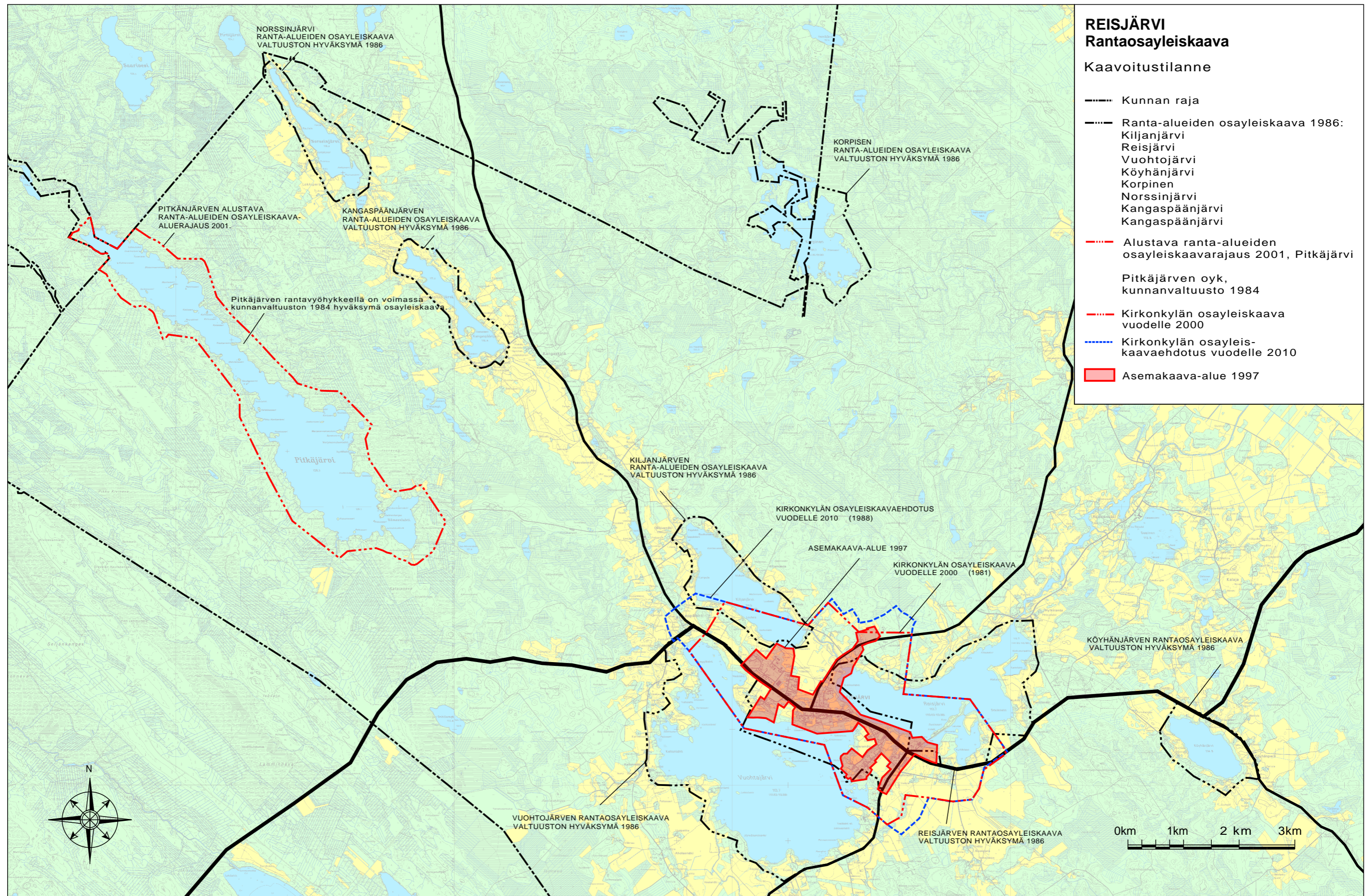
2.3.2 Maaperäkartta

Karttalehdestä 2343 02 on käytettävissä Maanmittauslaitoksen julkaisema maaperäkartta.

2.4 MAANOMISTUS JA KIINTEISTÖJAKO

2.4.1 Maanomistajat

Reisjärven kunta on selvittänyt rantavyöhykkeen maanomistajat osoitetietoineen. Maankäyt-tö- ja rakennusasetuksen mukaisesti rantaosayleiskaavan nähtäville asettamisesta on tiedotet-tava henkilökohtaisesti niille maanomistajille, jotka asuvat kunnan ulkopuolella ja joiden osoitetiedot on voitu selvittää.

REIJÄLÄMPI Rantaosayleiskaava

Kaavoitustilanne

- Kunnan raja
- Ranta-alueiden osayleiskaava 1986:
Kiljanjärvi
Reijälampi
Vuohojärvi
Köyhänjärvi
Korpinen
Norssinjärvi
Kangaspäänjärvi
Kangaspäänjärvi
- Alustava ranta-alueiden osayleiskaavarajaus 2001, Pitkälampi
- Pitkälämven oyk, kunnanvaltuusto 1984
- Kirkonkylän osayleiskaava vuodelle 2000
- Kirkonkylän osayleiskaavaehdotus vuodelle 2010
- Asemakaava-alue 1997

2.4.2 Maanomistusselvitys

Maanomistusselvityksen pohjana on ollut ajankohdan 2.5.2001 maanomistustilanne, jota on myöhemmin täydennetty yksittäisillä kiinteistörekisteritiedoilla. Aineistossa on selvitetty erikseen maanomistusyksiköt, jotka omistavat useita eri tiloja. Tilatiedot on viety tietokantaan, josta ne on tulostettu liitteen 1 perustietorekisteriksi.

Suunnittelualueet ovat Pitkäjärveä lukuun ottamatta lähes kokonaisuudessaan yksityisomistuksessa. Valtionmaita on Pitkäjärvellä ja Korpisella. Reisjärven kunta ei omista juurikaan ranta-alueita. Reisjärven osakaskunnan hallussa on Vuohtajärvellä laajoja vesijättöalueita.

2.4.3 Kantatilaselvitys

Kantatilaselvityksen pohjana on käytetty edeltävien rantaosayleiskaavojen kantatilatietoja vuosilta 1979-1982. Kantatilat on tuolloin selvitetty vuoden 1959 kiinteistöjaon mukaan ja esitetty saatavissa olevassa aineistossa graafisesti. Selvitys on koskenut ainoastaan tiloja, jotka omistavat rantaviivaa. Tietoja on täydennetty selvittämällä puuttuvat tiedot sekä kaikkien tilojen lohkomiset ja yhdistämiset vuoteen 2001 asti. Kantatilatiedot on tulostettu liitteen 1 perustietorekisteriin.

2.4.4 Rantaviivaselvitys

Vesistöjen rantaviivat on mitattu karttatyönä 1:10 000 –mittakaavaisilta peruskartoilta maanomistusyksiköittäin ja määritelty ns. mitoituksellinen rantaviivapituus, jossa on huomioitu niemiä ja lahtien vastarannan vaikutus kuvan 6 periaatteiden mukaisesti. Menetelmä perustuu Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksiin loma-asutuksen määrästä suhteessa rantaviivan pituuteen.

Mittaustiedot on listattu tiloittain liitteen 1 perustietorekisteriin. Mikäli nykyinen tila muodostuu useasta eri kantatilasta on tilan rantaviiva ja olemassa olevat rakennukset laskettu eriteltynä kantatiloittain.

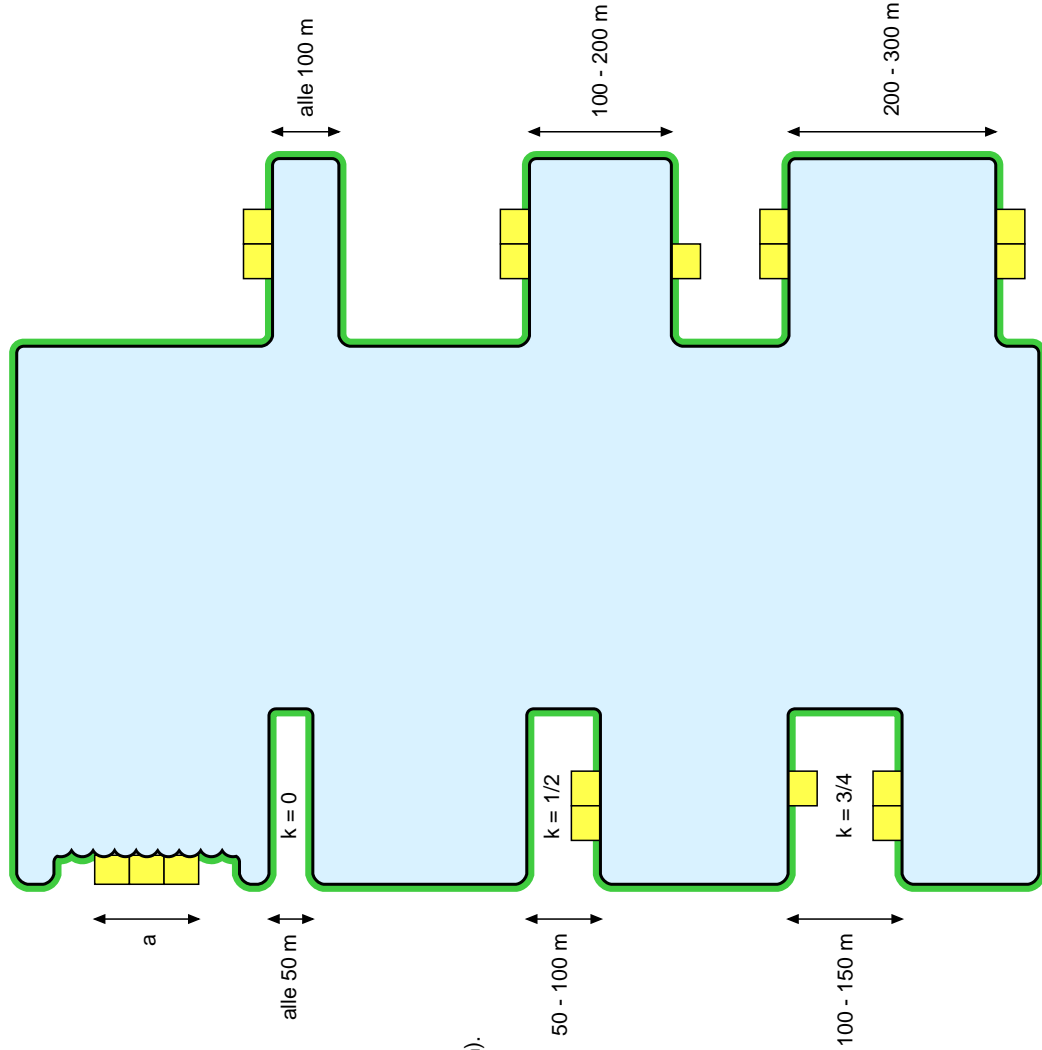
Pitkäjärvi

Vuoden 1980 rantojenkäytön yleissuunnitelman rantaviivan laskentaperiaate eroaa nyt käytetystä laskentatavasta. Vastarannan vähennyksiä ei yleissuunnitelman laskentaperiaatteissa ole otettu huomioon, vaan suurehkoikin lahdet ja niemet on oikaistu. Mitoituksellista rantaviivaa on kertynyt yleissuunnitelman laskentamallin mukaan vain rakentamiskelpoiseksi määritellyltä rannan osuudelta. ks. kuva 6.

2.4.5 Rantavyöhykkeen määrittely

Rantavyöhyke ulottuu noin 50...200 metrin päähän keskivedenkorkeuden määrittelemästä rantaviivasta peitteisyydestä ja muista luonnonolosuhteista sekä asutuksen rakenteesta riippuen. Rantavyöhyke on 50 metriä vain silloin, kun tie tai muu este on rajaamassa. Rantavyöhyke on 50....100 metriä metsässä tai suolla ja 100....150 metriä tai 200 metriä avoimessa peltomaisemassa tai sellaisen asutuksen kohdalla, jonka on katsottu tukeutuvan vesistöön.

RANTOJEN MITTAUS RAKENNUSOIKEUTTA LASKETTAESSA

Ranta mitataan 1:20 000 kartalta yleispiirteisesti siten kuin tilanne loma-asuntojen kannalta todella on.

Alle 50 m leveisiin niemiin, kannaksiin tai saariin ei voi rakentaa, joten niiden rantaa ei lasketa lainkaan. Kerroin = 0.

(Mökin etäisyys molemmista rannoista oltava yleensä 20 m, mökin koko 10 m, yhteensä 50 m).

50 - 100 m leveisiin niemiin, kannaksiin ja saariin voidaan rakentaa vai toiselle rannalle, joten vain toinen ranta lasketaan mukaan. Kerroin = 1/2.

100 - 150 m leveissäkään niemissä, kannaksissa ja saarissa ei loma-asuntojen sijoittelu ole aivan vapaata molemmilla rannoilla maastosta johtuen, joten laskelmassa on syytä käyttää kerrointa 3/4.

Alle 100 m leveissä lahdissa ja salmissa ei vastarannan häiriötä voida poistaa pelkästään liittämällä, vaan väljyyttä tarvitaan enemmän. Käytetään kerrointa 1/4.

100 - 200 m leveissä lahdissa ja salmissa on vastarannan häiriö vielä selvästi olemassa, mutta voidaan katsoa, että käyttämällä korkeintaan puolet rannasta, on vastarannan edut turvattu. Kerroin = 1/2.

Käytännössä ja myös oikeustapauksissa on voitu havaita, että vielä 200 - 300 metrin päässä oleva loma-asunto on otettava rajoittavana tekijänä huomioon. Käytetään kerrointa 3/4.

2.5 RAKENNETTU YMPÄRISTÖ

2.5.1 Rantojen rakennuskantaselvitys

Rantavyöhykkeen nykyinen rakennuskanta on selvitetty vuoteen 1974 saakka ulottuvan rakennusluparekisterin tietojen perusteella kunnan tietokannasta (Map-Info). Aineisto on tarkistettu ja täydennetty puuttuvilta osin kunnassa. Tiedot on siirretty rantayleiskaavan laskentatietokantaan ja tulostettu liitteen 1 perustietorekisteriksi.

Nykyinen rantavyöhykkeen rakennuskanta on tulkittu kiinteistönmuodostus huomioiden mitoituksen perustaksi seuraavasti:

1.	Loma-asuntojen rakennuspaikat	mitoitusluku = 1,00
2.	Pysyvien asuntojen ja maatilan talouskeskusten rakennuspaikat	mitoitusluku = 1,00
3.	Erillinen saunarakennus ilman rantavyöhykkeellä sijaitsevaa loma- tai pysyvää asuntoa	mitoitusluku = 1,00

Pelkästään saunarakennuksen sisältävä rakennuspaikka on tulkittu aloitetuksi loma-asunnon rakennuspaikaksi. Jos saunarakennus sijaitsee samalla tilalla kohtuullisella etäisyydellä pysyvistä asunnosta tai maatilan talouskeskuksesta, se on tulkittu asuntoon kuuluvaksi pihasaunaksi. Jos samalla tilalla on sekä loma-asunto että pysyvä asunto, mitoitusluku on 2.

2.5.2 Vanhan rakennuskannan kartoitus

Laadittavan rakennuskantainventoinnin pohjaksi kartoitettiin alueen vanha rakennuskanta keväällä 2002. Kartoitus koski koko valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita (Valtioneuvosto 1995) lukuun ottamatta asemakaava-alueita. Kuvassa 11 esitetty arvokas maisema-alue sisältää Norssinjärven, Kangaspäänjärven, Kiljanjärven, Vuohtajärven ja Reisjärven. Köyhänjärvellä kartoitus koski järveä ympäröivää maisematilaa ja Pitkäjärven ja Korpisen osalta alustavaa suunnittelualuetta.

Kartoituksessa luetteloiitiin alueella sijaitsevat ennen vuotta 1960 rakennetut rakennukset tai tällaisia rakennuksia sisältävät pihapiirit. Tavoitteena oli muodostaa yleiskuva alueen asutusrakenteen kehityksestä ja rakennuskannan ikäjakaumasta. Kartoituksen perusteella valikoitiin rantayleiskaavoitusta varten tarkemmin inventoitavat kohteet ja aluekokonaisuudet. Rakennuskantainventoinnin kohteet ovat yksittäisiä rakennuksia tai useista rakennuksista koostuvia pihapiirejä tai rakennusryhmiä. Kartoituksen tulokset on esitetty tarkemmin erillisessä selvityksessä 4.

LIITE 6. RAKENNUKANTASELVITYS, NEUVOTTELU 5.2.2002

2.5.3 Rakennuskantainventointi

Suunnittelualueiden vanha rakennuskanta inventoitiin kohdekohtaisesti kesällä 2002. Rakennuskantainventoinnilla pyrittiin saamaan perustietoa paikallisen rakennuskulttuurin ominaisuuksista sekä löytämään alueen kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset, pihapiirit ja aluekokonaisuudet. Reisjärven rakennuskantainventointi on esitetty kokonaisuudessaan erillisessä selvityksessä 5.

Inventointialue käsitti alustavasti rajatut suunnittelualueet sekä niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevat merkittävät kohteet. Inventointi koski ennen vuotta 1960 rakennettuja rakennuksia. Tiedot kerättiin museoviraston kohdeinventointilomakkeen pohjalta muokatulle tietokantalomakkeelle (MS Access). Yhteensä inventoitiin 134 kohdetta, joissa on yhteensä noin 330 yksittäistä rakennusta. Huomattavimpana ryhmänä alueen perinteisestä rakennuskannasta erottui jälleenrakennuskauden rakennukset. Kohtalaisen hyväkuntoisia ja alkuperäi-

sessä asussaan kohtuullisesti säilyneitä 1800-luvun päärakennuksia on alueella jäljellä 15 kpl. Erikoisuutena löydettiin alueelta kaksi malkakattoista latoa ja kaksi kookasta luhtiaittaa. Inventointikohteet esitetään kuvassa 7.

Inventointikohteet jaettiin kulttuurihistoriallisen merkityksen perusteella neljään luokkaan. Kohteiden arvoluokitusta on selostettu jäljempänä kohdassa 2.7.6.

2.5.4 Liikenne

Suunnittelualueella sijaitsevat seuraavat yleiset tiet:

- kantatie 58 Kangasala-Keuruu-Kärsämäki
- seututie 760 Sievi-Pihtipudas
- yhdystiet 7594 Yli-Lesti-Reisjärvi, 7623 Reisjärvi-Haapajärvi
- yhdystiet 18307, 18309, 18289, 18291, 18345, 18347

Leppälahdessa Vuohjärven pohjoisrannalla sijaitsee kantatien 58 levähdysalue.

2.5.5 Virkistys

Uimarannat

Kangaspäänjärvellä on suunnittelualueiden ainoa yleisessä käytössä oleva nykyinen uimaranta. Suunnittelualueiden läheisyydessä sijaitsevia yleisiä uimarantoja on Vuohjärvellä ja Reisjärvellä.

Vene- ja kanoottireitit

Kalajokivarren retkeilykartassa on esitetty Reisjärven Susisaaresta Kalajanjoelle johtava ohjeellinen vene- ja kanoottireitti, joka johtaa Hautaperän tekojärven kautta Kalajoelle.

Ulkoilureitit

E6 vaellusreitti kulkee Reisjärven ja Korpisen suunnittelualueiden läpi. Reisjärven Susisaaresta on yksi reitin lähtöpisteistä. Susisaaresta etelään E6-reitti jatkuu Peuran Polkuna. Suositeltavia pyöräilyreittejä on Kalajokivarren retkeilykartan mukaan Norssinjärven, Kangaspäänjärven, Kiljanjärven ja Reisjärven ympäristössä.

Moottorikelkkareitit

Moottorikelkkareitteinä on huomioitu maakuntakaavaluonnoksessa 9.11.2001 esitetyt reitit, jotka kulkevat Vuohjärven, Kiljanjärven ja Reisjärven suunnittelualueiden kautta.

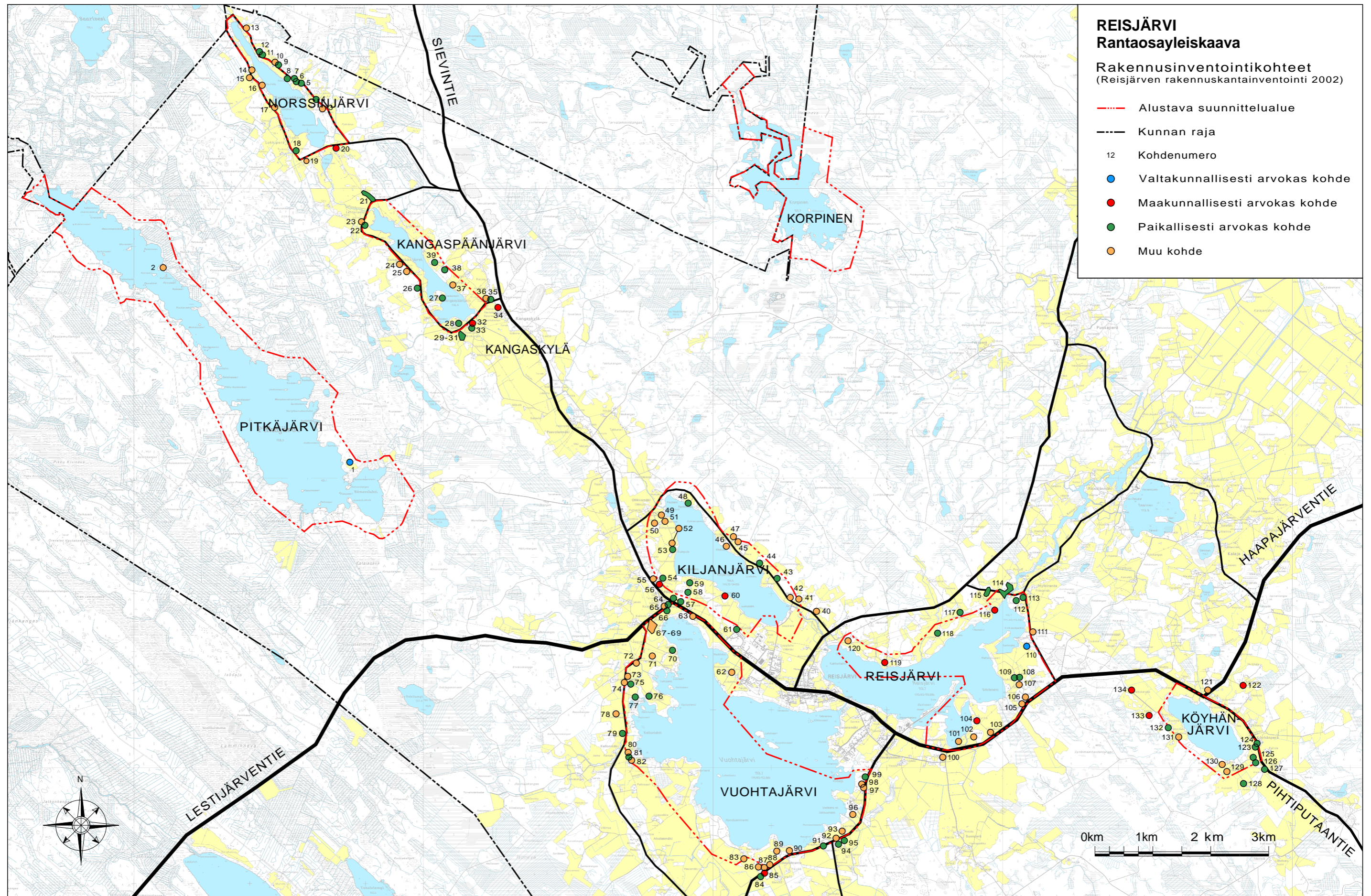
Virkistyskalastus

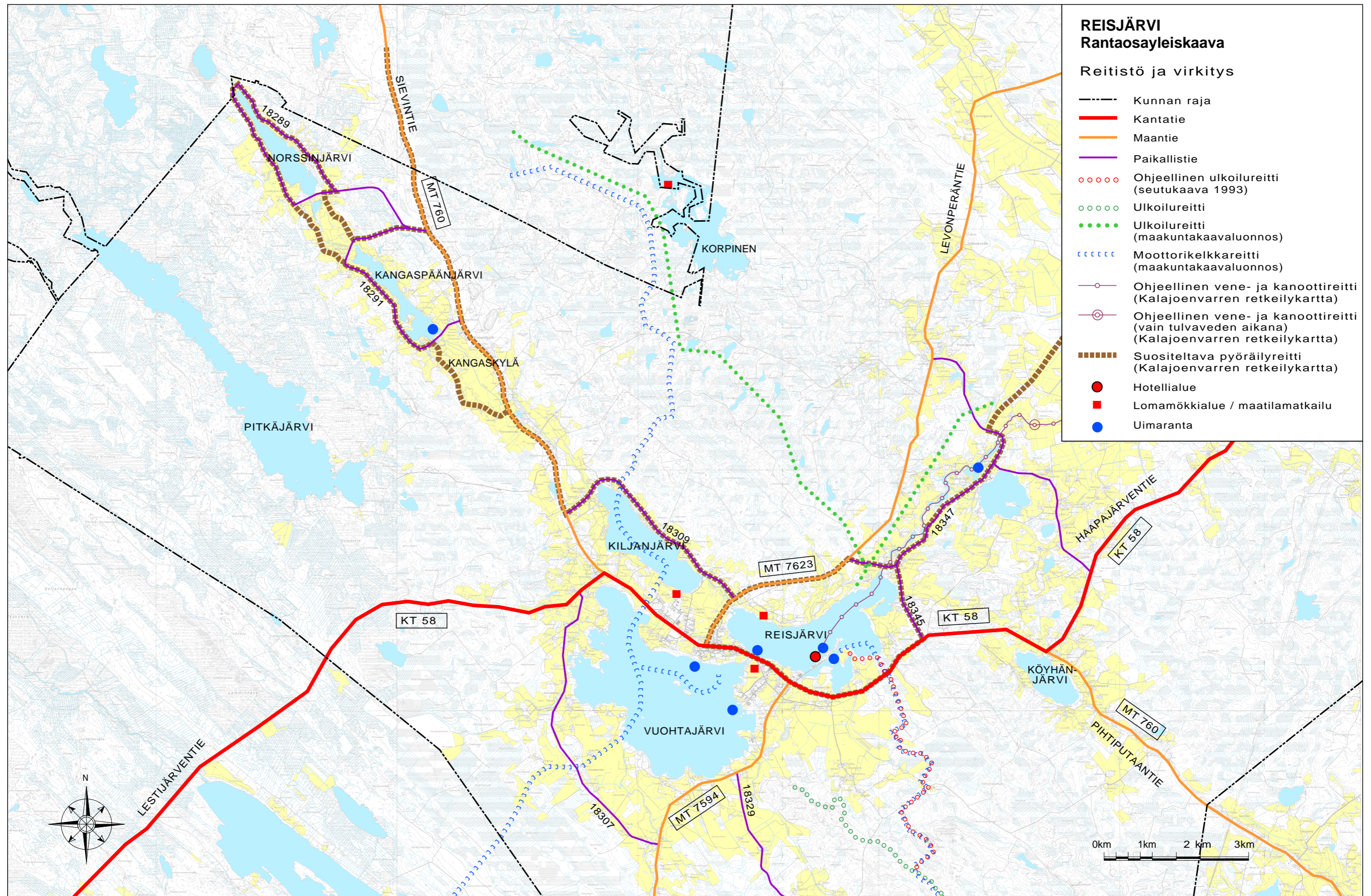
Järvien kalakanta on tavallinen päälajeina hauki ja ahven. Lajistoa on rikastutettu lukuisin istutuksin. Reisjärveen ja Vuohjärveen on istutettu ainakin siikaa, kuhaa ja kirjolohta, Pitkäjärvelle siikaa ja järvitaimenta ja Kiljanjärvelle siikaa. Pitkäjärvellä vielä 1970-luvulla esiintyneen muikkukannan elpymisestä vesistön tilan jälleen parannuttua ei ole tarkkaa tietoa. Rapuistutuksia on tehty Reisjärvellä ja Vuohjärvellä. Kangaspäänjärven koillispuolella toimii yksityisen yrittäjän ylläpitämä lohenongintalammikko.

2.5.6 Tekninen huolto

Vesi- ja viemärihuolto

Alueella ei ole viemäriverkostoa. Reisjärven viemäroinnin yleissuunnitelmassa on selvitetty mahdollisuutta liittää Vuohjärven, Reisjärven, Kiljanjärven, Köyhänjärven, Kangaspäänjärven ja Norssinjärven asutus pienputki-paineviemärillä kunnan jäteveden puhdistamoon. Selvityksen perusteella viemärointi tulisi maksamaan niin paljon, että toistaiseksi se ei ole realistinen. Vesijohtoverkosto kattaa kaikkien järvien suunnittelualueet.

Jätehuolto

Reisjärven jätteet käsitellään Reisjärven kaatopaikalla. Sakokaivolietteet käsitellään Haapajärven kaupungin puhdistamolla.

Sähkönjakelu

Suunnittelualueiden sähkönjakelusta vastaa Vattenfall Verkko Oy. Alueella ei ole 110kV:n sähkölinjoja.

2.5.7 Teollisuus

Vuohtajärven Kiviniemessä toimii hirsitaloja valmistava keskisuuri teollisuusyritys.

2.5.8 Palvelut*Koulut*

Kunnan keskustassa on lukio, yläaste ja Niemenkartanon ala-aste. Näiden lisäksi Reisjärven koululaitoksessa on kuusi toiminnassa olevaa ala-asteen kyläkoulua, joista Kangaskylän, Leppälahden, Kinnulanrannan ja Hylkirannan koulut sijaitsevat suunnittelualueiden vaikutuspiirissä. Reisjärven koillisrannalla sijaitsevan Hylkirannan koulun tulevaisuus on vaaka-laudalla oppilasmäärien vähentymisen vuoksi.

Kaupalliset palvelut

Kaupalliset palvelut sijaitsevat kunnan keskustassa. Leppälähdessä on yksi elintarvikekioski/-grilliravintola. Toiminnassa olevia kyläkauppoja ei ole suunnittelualueilla tai niiden läheisyydessä. ks. kuva 9.

2.6 LUONNONYMPÄRISTÖ**2.6.1 Luontoselvitykset**

Suunnittelualuetta koskevan luontoselvityksen laati vuonna 2001 FM Arto Hautala. Tavoitteena oli tunnistaa ja paikantaa luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita sekä uhanalaisia tai muutoin arvokkaita eliöstöesiintymiä suunnitellulla rantayleiskaava-alueella. Luontoselvityksen tulokset on esitetty tarkemmin erillisselvityksessä 1.

Kasvillisuutta selvitettiin maastotöin 16.7 - 3.8.2001 välisenä aikana. Selvitys käsittää ranta-alueet noin 200 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Joissakin erityiskohteissa inventointia tehtiin etäämmällekin. Pitkäjärvellä sijaitsevia Metsähallituksen ranta-alueita koskeva selvitys katsottiin riittäväksi. Selvityksen on laatinut Natura Borealis vuonna 1999.

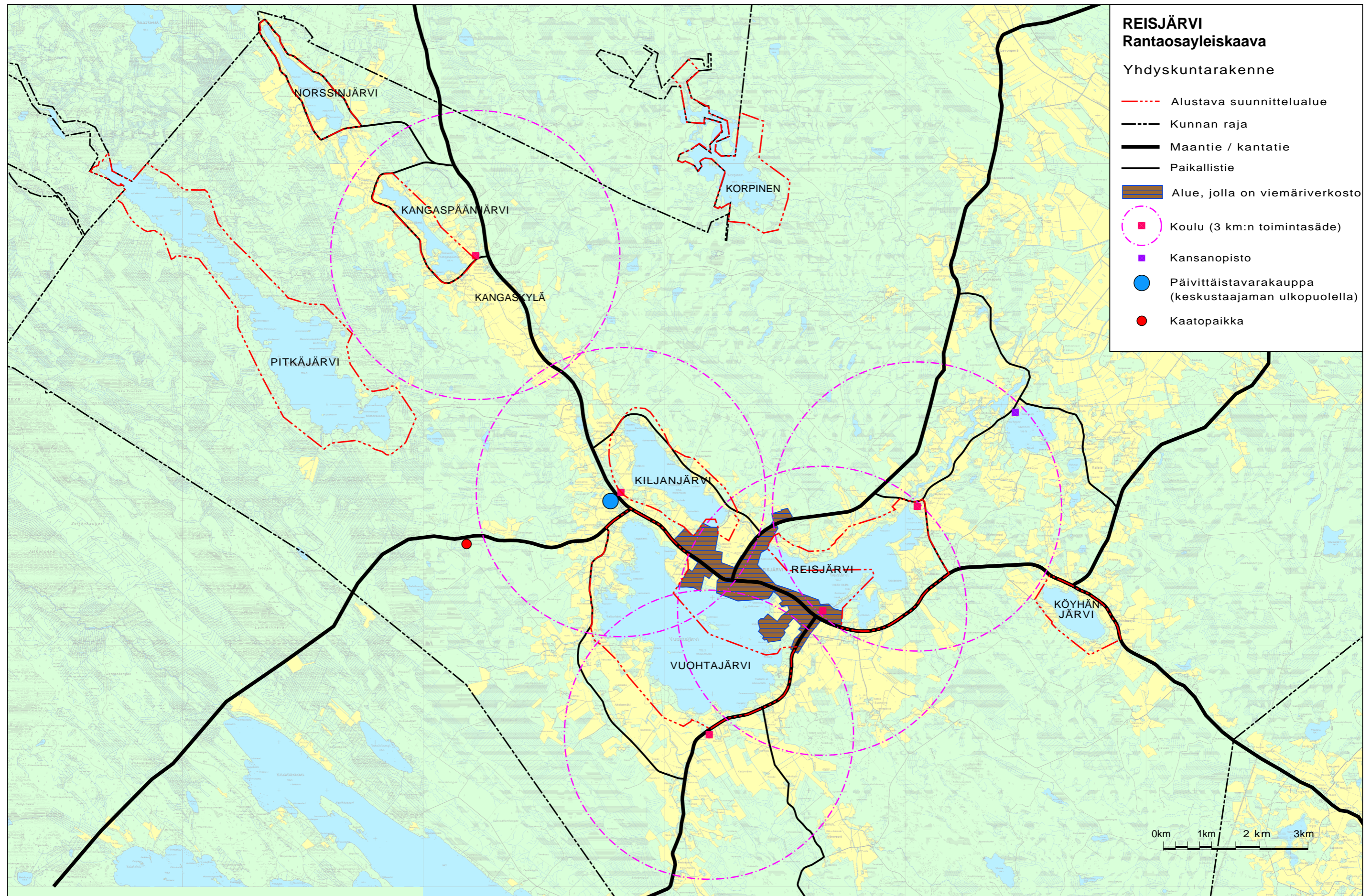
Erityiskohteet esitetään kuvassa 13 Luontokohteet.

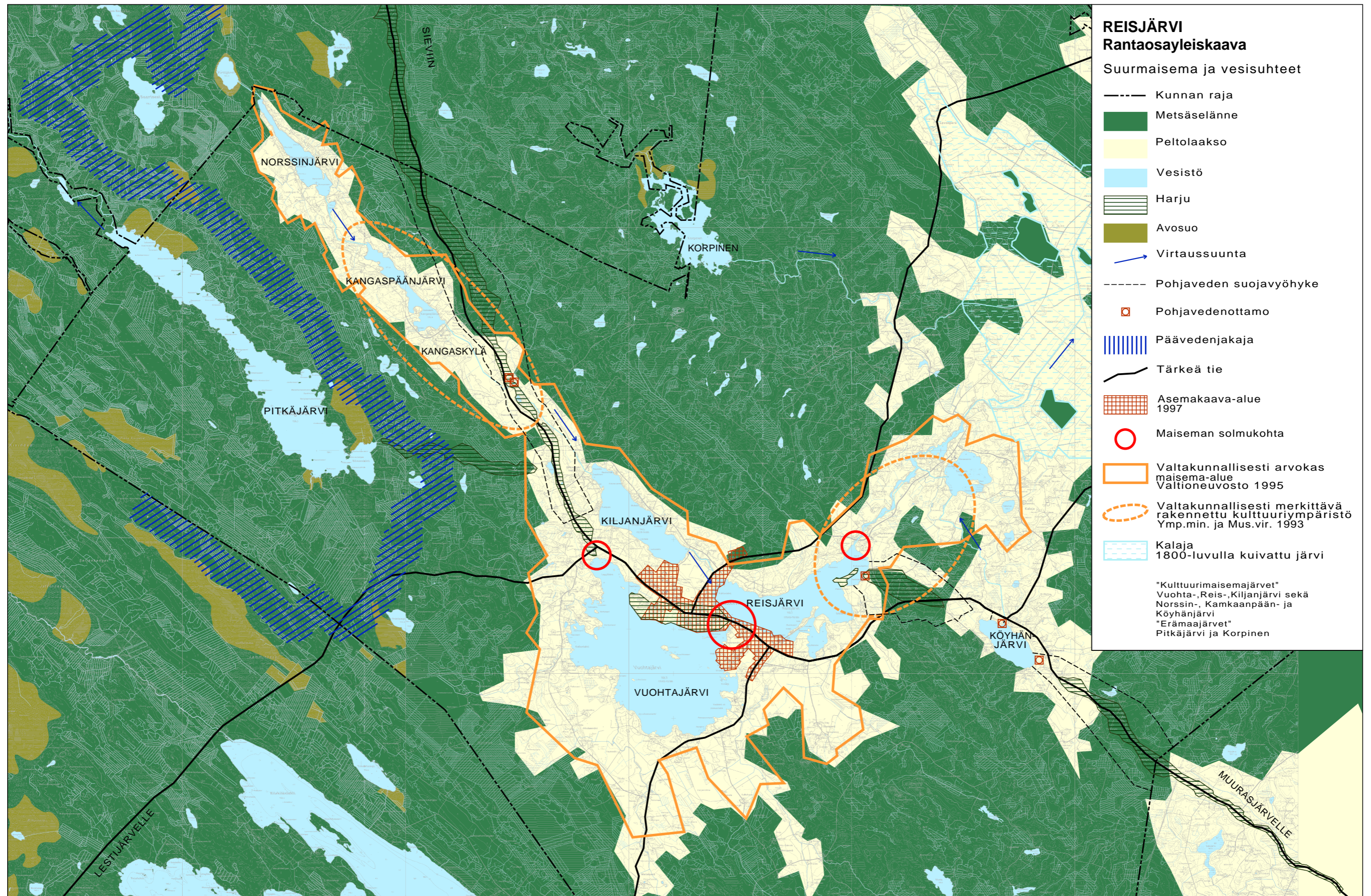
2.6.2 Kasvillisuus*Metsät*

Suunnittelualueen rantametsät ovat pääosin tuoreita, sekapuustoisia kangasmetsiä sekä erilaisia lehtipuustoisia korpia. Kuivempaa mäntymetsäistä hiekkaharjurantaa löytyy Reisjärven koillispäädyssä.

Muut alueet

Puoliavoimia tai avoimia soita, lähinnä erilaisia rämeitä, löytyy vain Korpisen ja etenkin Pitkäjärven rantamaisemista. Muiden järvien rantamaat ovat vahvasti maatalouskäytössä ja näillä vähäisetkin suot on pääosin raivattu pelloiksi tai kuivatettu metsämaiksi. Pensaikkoiset tai suursaraiset rantaluhdat ovat vesijätöillä ja säännöstelyrannoilla erittäin yleisiä, huomattavasti yleisempiä kuin avoimet kivikkorannat.

Vesikasvillisuus

Suunnittelualueen järvet ovat kasvillisuustyybiltään kauttaaltaan järvikortetyyppejä. Vesikasvillisuuden valtalajistoa ovat näissä järvikortteen lisäksi ulpukka, uistinviita, lumme, rantapalpakko ja rantavyöhykkeen vedessä kasvavat suursaralajit, erityisesti pullo- ja vesisara.

2.6.3 Linnustoselvitykset

Suunnittelualueen järviltä tehtiin linnustoselvitys kesällä 2001 ja täydentävä laskenta keväällä 2002. Laskentoihin osallistuivat opiskelijat Mikko Karvonen, Toni Uusimäki ja Jarno Rasmus. Linnustoselvitys on esitetty tarkemmin erillisselvityksessä 2.

Aiempaa tietoa järvien linnustosta on niukasti. Vuonna 1996 suoritetuissa IBA -laskennoissa (Important Bird Area) on laskettu Vuohjärvi ja osa Reisjärveä. Vuohjärvi on mukana FINIBA -luokituksessa, jossa on 411 arvokasta suomalaista lintualueita. Pääkriteerinä Vuohjärven kohdalla on pesivät pikkulokit.

Vuosien 2001-2002 selvityksessä järvien lajimäärät vaihtelivat huomattavasti. Karuilla järvillä oli lintuja vain harvakseltaan, esimerkkinä Pitkäjärvi. Melko niukkalintuisina Kangaspään-, Norssin-, Köyhän- sekä Reisjärvi edustavat tyyppillisiä sisämaajärviä. Linnustoltaan rikkaimmat järvet olivat Vuohjärvi ja Korpinen. Vuohjärvi tarjoaa rehevän ja suurena hyvät puitteet linnuille. Huomattavaa oli paitsi joutsenen ja ruskosuohaukan kaltaisten vähälukuisten lintujen pesiminen, myös tavanomaisempien lajien runsaus. Yhdessä Korpisen kanssa Vuohjärvi on tärkeä alue myös vaarantuneeksi luokitellulle naurulokille. Korpinen on myöskin pikku- ja kalalokkien suosiossa. Linnustoltaan runsaimmat alueet järvittäin on esitetty kuvassa 13 Luontokohteet.

2.6.4 Maisema

Suunnittelualue kuuluu Suomenselän karuun ja laakeaan vedenjakajaseutuun, jolle on tyyppillistä mm. laajat moreenimaat, harvat harjujaksot, soiden runsaus ja kasvillisuuden karuus. Mannerjäätikön liikesuunta näkyy suunnittelualueella selvästi: Kuusi järveä sekä niitä ympäröivät pellot muodostavat luoteesta kaakkoon suuntautuvan alavan laaksoketjun. Laakson reunat kohoavat kohti kumpuilevaa metsäselännettä. Reisjärven länsipäässä laakso haarautuu Köyhänjärven suuntaan ja kohti kuivattua Kalajanjärveä. Jäätikköjoen kerrostama, matala harjujakso kulkee laaksossa. Kuntakeskus on rakentunut harjulle ja sen läheisyyteen järvien väliselle kannakselle. Pitkäjärvi ja Korpinen ovat erillisiä kumpuilevan metsämaan ja suon ympäröimiä järviä. ks. kuva 10.

Peltoalan niukkuus on ohjannut elinkeinorakennetta karja- ja metsätalouteen. Sotien jälkeen harva asutus lisääntyi huomattavasti pika-asutuslain seurauksena ja asutus levisi etäämmälle perinteisistä asuinpaikoista.

Perustietoja alueen maisemasta ja maiseman perustekijöistä on esitelty tarkemmin erillisselvityksessä 3.

2.6.5 Topografia, maaperä

Keski-Suomen syväkivikompleksiin kuuluvan Reisjärven kallioperän muodostavat pääosin happamahkot ja vähäravinteiset kivilajit. Reisjärvellä ja suunnittelualueella esiintyy kuitenkin selvästi keskimääräistä enemmän ravinteita liuottavia ja ravinteikkaita kivilajeja. Esim. Pitkäjärven ympärillä, Vuohjärven eteläpuolella ja Kiljan- sekä Reisjärven pohjoispuolella ravinteikas kallioperä on paikoin havaittavissa kasvillisuudessa.

Suunnittelualueen maasto on melko tasaista, pienipiirteisesti kumpuilevaa. Erämaaluonteiset Pitkäjärvi ja Korpinen sijaitsevat metsän ympäröiminä järvilaaksoa korkeammalla maastossa. Laajimmat alavat alueet sijaitsevat Vuolta- ja Reisjärven eteläpuolella.

Peltolaaksoissa maaperä koostuu peltoalueilla hienosedimenteistä. Pelloilta kohoavat kumpaneet ovat useimmiten moreenia. Alavat peltoalueet tai luhtaiset rantapelot ovat paikoin soistuneita. Metsäselänteiden alueet ovat pääosin kumpumoreenimaastoa, jossa kumpujen väliset pohjamoreenialueet ovat soistuneita. Ojitus on kuivattanut soita ja ohutturpeisimmat voidaan lukea jo turvekankaisiin. Pitkäjärven ja Korpisen rannoilla on myös laajoja avosualueita, joista osa on säästynyt ojituksilta.

2.6.6 Maaperän rakennettavuus ja rantojen laatu

Rakentamiseen parhaiten soveltuvat alueet ovat harjualueilla, peltolaaksojen moreenikumpaneilla ja metsäselänteillä. Eloperäisten maalajien alueet jätetään pääsääntöisesti rakentamatta ja hienojakoisten maalajien alueilla rakennettavuus tulee selvittää erikseen rakennuslupavaiheessa.

Köyhänjärven päissä rannat ovat loivia ja ranta-alueet luhtaisia ja siten huonosti rakentamiseen soveltuvia. Vuoltojärven ja Reisjärven lahdet ovat erityisen loivia ja matalarantaisia. Kiljanjärvellä ja Reisjärvellä pohjoisrannat ovat jyrkkäprofiilisia ja rakentamiseen hyvin soveltuvia. Kiljanjärvellä matalimmat rannat sijaitsevat järven kaakkoispäädyssä ja länsirannalla, Kurosen lahdessa. Kapeiden Norssin- ja Kangaspäänjärvien koillis- ja lounaisrannat ovat jyrkkiä ja järvien päät matalia. Pitkäjärvellä ja Korpisella vaihtelevat alavat suorannat ja rakentamiseen erinomaisesti soveltuvat rantaosuudet.

Rantojen rakentamiskelpoisuutta on selvitetty tarkemmin erillisselvityksessä 3.

2.6.7 Vesialueen rakenne

Suunnittelualueen järvet kuuluvat Kalajoen vesistöön. Kalajoki saa alkunsa Reisjärven järvi- ketjusta, josta se virtaa Hautaperän tekojärven kautta Haapajärveen ja edelleen Nivalan, Yli- ja Alavieskan sekä Kalajoen kautta Perämereen. Pitkäjärvi (604 ha) on Vääräjoen latvavesiä ja suunnittelualueen suurin järvi. Vääräjoki laskee Sievin kautta ja yhtyy Kalajokeen ennen Kalajoen taajamaa. Vuoltajärvi on Kalajoen vesistön suurin järvi 595 ha.

Järvikuvion vedet saavat alkunsa soistuneilta metsäselänteiltä sekä Saari- ja Pirttijärvestä, jotka laskevat Norssinjärveen (74 ha) ja edelleen Vähäveden kautta Kangaspäänjärveen (67 ha) ja edelleen Kotijokea ja Kiljanjokea myöten Kiljanjärveen (163 ha) ja Reisjärveen (199 ha). Vuoltajärveen laskee kaksi jokea Eteläjoki ja Lestinpuro. Vuoltajärvi laskee Reisjärveen 300 metrin pituisen Salmensuun kanavan kautta. Köyhänjärven (72 ha) vedet laskevat pienten purojen välityksellä Kalajanjokeen.

Vesisuhteita on selvitetty tarkemmin maisemaa koskevassa erillisselvityksessä 3 ja kuvassa 9.

2.6.8 Vesistön säännöstely

Pitkäjärveä lukuun ottamatta järvet ovat kokeneet joko veden laskun karjatalouden rehutarpeisiin tai jonkinasteisen säännöstelyn uiton tai voimatalouden tarpeisiin. Säännösteltyjä järviä ovat Vuoltajärvi, Reisjärvi ja Kiljanjärvi sekä Korpinen (138 ha).

Reisjärven ja Vuoltajärven säännöstely toteutetaan Myllykosken rakennetulla padolla, joka sijaitsee Kalajanjoessa n. 4,6 km:n päässä Reisjärven luusuasta. Nykyinen säännöstelyväli on Vuoltajärvellä ja Reisjärvellä +111.68-113.88m ja Kiljanjärvellä +112.13-114.63m. Kaavoituksen aikana on meneillään vesioikeudellinen lupaprosessi, jossa keskeisten järvien sään-

nöstelykäytäntöä ollaan sovittamassa luonnonmukaisemmaksi. Tarkoituksena on pienentää säännöstelyväliä korottamalla keväisen alaveden korkeutta. Tämän seurauksena saattaa keväinen tulvatöyssy muodostua hieman nykyistä suuremmaksi.

Korpinen on metsäjärven kohdalle rakennettu säännöstelyallas, jonka säännöstelyväli on jopa neljä metriä (+129.00-133.00). Järvi on puoliiksi Sievin kunnan puolella. Reisjärven puoleiselle itärannalle on rakennettu yhteispituudeltaan yli kilometrin mittaiset säännöstelypenkereet.

2.6.9 Vesistön tila

Vesi- ja ympäristöhallituksen yleisluokituksessa suunnittelualueen järvet kuuluvat luokkaan tyydyttävä, poikkeuksena Kangaspäänjärvi, jonka tila on välttävä. Järvivesien laatuun ovat vaikuttaneet voimakkaimmin maa- ja metsätalouden kuormitus sekä säännöstelyt ja järvien laskemiset. Suuria muutoksia järvien alkuperäiseen luonnontilaan ovat lisäksi tuoneet laajat valuma-alueiden ojitukset, jotka ovat aiheuttaneet mm. liettymistä ja veden humuspitoisuuden lisääntymistä.

Järvien ravinnepitoisuudet ovat korkeita, mikä aiheuttaa rehevöitymistä, edistää leväkukintoja ja aiheuttaa umpeenkasvua. Pienissä järvissä on talviaikana yleisesti happivajaus. Pitkäjärven tilaa huononsi vuoteen 1986 asti järveen laskeneet Rautamullansuon turvetuotantoalueen valumavedet. Järven vedenlaatu on hiljalleen alkanut parantua. Turvetuotantoalueet on esitetty kuvassa 10 Luonnonvarat.

Järvien vedenlaadun parantamiseen ja virkistyskäytön kehittämiseen on panostettu viime vuosina paljon sekä talkoovoimin että rahalla. Kunnostukseen ovat kuuluneet sekä valuma-alueilla että järvissä tehdyt kunnostustyöt.

2.6.10 Tulvakorkeudet

Alimmat rakentamiskorkeudet kosteudesta vaurioituville rakenteille N60 + tasossa (Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 4.9.2001):

Reisjärvi ja Vuohojärvi	+115.00 m
Kiljanjärvi	+115.90 m
Norssinjärvi	+120.00 m
Pitkäjärvi	+128.30 m
Korpisen allas	+134.00 m
Kangaspäänjärvi	+119.40 m
Köyhänjärvi	+116.20 m

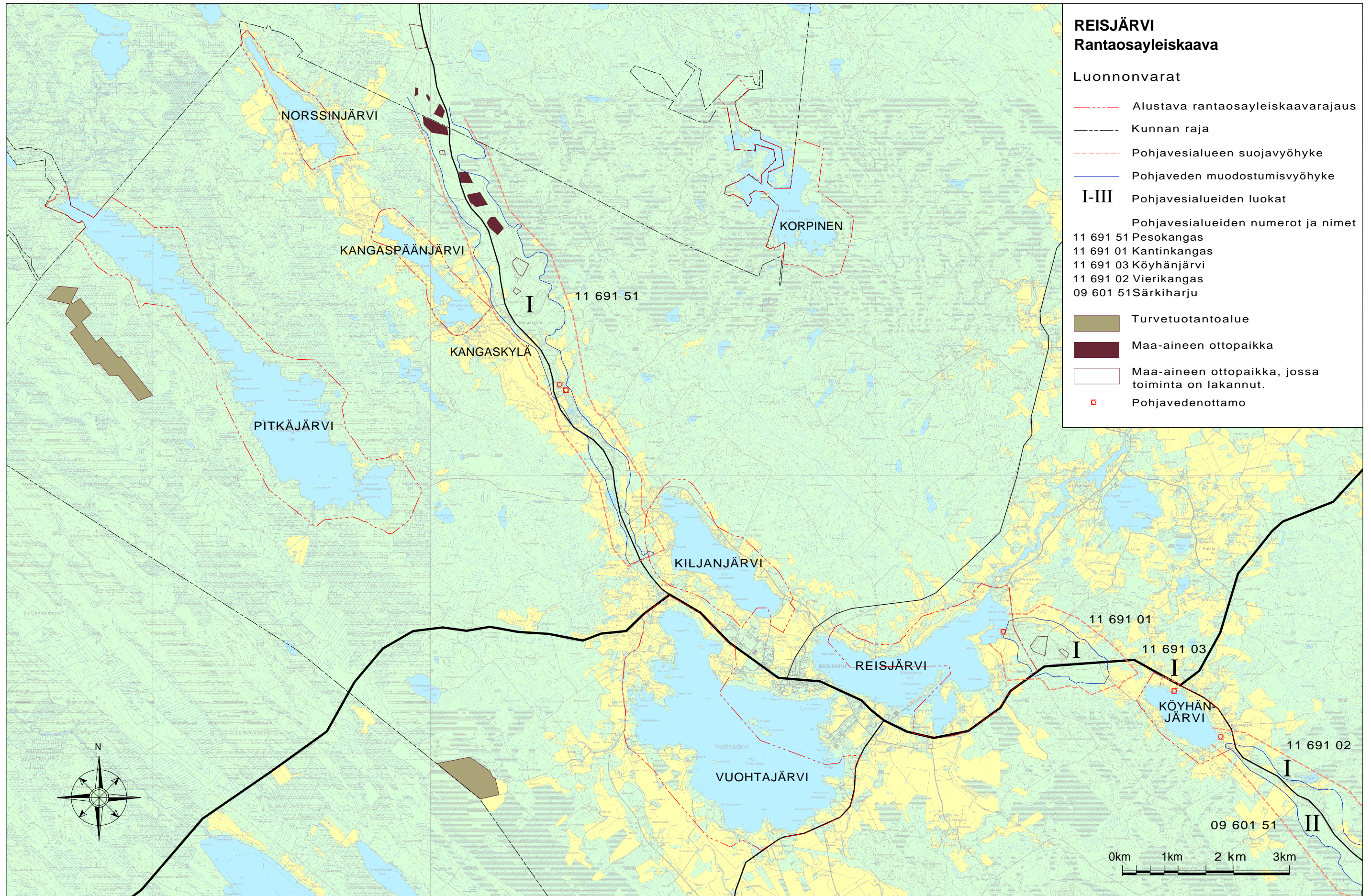
Tarkennus 21.11.2003 (P-P:n ymp.keskus): Korpinen, säännöstelypadon takana +129.30 m

2.6.11 Pohjavesialueet

Suunnittelualueilla sijaitsevat pohjavesialueet ja –otamat on esitetty kuvassa 11 Luonnonvarat. Lähde: Keski-Pohjanmaan ympäristökeskuksen pohjavesialuekartta 1.6.1995.

11 691 01 Kantinkangas,	Reisjärvi
11 691 02 Vierikangas,	Köyhänjärvi
11 691 03 Köyhänjärvi,	Köyhänjärvi
11 691 51 Pesokangas,	Sievin tien varressa

Suunnittelualueilla sijaitsevat pohjavesialueet on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeiksi pohjavesialueiksi luokkaan I. Kantinkankaan pohjavesialue on Reisjärven kunnan vedenhankinnalle tärkeä alue, jossa on kunnan vedenottamo. Köyhänjärven vedenottamot ovat talojen yhteisiä.

2.7 ERITYISPIIRTEET, KULTTUURIMAISEMA JA SUOJELUKOhteET

2.7.1 Muinaismuistot

Tiedot Reisjärven muinaisjäännöksistä perustuvat vuonna 1991 tehtyyn inventointiin (Markku Mäki vuoti, Reisjärven inventointi 1991). Inventoinnissa paikannettiin ja tarkistettiin pääasiassa vain ennestään tunnetut muinaisjäännöskohteet. Korpisen alue ei kuulunut inventointiin eikä alueen muinaisjäännöksistä ole tiedossa olevia havaintoja. Alueen tiedossa olevat kiinteät muinaismuistokohteet on esitetty kuvassa 12.

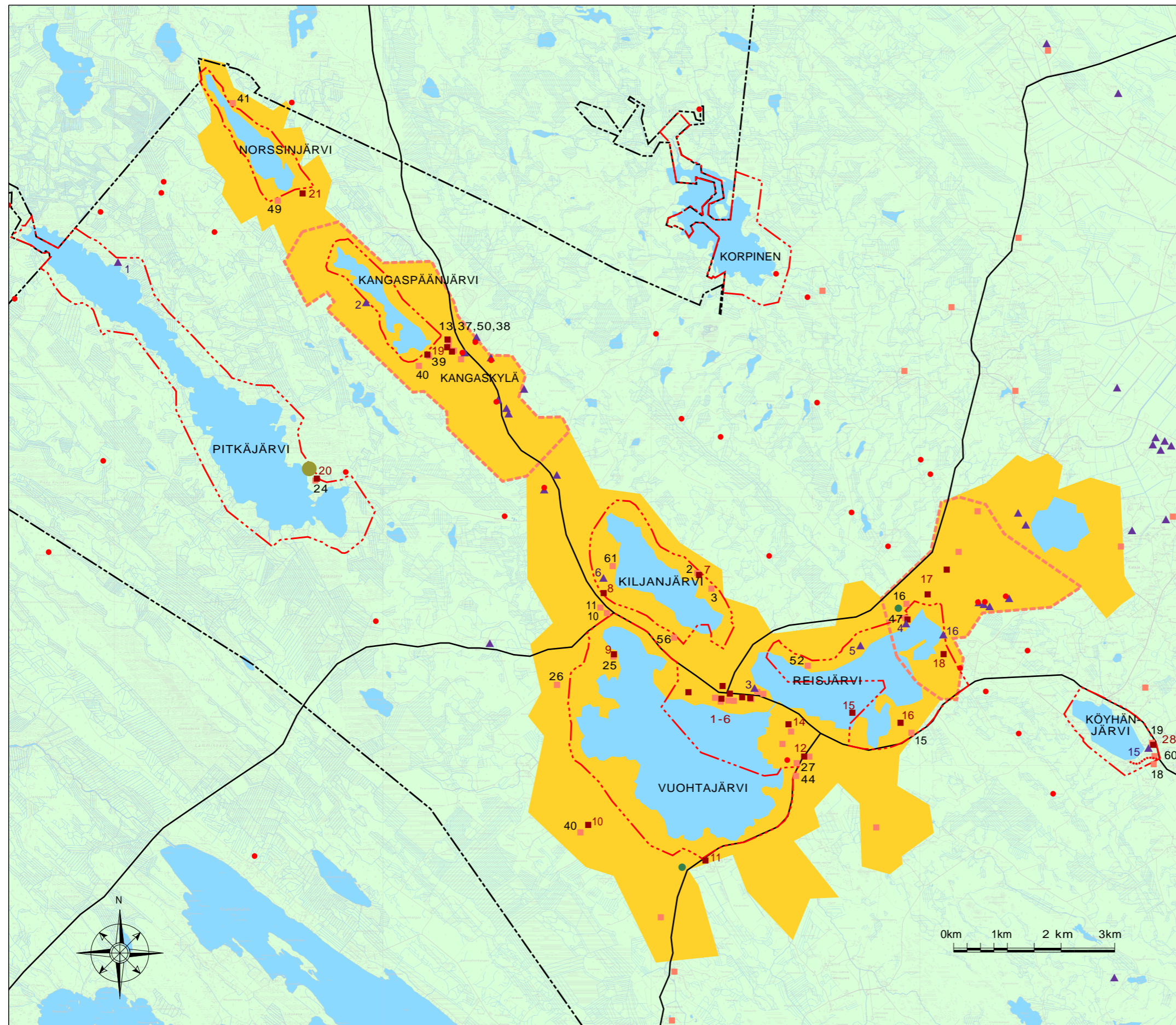
Irtolöytöpaikat

Suunnittelualueilla sijaitsee kiinteiden muinaisjäänteiden lisäksi seuraavat irtolöytöpaikat sekä epämääräiset muinaisjäännöskohteet (ei merkitä kaavakartoille). Luettelon numerointi viittaa Museoviraston ylläpitämän rekisterin kuntakohtaiseen inventointinumeroon.

Pitkäjärvi:	52. Eteläpää, kiviesineen löytöpaikka.
Norssinjärvi:	41. Lokkila, kiviesineen löytöpaikka. 67. Perälä, kiviesineen löytöpaikka. 70. Tiala, kiviesineen löytöpaikka.
Kangaspäänjärvi:	22. Syrjälä, kiviesineen löytöpaikka. 40. Järvenpää, kiviesineen löytöpaikka. 79. Hirsikangas, kiviesineen löytöpaikka.
Kiljanjärvi:	21. Matinniemi, kiviesineen löytöpaikka. 42. Ukkonen 1. Muhola, kiviesineiden löytöpaikka. 43. Ahola, kiviesineiden löytöpaikka. 47. Parkkila, kiviesineen löytöpaikka. 48. Niskanen, kiviesineen löytöpaikka. 59. Hautasaari, kiviesineen löytöpaikka. 74. Kumpula 2, kiviesineen löytöpaikka.
Vuohtajärvi:	5. Vuohtajärvi, katiskojen jäännöksiä. 49. Röökenniemi, kiviesineen löytöpaikkoja. 95. Kivipuro, Mökinkorpi, kiviesineen löytöpaikka.
Reisjärvi:	8. Kantintalo, tuhoutunut vallitus. 17. Kyrölä, kiviesineen löytöpaikka. 18. Kivelä, kiviesineen löytöpaikka. 32. Ojala, kiviesineen löytöpaikka. 65. Hylkirannan koulu, kiviesineen löytöpaikka. 69. Reisjärven pohja, rautakirveen löytöpaikka.
Köyhänjärvi:	37. Peltoniemi, kiviesineiden löytöpaikka. 3 kpl. 38. Partala 1. Köyhä, kiviesineiden löytöpaikka. 4 kpl. 39. Hautala, kiviesineen löytöpaikka. 54. Mannala, kiviesineiden löytöpaikka. 2 kpl. 62. Toivola, kiviesineen löytöpaikka.
Korpinen:	Ei löytöjä.

2.7.2 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

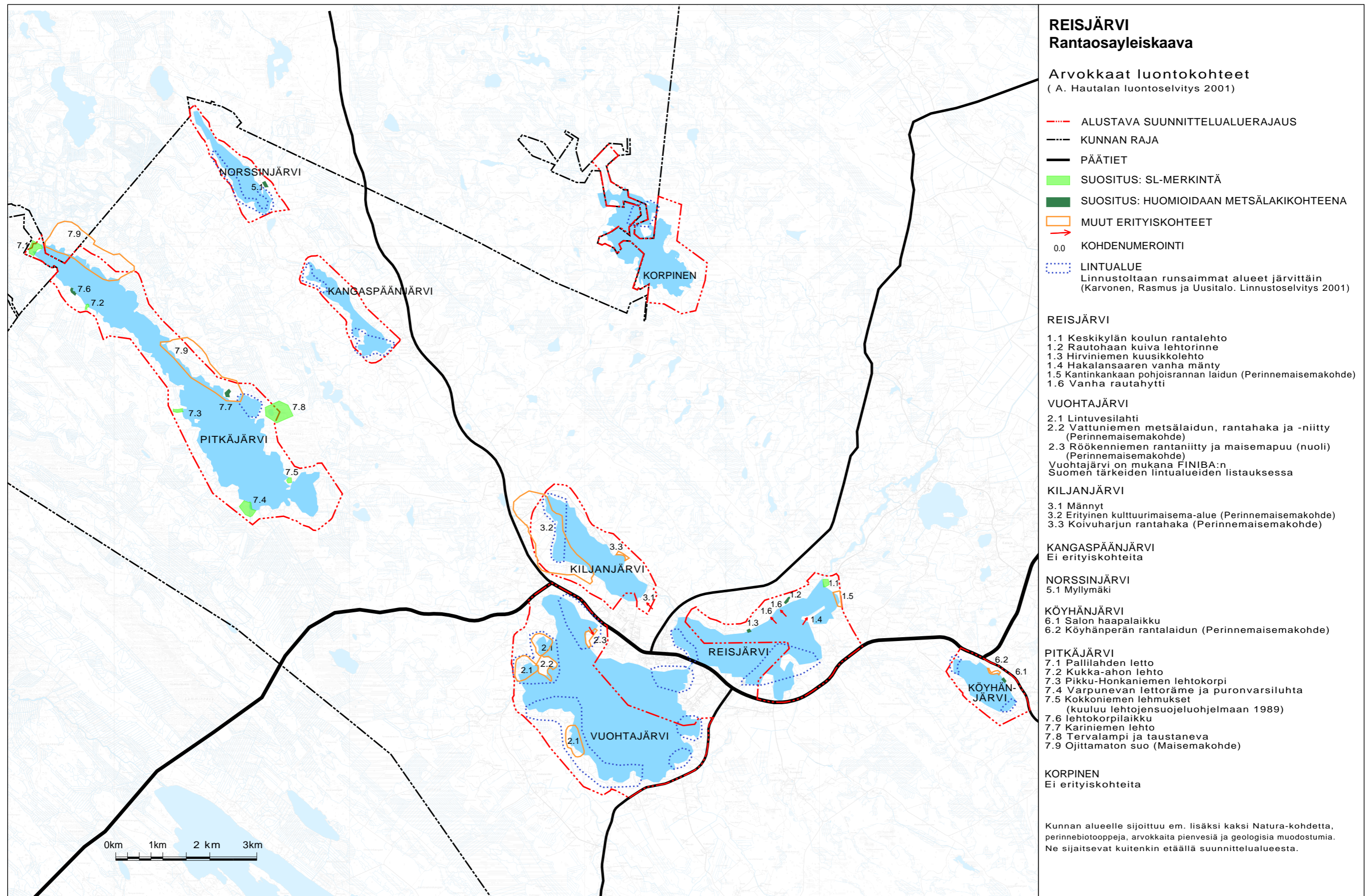
Kuvassa 12 on esitetty Valtioneuvoston 1.5.1995 päätöksen mukainen maisema-alue Reisjärven Keskikylä-Kangaskylä (Hylkiranta-Keskikylä). Maisema-alueen rajaukseen kuuluvat Norssinjärven, Kangaspäänjärven, Kiljanjärven, Vuohtajärven ja Reisjärven suunnittelualueet.

REISJÄRVI Rantaosayleiskaava

Kulttuurimaisema

- VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE**
Valtioneuvosto 1995
- VALTAKUNNALLISESTI MERKITTÄVÄ RAKENNETTU KULTTUURIHISTORIALLINEN YMPÄRISTÖ**
Kangaskylän viljelymaisema, Keskikylä ja Kantin valliit
Ymp.min. ja mus.vir. 1993
- MERKITTÄVÄ KULTTUURIHISTORIALLINEN YMPÄRISTÖ**
Seutukaava 1993
- ALUSTAVA SUUNNITTELUALUEAJAUS**
- KUNNAN RAJA**
- PÄÄTIET**
- ARVOKAS RAKENNUS TAI PIHAPIIRI**
- Kulttuurihistoriallisesti tai maisemallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä.**
Numerointi viittaa P-P:n seutukaavaliiton julkaisuun "Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet" vuodelta 1993.
1. Reisjärven kirkko	14. Savela
2. Makasiini	15. Susisaari
3. Kivimäki	16. Kyrölä
4. Rauhala	17. Keskikylä (Hylkilä, Jokela, Hakala)
5. Aho ja Lehtoranta	18. Kantti
6. Entinen pappila	19. Kangaskylän viljelymaisema (Ranta-Puurula, Pesola, Ylitälo, Solonen)
7. Koivuharju	20. Kokkonieniemi
8. Leppälahden koulu	21. Mäkitälo
9. Uusi-Pietilä	28. Iisakkila
10. Ketola	
11. Kinnulanrannan koulu	
12. Häkkinen	
13. Nuorisoseuran talo	
- Kohteet on arvioitu seudullisesti tai valtakunnallisesti arvokkaiksi SKL:n julkaisussa 1993.
- Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämisprojekti Nivala-Haapajärven seutukunnassa 1998-2000.**
Numerointi viittaa inventointiaineistoon vuodelta 1998.
2. Koivuharju	38. Ylitälo
3. Kiljanharju	39. Ranta-Puurula
10. Elvi Pietilä	40. Hirsikangas
11. Heino Takkula	41. Koivuranta
13. Alatalo	44. Alatalo
15. Hautakangas	47. Juhani Hylkilä
16. Elsa Hylkilä	49. Uusitalo
18. Toini Partanen	50. Rajala
19. Iisakkila	52. Partala
24. Kokkonieniemi	54. Ahola
25. Uusi-Pietilä	56. Nikula
26. Kuusisto	60. Köyhä
27. Syrjälä / Ketomäki	61. Kumpumäki
37. Hautala	
- Kohteet 19 ja 24 ovat valtakunnallisesti arvokkaita kohteita
- KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET**
Numerointi viittaa P-P:n liiton julkaisuun "Pohjois-Pohjanmaan kiinteät muinaisjäännökset, osa 2" vuodelta 1996. Suluissa oleva numero viittaa Museoviraston ylläpitämän rekisterin kuntakohtaiseen inventointinumeroon.
1. Pitkäjärven itärannat, Metsomaankangas, röykkiöitä (9)
2. Lehtola, kivikautinen asuinpaikka (23)
3. Hietala, kivikautinen asuinpaikka (11)
4. Hylkilä, kivikautinen asuinpaikka (27)
5. Luomala, kivikautinen asuinpaikka (33)
6. Kumpula, pyyntikuoppia, kiviesineen löytöpaikka (73, 74)
15. Iisakkila, kivikautinen asuinpaikka (55, 38)
16. Hylkiranta, Luotola, kivikautinen asuinpaikka (58)
- Vanha ratsutie Kalajoki-Savo-Häme Köyhänjärvellä**
- TERVAHAUTA**
- ARVOKAS LUONTOKOHDE**
P-P:n liitto 1996
- Valtakunnallinen lehtojen suojeluohjelma, ymp.min. 1989**
- (Lisäksi perinnebiotooppi Köyhänjärven koillisrannalla L-S:n ympäristökeskus 1999, koordinaatit 70579:34049, 70581:34047)

Maisema-alueetyöryhmän mietinnössä aluetta on kuvattu mm. seuraavasti:

”Reisjärven Keskikylä ja Kangaskylä edustavat tasapainoista Suomenselän kulttuurimaisemaa. Asutus on keskittynyt järvien ja viljelysten ympäröimän harjun liepeille.

Maisemakuva

Keskikylällä selvästi ympäristöstään kohoava harjuselänne, vanha asutus, järvet ja jokilaakso sekä ympärillä levittäytyvät pellot muodostavat kauniin ja monipuolisen maisemakokonaisuuden. Alkuperäiset pinnanmuodot ovat säilyneet hyvin myös järvien väliin syntyneessä taajamassa, ja maisema on säästynyt pahoilta vaurioilta. Kangaskylään tultaessa harjumuodostelma mataloituu menettäen maisemallista merkitystään, ja kulttuurimaisemassa korostuvat järvenrantojen viljelykset ja asutus.

Luonnonpiirteet

Pellot on raivattu järvenrantojen, jokilaaksojen ja harjun lähiympäristön tasaisille hienosedimenttialueille. Harjulla on joitakin vanhoja soranottoaikoja. Paikoin siellä on kauniita mäntykankaita. Runsasta vesiluontoa edustavat pienet Norssinjärvi ja Kangaspäänjärvi sekä kuntakeskusta ympäröivät kolme järveä, joista Kalajoen läntinen latvahaara lähtee virtaamaan kohti koillista. Kangaspäänjärvi laskee Kiljanjärveen pientä Kotijokea myöten, ja lisäksi ympäröiviltä soilta ja metsälammilta laskee alueelle useita puroja. Reisjärvi ja Vuohtajärvi muodostavat yhden Kalajoen säännöstelyaltaista ja Kiljanjärvi omansa.

Kulttuuripiirteet

Asuinpaikka- ja esinelöydöt osoittavat Reisjärvellä olleen asutusta jo kivikaudella. Ensimmäiset pysyvät asukkaat tulivat Savosta 1550-luvulla Vuohtajärven ja Kiljanjärven reitin rannoille. 1600-luvun alussa uudistaloja syntyi eniten Reisjärven etelärannalle ja Vuohtajärven itärannalle. Reisjärven kirkonkylä on syntynyt perinteiselle asuinpaikalle kolme järven väliselle harjukannakselle. Taajamaan on nousut joitakin kerros- ja rivitaloja sekä omakotiasutusta, mutta maisemakuva on kuitenkin säilynyt ehyenä. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaita vanhoja rakennuksia on useita. Vuonna 1656 Leppäsen talon ympärille rakennettuun varustukseen kuuluneita vallihautajännöksiä on vielä jäljellä Hylkirannan Kantin ympärillä. Uusi-Pietilä vuodelta 1885 on vanha sotilaspuustellitalo. Keskustaajama liittyy saumattomasti ympäröivään maataloudesta elävään asutukseen.”

2.7.3 Valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt

Lähde: Rakennettu kulttuuriympäristö, valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt; Museovirasto / Ympäristöministeriö 1993. Alueella sijaitsevat kohteet on esitetty kuvassa 12.

94. *Keskikylä (Hylkiranta) ja Kantin vallit*

Hylkirannan viljelymaisemaan sisältyy perinteistä rakennuskantaa mm. Hylkilän ja Jokelan tiloilla. Kantin talon pihalla on jäänteitä vanhasta, 1656 rakennetusta maa-varustuksesta, skanssista.

95. *Kangaskylän viljelymaisema*

Kangaskylän viljelymaisemassa Puurulanmäen vanha ja uusi asutus sijoittuu kauniisti kumpuilevan maaston korkeimmille kohdille. Metsän rajaamien peltojen keskellä on Kangaspäänjärvi. Vanhasta tiiviistä kyläkeskuksesta muistuttavat Ylitalon ja Solosen rakennusryhmät, joista viimeksi mainittu on turmeltu myöhemmillä muutoksilla. Vanhaa rakennuskantaa on myös Ranta-Puurulan ja Pesolan tiloilla.

2.7.4 Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet

Lähde: Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet, Pohjois-Pohjanmaan seutukaavaliitto. 1993. Julkaisussa on esitetty Pohjois-Pohjanmaan seudullisesti ja valtakunnallisesti merkittävät kohteet. Alueella sijaitsevat kohteet on esitetty kuvassa 12.

2.7.5 Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämisprojekti

Lähde: Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämisprojekti Nivala-Haapajärven seutukunnan alueella 1998-2000. Projektin yhteydessä luettelointiin alueen kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa. Alueella sijaitsevat luetteloidut kohteet on esitetty kuvassa 12.

2.7.6 Rakennuskantainventoinnin arvottaminen

Rakennuskantainventoinnin kohteita arvioitiin 10.12.2002 arvottamistyöryhmässä, johon osallistui Pohjois-Pohjanmaan museo, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus, Reisjärven kunta, rakennusten inventoija ja kaavoittaja. Työryhmä määritteli inventointikohteista valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävät kohteet. Paikallisesti merkittävät kohteet arvioitiin inventoijan ja kaavoittajan toimesta maakuntamuseon ohjauksessa.

Suunnittelualueilla sijaitsevat arvokkaat kohteet esitetään kuvassa 7. Tarkempaa tietoa kohteista ja arvoluokituksesta esitetään kaavoitusliitteeksi laaditussa erillisselvityksessä 6.

2.7.7 Valtakunnalliset luonnonsuojeluohjelmat

Natura-ohjelmaan kuuluvat kohteet

Osayleiskaavojen alueella ja niiden läheisyydessä ei ole Natura-kohteita. Kaavojen osoittamalla maankäyttöratkaisuilla ei ole vaikutusta kaava-alueiden ulkopuolella sijaitsevien Natura-kohteiden olosuhteisiin.

Lehtojensuojeluohjelma

Valtioneuvoston periaatepäätökseen (13.4.1989) valtakunnallisesta lehtojensuojeluohjelmasta on sisällytetty seitsemän lehmuksen kasvupaikka Pitkäjärven Kokkoniemessä. Lajin pohjoisimpia ellei pohjoisin luonnonvarainen kasvupaikka maassamme.

Suomen tärkeät lintualueet (FINIBA)

Vuohtajärvi on mukana epävirallisessa FINIBA -luokituksessa, jossa on 411 arvokasta suomalaista lintualueita. Pääkriteerinä Vuohtajärven kohdalla on pesivät pikkulokit.

2.7.8 Paikallisesti arvokkaat luontokohteet

Perinnebiotoopit

Keski-Pohjanmaan perinnebiotoopit -julkaisuun (Tikkanen ym 1999) on Reisjärven kunnasta sisällytetty kolme paikallisesti arvokkaaksi katsottua kohdetta. Suunnittelualueella niistä on Köyhänperän pohjoisrannalla sijaitseva lähelle maakunnallista arvoa yltävä rantalaidun.

2.7.9 Luonto- ja linnustoselvityksien 2001-2002 erityiskohteet

Kasvillisuusinventoinnissa ei havaittu Luonnonsuojelulain 46 §:n mukaisia uhanalaisia lajeja tai 47 §:n mukaisia erityisesti suojeltavia lajeja. Lain 42 §:n mukaisista rauhoitetuista lajeista tavattiin metsänemä, kevätlinnunherne, näsiä, valkolehdokki ja kurjenmieikka. Rauhoitettujen lajien poimiminen ja muu suora vahingoittaminen on kielletty.

Selvityksissä on esitetty rajaukset ja toimenpidesuositukset inventointialueella havaituille erityisille luontokohteille. Erityiskohteet on jaoteltu *tärkeisiin luontokohteisiin, perinnemai-*

semakohteisiin ja muihin kohteisiin. Tärkeiden luontokohteiden alle on koottu uhanalaisten lajien tärkeimmät kasvupaikat sekä metsä-, vesi- tai luonnonsuojelulain mukaiset suojeltavat luontotyypit. Perinnemaisemakohteet pitävät sisällään sekä lajistollisilta että maisemallisilta ominaisuuksiltaan tärkeitä kulttuurimaisemakohteita. *Muut kohteet* -luokkaan on sisällytetty muutama suojaamisen arvoinen historiallinen kohde sekä joitakin maisemakohteita.

Järvillä pesivistä vesi- ja rantalinnuista vaarantuneiksi on luokiteltu naurulokki sekä havaittu selkälokki. Silmälläpidettävistä lajeista järvillä pesi kaakkuri, ruskosuohaukka, pensas- ja kiivitasku sekä havaittu kaulushaikara. Silmälläpidettävistä maalinnuista havaittiin kalasääski ja teeri.

Luonto- ja linnustoselvityksien erityiskohteet on esitetty kuvassa 13.

2.8 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

ks. kuva 14.

2.8.1 Melu

Asumiseen käytettäville alueille sekä taajamassa tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevalle virkistysalueelle sallittu keskimääräinen ulkomelun arvo on enintään 55dB. Loma-asutuksen ja taajaman ulkopuolisen virkistysalueen raja-arvo on 45dB. Liikennemeluvyöhykkeet on selvitetty käyttäen laskennassa pysyvän asutuksen raja-arvoa, koska suurimpien teiden varsille ei kohdistu loma-asutuksen muodostamispaineita. Laskennassa on käytetty vuoden 2020 ennustettuja liikennemääriä, joiden on arvioitu olevan 35 % nykyisiä liikennemääriä suurempia. Liikenteen meluvyöhykkeillä sijaitsee olemassa olevia rakennuksia Vuohtajärven Leppälahdessa, Reisjärven eteläpuolella sekä Köyhänjärven pohjoispuolella. Erityisiä melua aiheuttavia laitoksia ei suunnittelualueilla ole.

2.8.2 Maatilojen talouskeskukset

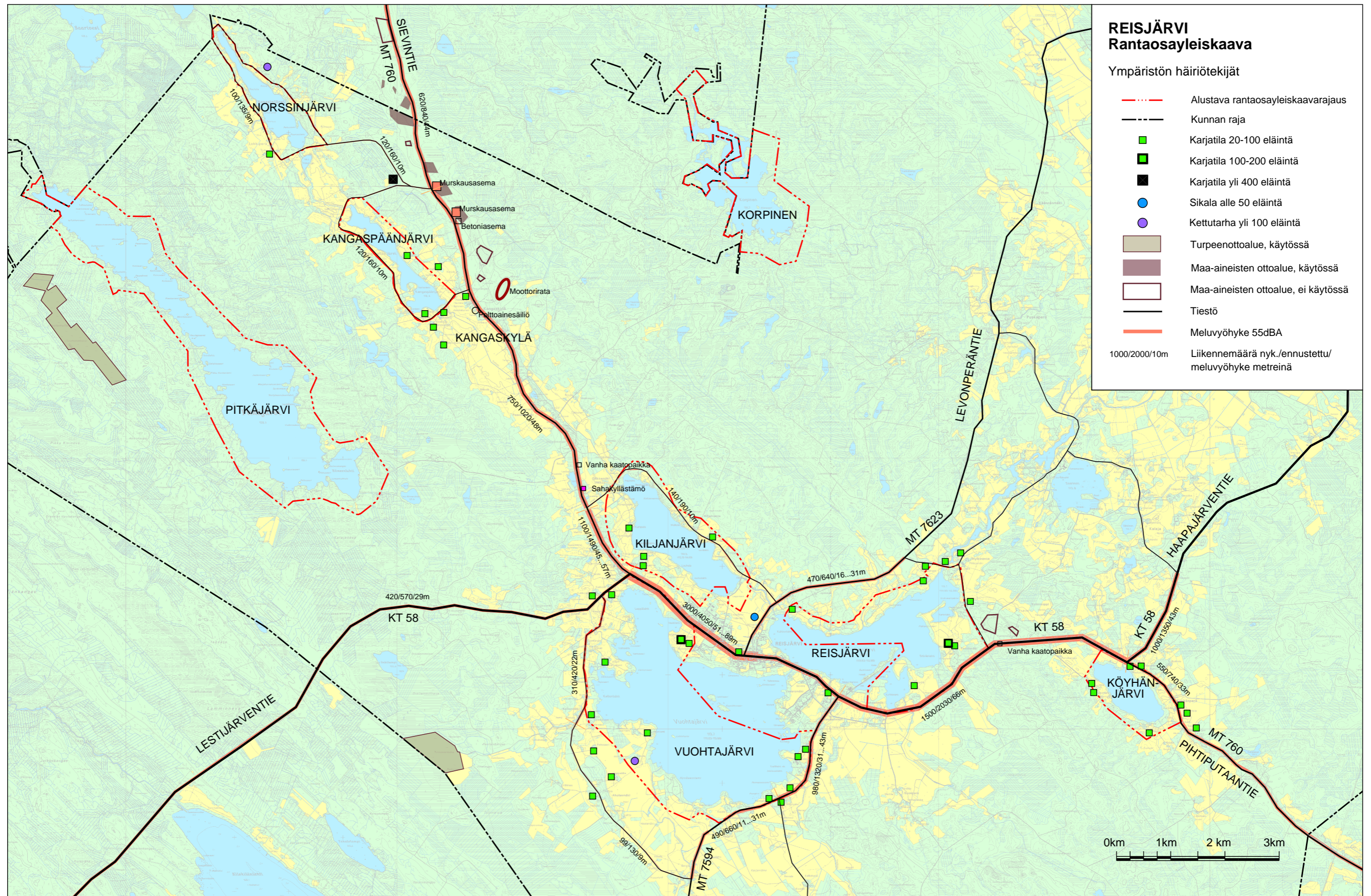
Suunnittelualueille sijoittuu useita maatilojen talouskeskuksia. Karjataloutta harjoittavia, vähintään 20 eläimen tiloja on suunnittelualueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä yhteensä 39 kpl. Tiloista kahdella on noin 100 eläintä, muilla luku jää alle sadan. Pääasiassa karjatilat ovat muutaman kymmenen eläimen lypsykarjatiloja. Sikaloita ja siipikarjatuotantoa ei suunnittelualueilla ole. Norssinjärvellä ja Vuohtajärvellä on toiminnassa olevat pienehköt turkistarhat.

2.8.3 Maa-ainesten otto

Suunnittelualueilla ei sijaitse maa-ainesten ottoalueita. Pitkäjärven valuma-alueella sijaitsevan Rautamullansuon turvetuotantoalueen vedet on johdettu vuodesta 1986 lähtien Pitkäjärven ohi (ks. kuva 11 Luonnonvarat).

2.8.4 Maisemavauriot

Yleiskaava-alueilla ei ole varsinaisia laaja-alaisia maisemavaurioita.

3 TAVOITERAPORTTI

3.1 OHJELMOINTIVAIHEEN TAVOITTEET

3.1.1 Reisjärven kunta

Reisjärven kunnan asettamana tavoitteena on laatia Reisjärven 8 vesistön alueelle oikeusvaikutteiset rantaosayleiskaavat. Osayleiskaavoissa on tarkoitus määrätä Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n mukaisesti osayleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan perusteena. Osayleiskaavat laaditaan yhteisen perusselvitysvaiheen jälkeen erillisinä kaavahankkeina. Kaavoitettava alue käsittää Kangaspäänjärven, Kiljanjärven, Korpisenjärven, Köyhänjärven, Norssinjärven, Pitkäjärven, Reisjärven ja Vuohojärven alueet asemakaavoitettuja alueita lukuun ottamatta.

3.1.2 Viranomaisneuvottelu 2.11.2001

Toisessa viranomaisneuvottelussa (muistio liite 5) käsiteltiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä laadittuja esiselvityksiä. Yleiskeskustelussa käsiteltiin myös rantayleiskaavatyölle asetettavia alustavia tavoitteita:

- Todettiin, että tavoitekeskustelun käyminen laajapohjaisesti on tärkeää. Jotta kunnan ja viranomaisten tavoitteet saataisiin paremmin selvitettyä ja yhdistettyä, sovittiin viranomaisneuvottelussa ohjausryhmän perustamisesta.
- Kaavan mitoitukselta päätettäessä tulisi kuunnella myös maanomistajien ja kuntalaisten tahtoa.
- Maakuntakaavaan on tulossa rantojen rakentamista ohjaavia suunnittelumääräyksiä. Rantojen käytössä ovat etusijalla yleiset virkistys- ja matkailutarpeet. Reisjärven kunnalle loma-asutuksella on kuitenkin merkitystä ja sen mahdollisuudet tulee hyödyntää.
- Kunnan tavoitteena on saada rantarakentamiskaavoja myös pysyväille asutukselle.
- Haja-asutuksen jätevesihuollolle tullaan jatkossa asettamaan nykyistä tiukempia vaatimuksia.
- Kaavoituksessa tulisi huomioida maatalousvaltaisen elinkeinotoiminnan ja asutuksen sekä loma-asutuksen suhde ja mahdolliset ristiriitatilanteet.
- Vesiensuojelullisista syistä peltoviljelyä rantavyöhykkeellä tulee vähentää.

3.2 ALUSTAVAN LUONNOSVAIHEEN YLEISTAVOITTEET

3.2.1 Turvataan riittävät vapaa-alueet yleisen virkistyksen tarpeisiin

Virkistysalueita osoitettaessa huomioidaan kyläkohtaiset, kuntakohtaiset sekä seudulliset ja valtakunnalliset tarpeet. Rantaosayleiskaavassa osoitetaan mm.:

- kunnan omistamat uimarannat
- yksityisten omistamia uimarantoja osoitetaan virkistykseen mikäli maanomistaja ja kunta hyväksyvät
- yleiset venevalkamat, numerojen yhteiset venevalkamat (tarvittaessa)
- muut yleiset virkistysalueet
- huomioidaan seudulliset ja valtakunnalliset virkistysaluevaraukset ja reitit
- huomioidaan suunnitelmissa olevat reitit: moottorikelkkareitit, melontareitit, patikkapolut.

3.2.2 Edistetään loma-asutusta ja pysyvää asutusta

- Rantaosayleiskaavoituksen tavoitteena on osoittaa maankäyttö- ja rakennuslain määrittelemällä rantavyöhykkeellä alueet, joilla on mahdollisuuksia loma-asutuksen ja pysyvän asutuksen lisäämiseen.
- Nykyiseen asutusrakenteeseen liittyvää uutta pysyvää asumista voidaan osoittaa rantavyöhykkeellä mitoitusnormin puitteissa. Asumiseen keskittyvien tiiviiden kyläalueiden käsittelyn tarkoituksenmukaisuus rantayleiskaavassa on harkittava erikseen. Rantavyöhykkeellä jätevesien käsittelylle asetetaan erityisiä vaatimuksia.

3.2.3 Edistetään alueelle soveltuvien elinkeinojen harjoittamista

- Maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä ja sivuelinkeinojen kehittämismahdollisuuksia edistetään kaavoituksella. Maatalouselinkeinon laajentuminen turvataan. Eriyisesti maatilamatkailua pyritään kehittämään sivuelinkeinona varaamalla nykyisille yrityksille laajentamismahdollisuuksia ja suosimalla uusien yritysten syntymistä.
- Matkailua ja lomailua kehitetään pää- ja sivuelinkeinona. Reijjärven matkailun ja lomailun vetovoimatekijät tunnistetaan ja niitä korostetaan kaavoituksessa. Tällaisia ovat esim. luontomatkailu sekä paikkakunnan rakennusperinteeseen ja paikallishistoriaan liittyvien kohteiden esille tuominen.

3.2.4 Edistetään luonnonoloihin ja maisemaan liittyvien ominaispiirteiden ja arvojen säilymistä

Vesiensuojelu

- Rantayleiskaavassa voidaan osoittaa esim. virkistyskäyttöön tai lintuvesiksi kunnostettavia vesistökohteita. Kohteet voidaan jatkosuunnittelussa hankkeistaa ja hakea niihin rahoitusta.
- Veden nykyinen laatu ja vesiensuojelu huomioidaan mitoitusarvoista päätettäessä.
- Jätevesien käsittelystä annetaan kaavamääräyksiä, joilla voidaan lieventää rakentamisen vaikutuksia vesistön tilaan.
- Kaavan aluerajauksissa huomioidaan valuma-alueen merkitys vesistön tilaan. Maa- ja metsätalouden aiheuttamat haitat veden laadulle huomioidaan kaavamääräyksissä.

Luonnonsuojelu

- Luontoarvoiltaan tärkeät alueet pyritään jättämään rakentamisen ulkopuolelle. Varsinaisiksi luonnonsuojelualueiksi (SL) merkitään erilaisissa suojeluohjelmissa olevat alueet, joiden toteuttajana tulisi olemaan valtio. Kaavatyön yhteydessä selvitettyt muut arvokkaat alueet merkitään mahdollisuuksien mukaan virkistysalueiksi. Alueiden rakennusoikeudet siirretään ensisijaisesti maanomistusyksikön omistuksessa oleville muille mitoitusalueille.

Maisemansuojelu

- Alueilla, joilla maiseman voimakas muuttuminen ei ole toivottavaa, kuten ranta- ja harjualueilla, metsänhakkua ohjataan kaavoituksella maisemansuojelullisista syistä. Alueilla voidaan edellyttää esim. maisematyöluvan hankkimista.
- Valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaisema-alueen ja luontotekijöiden luokittelun perusteella määritellään maisemallinen rakennettavuus, joka on pohjana mitoitusaluejaolle. Rakennusten kokonaiskerrosala, lukumäärä ja etäisyys rannasta määritellään vastaavasti maisemallisin perustein.

3.2.5 Edistetään rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvien arvojen säilymistä

- Ranta-alueilla sijaitsevat vanhat asuinrakennukset pihapiireineen, maatalouteen ja elinkeinotoimintaan liittyvät rakennukset ja rakenteet luetteloidaan alustavasti yhteistyössä museon kanssa. Kohteet inventoidaan ja arvotetaan kaavoitusta varten.
- Rantayleiskaavalla ohjataan rakennetun kulttuuriympäristön säilyttämistä ja kunnostamista.

3.3 LUONNOSVAIHEEN SUUNNITTELUTAVOITTEET JA MITOITUS

3.3.1 Yleiset tavoitteet

Rantaosayleiskaavan tulee antaa selkeä peruste rakennus- ja poikkeuslupien käsittelylle siten, että ranta-asemakaavoituksen tarve voidaan minimoida. Rantayleiskaavalla osoitetaan jäljellä oleva mitoituksellinen rakennusoikeus, jota ei käytännössä ranta-asemakaavalla pysty korottamaan. Ranta-asemakaavalla ratkaistaviksi jäävät lomakylät ja muut tarkempaa suunnittelua vaativat kohteet.

3.3.2 Selvitykset

Rantayleiskaavoituksen pohjaksi laaditaan / on laadittu seuraavat selvitykset:

1. Maanomistusselvitys, tilanne 2.5.2001
2. Kantatilaselvitys 1.1.1959 saakka
3. Tilakohtainen mitoituksellinen rantaviivalaskelma
4. Rakennuskantaselvitys, rakennusluvut
5. Luontoselvitys
6. Linnustonselvitys
7. Maisemaselvitys
8. Vanhan rakennuskannan kartoitus, inventointi ja arvotus

3.3.3 Mitoitusperusteet

Nykytilanne mitoituserusteena

- Mitoituslaskelmilla ei ole vaikutusta olemassa olevien, rakennettujen loma-asuntojen ja pysyvien asuntojen peruskorjaamiseen eikä uudelleen rakentamiseen.
- Rantavyöhykkeellä sijaitseva nykyinen rakennuskanta luetteloidaan vesistöittäin. Kokonaismäärät ilmoitetaan:
 - rak/rv-km (rakennuspaikka / mitoitusrantaviivakilometri)
 - vesi-ha/rak (vesihehtaari / rakennuspaikka)

Maanomistajien tasapuolisuus mitoituserusteena

- Rakennusoikeutta myönnetään maanomistajille muunnetun rantaviivan perusteella, jossa huomioidaan saarten, niemiä, lahtien, kannasten ja salmien kohdalla lähirannan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle. Rakennusoikeus tutkitaan ja lasketaan maanomistusyksiköittäin ja mitoitusalueittain ottaen huomioon kantatilalle 1.1.1959 jälkeen muodostetut rakennuspaikat. Myös luonnonsuojelulain mukaisella rantavyöhykkeellä sijaitsevat pysyvät asunnot otetaan mitoituksessa huomioon. Oleva rakennuskanta huomioidaan sellaisenaan toteutuneena tilanteena perusteena KHO:n vastaavat tulkinnot.
- Rakennusoikeutta voidaan siirtää rajoitetusti maanomistusyksikön sisällä mitoitusalueelta toiselle, kuitenkin siten, ettei siirto vähennä muiden rakennusoikeutta eikä vaaranna vesistön tilaa.
- Rantavyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusi pysyvän asutuksen rakennuspaikka, mikäli mitoitus sen sallii ja sijoitus tukee olemassa olevaa asutusrakennetta. Rantaosayleiskaavassa tutkitaan ja osoitetaan myös alueet, joilla on mahdollista muuttaa loma-

asunto pysyväksi asunnoksi. Maisemallisesti aroilla ranta-alueilla on loma-asutusta suositeltavampaa toteuttaa syntyvän rakentamisoikeus pysyvänä asutuksena nykyisen kyläasutuksen yhteydessä.

- Toimiville maatilamatkailu- ja muille lomakyläyryyksille annetaan kohtuullinen laajentumismahdollisuus varsinaisen mitoituksen ulkopuolella.

Luonto- ja maisemaselvitykset mitoitusperusteena

- Maisemarakenteellinen rakennettavuus määritellään arvottamalla kulttuurimaisemalliset ja luonnonsuojelulliset tekijät sekä maaperän rakennettavuus ja vesien tila. Lisäksi arvioidaan selvitysten perusteella vesistön käyttökelpoisuutta virkistykseen.
- Vesistön laadun säilyttämiseksi tavoitteena on rakentaa enintään 1 rakennuspaikka 2 vesihehtaaria kohti ja suuremmilla tai helposti rehevöityvillä vesistönsilla 1 rakennuspaikka 4 vesihehtaaria kohti.
- Mitoitusarvoa voidaan muuttaa ainoastaan erityisin, yleispätevin perustein.

3.3.4 Rakennuspaikkakohtaisen rakennusoikeuden määrittely

- Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen alueella on käytetty parhailla rakentamisalueilla omarantaisen loma-asuntorakennuspaikan rakennusoikeutena kerrosaloja sauna 20 m² + varasto/aitta 20 m² + loma-asunto 80m² = yhteensä 120m².
- Erillisen rantasaunan rakennusoikeuden määrässä huomioidaan rakennusjärjestyksen määräykset, jossa saunan kerrosala on 20 m².
- Ryhmärakentamisessa (lomakylät, maatilamatkailu) määritellään kokonaisrakennusoikeus ja mökkien lukumäärä.
- Mitoitusalueella sijaitsevan pysyvän asunnon rakennusoikeuden määrässä huomioidaan rakennusjärjestyksen määräykset. Rantayleiskaavassa myönnetään mitoitusalueella sijaitsevalle pysyväälle asunnolle 20 k-m² rantasaunan rakennusoikeus.

3.4 SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELEY

3.4.1 Ohjausryhmä 8.1.2002

Rantayleiskaavatyön luonnosvaiheen tavoitteet on muodostettu yhteistyössä kaavoitushankkeelle asetetun ohjausryhmän kanssa. Tavoitteiden tarkennukset laaditaan valmistuvien erilliselvitysten, analyysien ja vaikutusarvioiden sekä osallisilta saatujen kommenttien perusteella. Tarkennetun tavoiteasettelun pohjalta vesistöt luokitellaan suunnitteluperusteiltaan yhteneväisiin mitoitusalueisiin.

- Kunnan ensisijaisena tavoitteena on sekä pysyvän että loma-asuntorakentamisen lisärakentamisen mahdollistaminen. Kuntalaisilla on odotuksia rantayleiskaavan suhteen myös taajasti rakennetuilla kyläalueilla. Toisaalta kaavoituksen pelätään sitovan liikaa muuta maankäyttöä.
- Myös ympäristökeskuksen kannalta tavoitteena on rakentamisen mahdollistaminen. Lisäksi täytyy huomioida vallitsevat olosuhteet ja kaavan vaikutukset. Vesistön kesto-kyvystä riippuu, kuinka paljon lisäasutusta sallitaan ja mikä on asutuksen laatu. Edellytyksenä pysyvän asutuksen muodostamiselle on jätevesien käsittelymääräykset kaavassa ja käyttöveden saanti joko omasta kaivosta tai vesijohtoverkosta.

LIITE 7.

OHJAUSRYHMÄ 8.1.2002, MUISTIO

3.4.2 Yleisötilaisuudet 4.-5.2.2002

Kangaspäänjärveä, Korpista, Norssinjärveä ja Pitkäjärveä koskeva yleisötilaisuus pidettiin 4.2.2002 Kangaskylän koululla. Kiljanjärveä, Köyhänjärveä, Reisjärveä ja Vuotojärveä koskeva vastaava tilaisuus pidettiin 5.2.2002 Niemenkartanon koululla. Tilaisuuksissa oli paikalla yhteensä noin 100 henkeä. Muistio ja osallistujaluettelot kyseisistä tilaisuuksista on esitetty liitteessä 9.

Tilaisuuksissa esiteltiin rantarakentamiseen kohdistuvaa lainsäädäntöä ja alustavia suunnittelutavoitteita. Esiteltiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma, suunnittelualueiden rajaukset sekä rantavyöhykkeen rajausperusteet. Samoin esiteltiin suunnittelun pohjaksi valmistuneet selvitykset; rantojen maanomistus- ja kantatilaselvitys, nykyisen rakennuskannan selvitys, kasvillisuusselvitys, linnustonselvitys sekä alustava maisemaselvitys. Vanhan rakennuskannan inventoinnin käynnistymisestä tiedotettiin. Ohjausryhmä päättää yleisön kuulemisen jälkeen kunkin mitoitusalueen rakentamisen määrästä.

Yleisötilaisuuksissa korostettiin tarvetta osoittaa loma-asuntotonttien lisäksi uusia pysyvän asutuksen rakennuspaikkoja rantaan liittyen mutta myös rantavyöhykkeen ulkopuolelle. Kuntaan halutaan yleisesti saada lisää asukkaita. Yhteisrantaisten loma-asuntotonttien arveltiin menevän huonosti kaupaksi. Rantaa omistamattomia paikallisia asukkaita kiinnosti rantaan pääsyn turvaaminen sekä talojen yhteisten venevalkamien ja muiden yhteisten alueiden osoittaminen kaavoituksessa. Tiedusteltiin jakokunnalle tulevan rakennusoikeuden jakautumisesta osakkaiden kesken. Rantasaunan rakennusoikeutta haluttiin lisätä 25 kerrosalamm2:iin. Kysymyksiä esitettiin lisäksi selvitysaineiston nähtävillä olosta, ilmoitustavoista kuulemisen eri vaiheissa sekä kaavan alustavasta valmistumisaikataulusta.

LIITE 8.

YLEISÖTILAISUUDET 4.-5.2.2002, MUISTIO

3.4.3 Ohjausryhmä 24.4.2002

Tiedotustilaisuuksien jälkeen kaavoitusaineisto on ollut teknisessä toimistossa jatkuvasti tutustuttavana. Pohjois-Pohjanmaan museon ja paikallisten rakennushistorian tuntijoiden kanssa on pidetty neuvottelu vanhan rakennuskannan kartoituksesta ja inventoinnista (liite6).

Rantavyöhyke

Kunnan edustajien mukaan rantavyöhykkeen leveyttä tulee tarkentaa, sillä kunnassa on aiemmin tulkittu rantavyöhykkeen leveydeksi enimmillään 150 metriä. Sovittiin, että tarkistetaan rantavyöhykettä siten, että paikalliset olosuhteet, peitteisyys ja muut rajaavat tekijät otetaan mahdollisimman tarkasti huomioon, vaikka vyöhykkeestä tulisikin vaihtelevampi. Rantavyöhykettä voidaan pitää samalla suunnittelutarvealueen rajauksena. Rantavyöhykkeen leveys vaikuttaa mitoitukseen ja sitä kautta tulevien uusien rakennusoikeuksien määrään ja jakautumiseen. Toisaalta vain rantavyöhykkeelle sijoittuvat pysyvät asunnot ovat saamassa rantasaunan rakentamismahdollisuuden.

LIITE 9.

OHJAUSRYHMÄ 24.4.2002, MUISTIO

3.5 MAISEMALLINEN RAKENNETTAVUUS

3.5.1 Maisemaselvitys

Suunnittelualueille on laadittu maisemaselvitys (erillisselvitys 3). Selvitystä laadittaessa on käytetty luonto-, rakennuskulttuuri- ja muinaismuistokohteiden osalta keväeseen 2002 mennessä valmistuneita selvityksiä. Selvitys sisältää maisema-analyysin sekä alustavat maisemaperusteiset mitoitusalueet.

3.5.2 Maisema-analyysi

Maisemakuva

- Suunnittelualueen järvet jakautuvat maisemansa ja rakennettavuutensa suhteen kahteen pääluokkaan, peltojen ympäröimiin kulttuurimaisemajärviin ja erämaaluonteisiin metsän ja soiden keskellä sijaitseviin järviin, joita edustavat Pitkäjärvi ja Korpisen tekoallas.
- Mannerjäätikön liikesuunta on havaittavissa erityisen hyvin Norssin-Kangaspään-Kiljanjärven alueella, joka muodostaa yhdessä Vuohjärven ja Reijjärven sekä järviä yhdistävien peltojen kanssa pitkän laaksoketjun. Alue on valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueita.
- Köyhänjärvi on erillinen, pääasiassa peltojen ympäröimä pienehkö järvi, joka yhdessä kumpuilevien rantapeltöjen kanssa muodostaa herkän, pienipiirteisen maisema-alueen.

Maisemakuvalliset ongelmat

Suunnittelualueen maisemakuva on säilynyt kokonaisuudessa hyvin. Ongelmat ovat tyypillisiä nykyajan maaseudulle:

- perinteestä poikkeavat rakennuspaikat, esim. avoimilla rantapelloilla
- perinteisen rakennuskannan rappeutuminen ja sopimaton korjaus-, lisä- tai uudisrakentaminen
- peltoalueiden pusikoituminen, pusikoituvat pellot eivät kuitenkaan useimmiten sijaitse keskeisimmillä alueilla.

Ohjeita maisemakuvan hoitoon

Suurmaisemassa on tärkeää säilyttää avoin peltolaaksoketju ja sitä rajaavat ehjät metsäselänteiden reunat. Metsittyneet alueet etenkin järvien päissä olisi suositeltavaa raivata mahdollisuuksien mukaan takaisin pelloksi tai pitää esim. laiduntamisella avoimina.

- Arvokkaalla maisema-alueella on syytä kiinnittää huomiota metsän hakkuisiin. Maisematilaa rajaava metsänreunaa tulisi hoitaa varovasti harventamalla ja säästää reunavyöhyke rajuilta hakkuilta. Nykyisellään metsäselänteiden reunat ovat komeita, ehyitä ja kookaspuustoisia.
- Arvokkaiden luonto- ja kulttuurimaisema-alueiden säilymiseen ja hoitoon tulee kiinnittää huomiota. Yksityiskohtaisen maisemasuunnittelun avulla voidaan edelleen korostaa maisemallisia solmukohtia ja erityisiä maisematiloja.

3.5.3 Rakentamissuositukset

Kulttuurimaisemajärvet

- Valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella sijaitsevien kulttuurimaisemajärvien perinteinen rakentaminen on sijoittunut harjualueelle, peltolaakson moreenikumpareille tai metsäselänteelle pellon ja metsän reunavyöhykkeelle. Laakson hienosedimentti-alueet ovat perinteisesti olleet viljelykäytössä. Uudisrakentaminen tulisi ensisijaisesti kohdistaa perinteisille rakentamisalueille, jolloin maisemarakenteen sisäinen järjestys ja valtakunnallisesti arvokas maisemakuva säilyvät.
- Kulttuurimaisemajärviin rajautuvat puuttomat tai harvapuustoiset peltoalueiden rannat tulisi säästää rakentamiselta. Järvien päät, jotka lisäksi ovat alavia, tulee ehdottomasti jättää avoimiksi, jolloin järvilaakso hahmottuu maisemassa.

Erämaaajärvet

- Pitkäjärvi on erämaaluonteinen iso vesistö, jossa rakentamista voidaan maiseman peitteisyyden ansiosta sijoittaa melko vapaasti. Rakentamista rajoittavat lähinnä luontot selvitysten kohteet ja maaperän rakennettavuuteen liittyvät tekijät.
- Korpinen on metsän ja suon ympäröimä, voimakkaasti säännöstelty tekoallas, jossa rakentamista rajoittavat säännöstelyn lisäksi osittain alava maasto ja patorakenteet.

3.5.4 Alustava mitoitusaluejako ja maisemallinen rakennettavuusluokitus

Maisemaselvityksen perusteella ranta-alueet on jaettu jaksoihin, joilla on keskimäärin samanlaiset ominaisuudet, kuitenkin huomioiden jaksotuksessa yleiskaavan yleispiirteisyys. Aluejako perustuu pääasiassa maisemarakennetta kuvaavaan topografiaan ja maaperään sekä maisematilalliseen tarkasteluun, jossa on huomioitu metsäselänteiden, -kumpareiden, peltojen ja vesistön suhde. Rantojen osalta on tarkasteltu maaperää, jyrkkyyttä, suuntausta, peitteisyyttä sekä alinta rakentamiskorkeutta. Aluejaossa on huomioitu myös alustavien selvitysten arvokkaat kohteet ja maisema-alueet sekä tärkeät näkymät. ks. kuvat 15 ja 16.

Alustavat mitoitusalueet on jaettu maisemallisen rakennettavuutensa perusteella neljään luokkaan:

I	Rakentamista hyvin kestävät rannat
II	Kohtuullista täydennysrakentamista
III	Varovaista täydennysrakentamista
IV	Ei rakentamista, tasapuolisuustarkastelu

Alustavien mitoitusalueiden numerointi vastaa selostuksen kohtia 3.5.3...3.5.7, joissa on yhteenvedo alueiden ominaisuuksista.

3.5.5 Erämaajärvet Pitkäjärvi ja Korpinen

Peitteisillä erämaajärvillä on parhaat mahdollisuudet rakentaa varsinaisia loma-asuntoja, erityisesti Pitkäjärvellä. Rajoitukset rakentamiseen määräytyvät luontoselvityksen kohteiden sekä maastotekijöiden, kuten maaperän, alavien suorantojen tulvavaaran ja suuntauksen perusteella.

Pitkäjärvi

Pitkäjärvi on erämaaluonteinen ja luontotyypeiltään suunnittelualan järvistä monimuotoisin. Maaperä rannoilla on moreenia tai suota. Maaperän laatu vaihtelee voimakkaasti: niemenkärjet ovat rakennettavuudeltaan hyviä ja lahdenpoukamat usein alavia ja soistuneita, erityisesti järven lounaisosassa ja itärannalla. Niemien kärjistä avautuu usean kilometrin mittaisia järvi- tai suonäkymiä. Kaavoituksessa tulee huomioida arvokkaat luontokohteet, osittain rantaan saakka ulottuvat avosuot ja Kokkonien valtakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö.

Pitkäjärvi on jaettu seuraaviin alustaviin mitoitusalueisiin, joiden maisemallinen rakennettavuusaste on sijoitettu luokkiin I, II, III ja IV:

1.1 Pallilahden letto – Metsomaankangas, rakennettavuus IV

Pallikangas–Metsomaankangas on ojittamaton avosuo, jonka ranta on pienten moreenikumpujen ja suon mosaiikkia. Alueelle ei tulisi sijoittaa rakentamista.

- Maisemasuo tulisi säilyttää luonnontilaisena. Pallilahden letto tulisi suojella (Is 2001).

1.2 Metsomaankangas – Rieskanniemi, rakennettavuus III

Suoalueet on ojitettu ja rannan moreenikumpareilla on vähäistä mökkirakentamista.

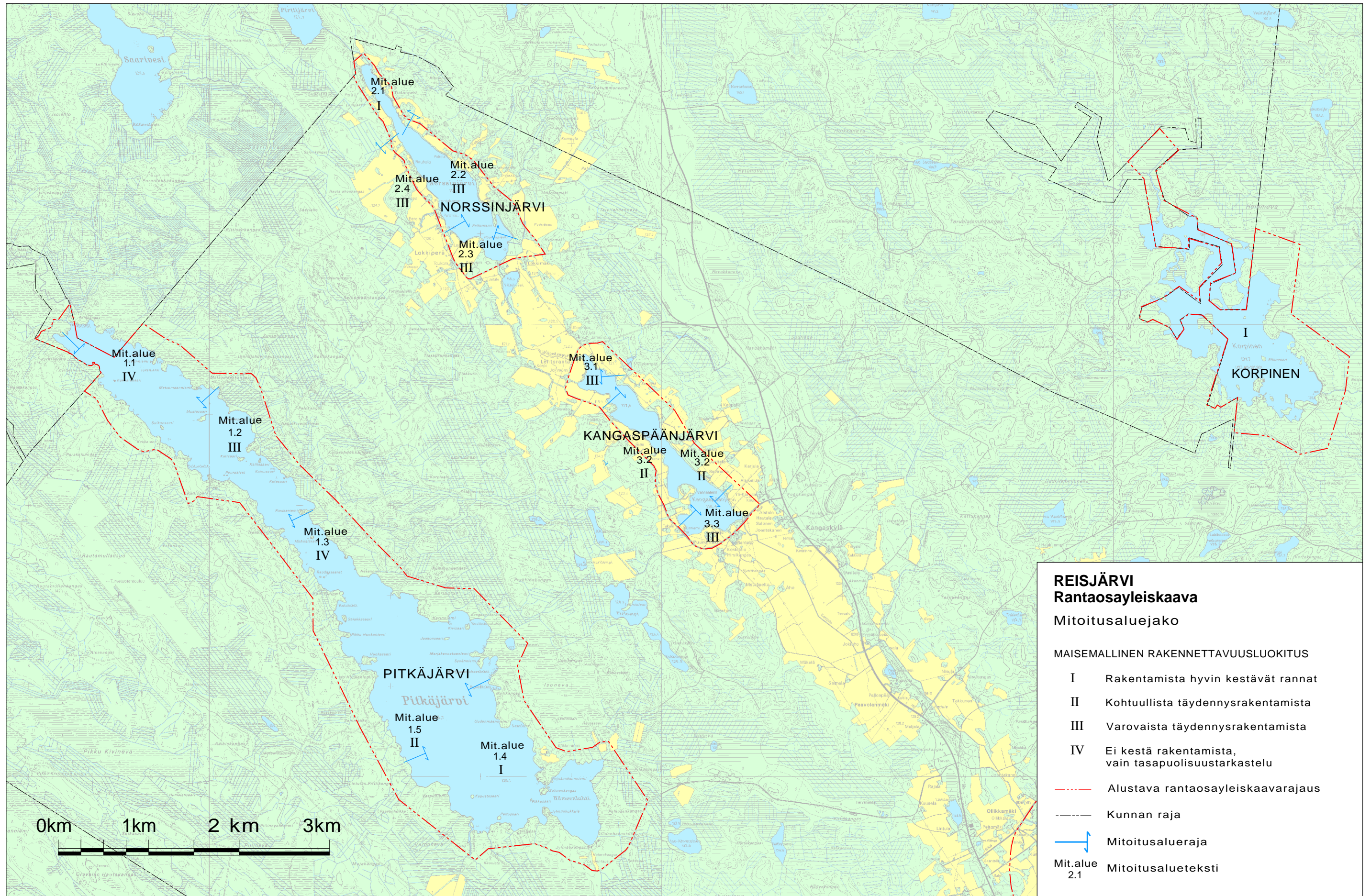
1.3 Rieskanniemi – Marjakannaksenlahti, rakennettavuus IV

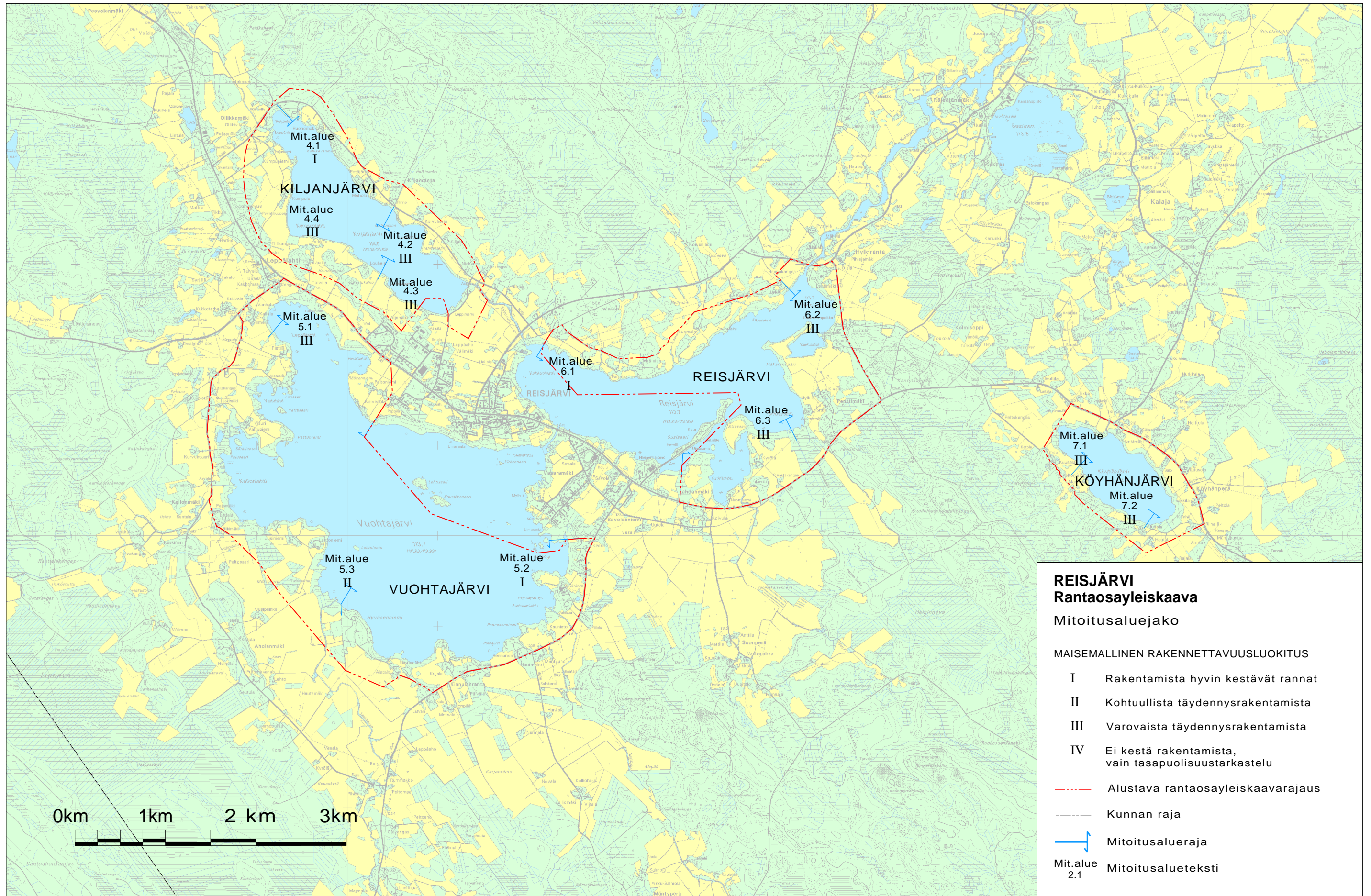
Alue on ojittamatonta, puoliavointa suota, jossa on puustoisia moreenikumpareita.

- Maisemasuo Rieskanniemeltä Karinniemen tulisi säilyttää luonnontilaisena ja Tervalammen avosuo ja taustaneva tulisi suojella (Is 2001).

1.4 Kotikangas – Varpuniemi, rakennettavuus I

Suurehkot, soiden ympäröivät moreenikummut, kuten Kotikangas, Pelkosenkangas, Jylmänkangas, Eteläpää ja Varpuniemi ulottuvat rantaan saakka. Rantojen suuntaus on pääsääntöisesti hyvä. Alueella on jonkin verran mökkirakentamista. Alue on Pitkäjärven parhaita rakentamisalueita.

- Kokkoniemessä sijaitsee valtakunnallisesti arvokas rakennuskulttuurikohde, joka tulee ympäristöineen huomioida kaavoituksessa. Kokkonien lehmukset tulisi suojella SL-merkinnällä (ls 2001). Jylmäkukkula on maisemallisesti komea. Var-punevan lettoräme ja puronvarsiluhta tulisi suojella (ls 2001).

1.5 Järven lounaisranta, rakennettavuus II

Järven lounaisranta on rikkonaista ja pienipiirteistä kumpumoreenialuetta, jossa on pieniä soistuneita painanteita. Rannat ovat metsäisiä. Tallanlahden-Raudassaarten välisellä alueella lähes kaikki rantametsät ovat vanhoja. Alue on Pitkäjärven parhaita rakentamisaalueita. Maa-perän vaihtelevuus saattaa osittain tilajaosta riippuen heikentää rakennusten sijoittelumahdollisuutta.

- Pikku-Honkaniemen lehtokorpi ja Kukka-ahon lehto tulisi suojella. Lehtokorpi-laikku Suikonsaaren läheisyydessä on metsälakikohde (ls 2001).

Korpinen

Korpisesta osa sijaitsee naapurikunnan Sievin puolella. Korpisen alue on suuntaumatonta kumpumoreenia ja suota. Korpisen suositussäännöstelyväli on +129.00 - 133.00. Alimmaksi korkeudeksi kostuville rakenteille ympäristökeskus suosittaa +134.00. Laajimmat riittävän korkeat moreenialueet sijaitsevat järven eteläpäässä. Itärannalla on muutamia säännöstelypenkereeseen liitettyjä +134.00 yläpuolelle yltäviä moreenikumpareita. Pohjoispäässä on vain muutamia rakennuskelpoisia alueita, joissa onkin jo jonkin verran rakennuskantaa, mm. Iomakylä. Alueella ei sijaitse merkittäviä luonto- tai kulttuurikohteita. Vaarantuneeksi arvioidun naurulokin 50 parin pesimäalue sijaitsee järven koillisosassa.

Korpisen maisemallinen rakennettavuusaste on sijoitettu luokkaan I.

3.5.6 Norssinjärvi ja Kangaspäänjärvi

Molemmat järvet ovat samantyyppisinä suosittuja asuinpaikkoja. Myös pysyvä asuminen sijoittuu usein rantavyöhykkeelle, erityisesti Norssinjärvellä. Järviä ympäröivältä tieltä avautuu peltojen yli viehättäviä järvinäkymiä. Järvien pitkillä sivuilla metsäselänteiden ja järven väliin jäävät loivasti kumpuilevat, rantaan voimakkaasti viettävät pellot. Järviä kiertää lähes kauttaaltaan harva, nauhamainen rantapuusto. Molemmat järvet sisältyvät valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.

Erityisesti järvien päät tulisi säilyttää rakentamattomina. Mahdollinen täydennysrakentaminen sopeutuu parhaiten järvien pitkien sivujen metsäselänteille nykyistä asutusta täydentäen. Rakentamista tulisi välttää voimakkaasti rantaan viettävillä rantapelloilla ja sijoittaa se ylemmäksi nykyisen pysyvän asutuksen ja metsäselänteiden yhteyteen.

Norssinjärvi

Rannat syvenevät nopeasti matalaa kaakkoispäätä lukuun ottamatta. Metsäselänteet työntyvät rannan läheisyyteen järven kapeassa luoteispäässä, johon myös kohtalaisen tiivis pysyvä asutus keskittyy. Pitäjänkartan mukaan vanhimmat peltoalueet sijaitsivat koillisrannalla Anttilan tilan läheisyydessä ja Lokkipäinän alueella. Varhaisimmat asuinpaikat sijaitsivat Vähäveden rannalla ja Tialanperällä.

Norssinjärvi on jaettu seuraaviin alustaviin mitoitusalueisiin, joiden maisemallinen rakennettavuusaste on sijoitettu luokkiin I ja III:

2.1 Luoteispää, rakennettavuus I

Järven luoteispää on pitkänomainen, kapea metsäselänteiden rajaama järven pohjukka, jossa maasto laskeutuu tasaisesti rantaan. Tien ja rannan välinen kapea vyöhyke on pienipiirteistä asutuksen, peltotilkkujen sekä paikoitellen rantaan ulottuvan metsäselänteiden vuorottelua.

Tieltä avautuu välillä peltojen yli näkymiä järvelle, osittain näkymiä peittää harvahko, nauhamainen rantapuusto. Järven luhtaisesta luoteispäästä on avattavissa näkymä järven pituussuuntaan. Aluetta voidaan pitää asumiselle varsin hyvin soveltuvana, mitä kuvaa nykyisen asutuksen tiiveys. Alueella sijaitsee huomattavassa määrin sodanjälkeisen jälleenrakennuskauden asutusta.

2.2 Koillisranta, rakennettavuus III

Yhtenäinen, lounaaseen suuntautuva metsäselänne ulottuu rannan läheisyyteen. Jyrkähköt rantapellot jäävät kapeaksi vyöhykkeeksi metsän ja järven väliin. Varsa-ahomäen edustalla on entiselle rantapellolle sijoittuvaa rakentamista. Myllymäellä metsä ulottuu rantaan saakka, mistä syystä kyseisen alueen rakentaminen on mahdollista sovittaa kulttuurimaisemaan muuta aluetta paremmin.

- Alueelle sijoittuu Myllymäen metsälakikohde (Is 2001).

2.3 Kaakkoispää, rakennettavuus III

Suoraviivaiset metsäalueet alavalla, mahdollisesti soistuneella rannalla häiritsevät maisemarakennetta ja peltolaakson hahmottumista. Tieltä tulisi avata näkymiä järven pituussuuntaan. Järven matalaan päähän Väliveden ja Norssinjärven väliselle kannakselle ei tulisi sijoittaa uutta rakentamista.

- Kannaksella sijaitseva Mäkitalo on seudullisesti arvokas rakennuskulttuurikohde.

2.4 Lounaisranta, rakennettavuus III

Pihapiirit sijoittuvat järveä kiertävän tien läheisyyteen. Tien ja etäämpänä sijaitsevan metsäselänteen väliin jäävät laajahkot peltoalueet, mm. Lokkipera. Vain Konstinperän mäki ulottuu peitteisenä rantatiehen saakka, joten maisemallisesti peitteistä aluetta on järven läheisyydessä vain vähän. Rakentaminen tulisi mieluiten sijoittaa nykyistä asutusta tukien tien varteen.

Kangaspäänjärvi

Kangaspäänjärveä ympäröivä, avoimena kohti Kiljanjärveä jatkuva viljelylaakso on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Varhaisimmat pellot ja asutus sijoittuvat koillisrannalle ja järven kaakkoispäähän. Arvokas rakennuskanta keskittyy järven koillispäähän.

Kangaspäänjärvi on jaettu seuraaviin alustaviin mitoitusalueisiin, joiden maisemallinen rakennettavuusaste on sijoitettu luokkiin II ja III:

3.1 Järven luoteispää, rakennettavuus III

Järven päätä ympäröi avara peltolaakso, joka jatkuu Norssinjärvelle. Laakson pohjalla mutkittelee Vähävedenpuro. Tieltä avautuu avointen rantapeltojen yli näkymiä järvelle ja vastarannalle. Laaksoa rajaavilla selänteillä on vanhaa rakennuskantaa. Järven pää tulisi säilyttää rakentamattomana.

3.2 Koillis- ja lounaisranta, rakennettavuus II

Koillisrannalla yhtenäinen metsäselänne sijaitsee melko etäällä rantaviivasta, vain Syrjän ja Heikan talojen kohdalla se työntyy rannan läheisyyteen. Asutus sijoittuu perinteiseen tapaan selänteen reunoille tai pelloilta kohoaville puustoisille kumpareille. Vain muutama uudempi pihapiiri on rakennettu rantaan. Lounaisrannalla metsäselänteen tuntumassa kulkevalta tieltä avautuu upeita näkymiä jyrkkien rantapeltojen yli järvelle. Mahdollinen täydennysrakentaminen on ohjattava metsäselänteille, jyrkät vanhat rantapellot tulee säästää. Vanhaniemen ja tien välissä on maisemakuvaan sopimaton metsitys. Metsäselänteellä sijaitsee muinaismuistokohde.

3.3 Järven kaakkoispää, rakennettavuus III

Alue on valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön ydinaluetta. ”Kangaskylän viljelymaisemassa Puurulanmäen vanha ja uusi asutus sijoittuu kauniisti kumpuilevan maiseman korkeimmille kohdille. Vanhasta tiivistä kyläkeskuksesta muistuttavat Ylitalon ja Solosen rakennusryhmät.” (Museovirasto, ympäristöministeriö 1993). Kangasjärven ensimmäiset rakennukset Pesola ja Puurula sijoittuivat järven kaakkoispäähän. Tiestöltä

avautuu ja on avattavissa tärkeitä näkymiä vesistön tai pellon yli kulttuurimaisemaan. Järven päähän ei tulisi sijoittaa uudisrakentamista ja se tulisi pitää avoimena.

3.5.7 Keskustajärvet Reisjärvi, Vuohtajärvi ja Kiljanjärvi

Laajimmat alavat peltoalueet (alle 120 mpy) sijaitsevat Vuohtajärven ja Reisjärven eteläpuolella. Kiljanjärven ja Reisjärven pohjoisrannat ovat jyrkempiä ja yhtenäinen metsäselänne ulottuu rannan tuntumaan. Järvien välisellä kannaksella kulkeva harjujakso on hieta- tai hiekkavaltaista. Hiesupeltojen keskeltä kohoaa moreenikumpareita. Eloperäisiä maalajeja on pääasiassa Vuohtajärven ja Reisjärven eteläpuolisella alavalla alueella. Metsäselänteiden maaperä on kumpuilevaa moreenimaastoa, jonka alavat kohdat ovat soistuneita. Keskustan järvet ovat säännösteltyjä. Etenkin Vuohtajärven ja Reisjärven eteläosan matalilla rannoilla on laajoja, ajoittain veden alle peittyviä rantoja.

Vanhin pysyvä asutus on sijainnut harjun läheisyydessä. Erityisesti asutus alueella keskittyi Kiljanjärven lounaisrannalle, Reisjärven ja Vuohtajärven väliselle kannakselle, Vuohtajärven luoteisrannalle sekä Reisjärven koillisosiin. Hylkirannan-Kantin ympäristö on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi kulttuurihistorialliseksi ympäristöksi. Kiljanjärvi, Reisjärvi ja Vuohtajärvi sisältyvät ranta-alueineen kokonaisuudessaan valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.

Kiljanjärvi

Järven maisemakuva on kauttaaltaan kaunis, rakentaminen sijoittuu perinteen mukaisesti ja mökkirakentamista ei juurikaan ole. Järven pääasiassa hiesuisia rantoja kiertää kapea rantapuusto, vain Kohisevanmäellä ja Petäjärannassa metsä ulottuu rantaan. Täydennysrakentamisen sijoittamisessa tulisi pitäytyä perinteisen rakennustavan mukaisessa sijoituksessa, erityisesti järven lounaispuolella, jonka maisemakuva on edustava.

Kiljanjärvi on jaettu seuraaviin alustaviin mitoitusalueisiin, joiden maisemallinen rakennettavuusaste on sijoitettu luokkiin I ja III:

4.1 Ruohomäki-Muhola, rakennettavuus I

Lounaaseen suuntautuvat rannat ovat korkeita. Yhtenäinen metsäselänne kulkee lähellä järveä ulottuen välillä rantaan saakka. Rantavalleja kiertää nauhamainen puusto. Välillä Kohisevanmäki-Muhola rannat ovat metsäisiä ja kivikkoisia. Mahdollisuus sijoittaa rakentaminen peitteisesti on hyvä. Alueella on runsaasti sekä pysyvää että loma-asutusta.

4.2 Koivuharju-Leppiniemi, rakennettavuus III

Korkeita jyrkkärantaisia peltoja erottaa järvestä harva rantapuusto. Koivuharjun ja Kiljalan tilat ja niitä ympäröivät kumpuilevat pellot rantahakoineen muodostavat kauniin maisematilan. Rannan läheisyydessä kulkevalta tieltä avautuu peltojen yli näkymiä järvelle. Leppiniemen alue on alavaa peltoaluetta järven päässä, jossa matalalle rannalle on rakennettu muutama lomamökki. Rakentaminen ja rantapuusto Leppiniemessä häiritsee laaksoketjun hahmottumista Kiljanjärven ja Reisjärven välissä. Tieltä avautuva näkymä peltojen yli järven rantaan tulisi avata. Rakennusten välistä puustoa raivaamalla avautuisi pitkä laaksonäkymä järvelle. Pellolla sijaitsevia maisemamäntyjä voisi korostaa raivaamalla kasvillisuutta niiden ympäriltä.

- Alueella sijaitsevat Koivuharjun rakennuskulttuurikohde ja rantahaan perinnebiotooppi (ls 2001) sekä Kiljalan vanha asuinpaikka (Pitäjänkartta 1800-luvun alusta).

4.3 Metsäisten moreenimäkien ja järven rajaama peltoalue asemakaava-alueen vieressä, rakennettavuus III

Alue on mahdollista asemakaavan laajentumisaluetta.

4.4 Lounaisranta, rakennettavuus III

Maisemakvaltaan upea alue. Kumpuilevat rantapellot rajautuvat alueen lounaisosassa metsäiseen harjuun ja eteläosassa selvärajaisiin metsäkumpareisiin. Perinteinen asutus sijoittuu

kauniisti kumpuilevan maiseman ylimmille kohdille. Peltolaakso Kurosenlahdelta Leppilahden on maisemallisesti tärkeä päätieverkolta hahmotuva yhteys Kiljanjärven ja Vuohjärven välillä. Rantoja kiertää pääsääntöisesti kapea rantapuusto. Pohjavesialueen suojavyöhyke ulottuu Kumpulan kohdassa suunnittelualueelle. Alueen lounaispää on Reisjärven keskustan asemakaava-alueen lähituntumassa.

- Alueella sijaitsee perinnemaisemakohde Ollikkala-Leppälahti-Louhela ydinalueenaan Kumpula tilusteineen (Is2001) sekä rakennuskulttuurikohteet Leppälahden koulu ja Louhelan pihapiiri (Rakennuskantakartoitus 2002).

Vuohjärvi

Vuohjärven alueelle on ominaista laajat, järveä ympäröivät alavat pellot ja etäälle rannasta jäävä yhtenäinen metsäselänne. Matalien lahtien leveät vesijättömaat ovat pusikoituneita tai puuston peittämiä, niemien kohdalla rannat ovat syvempiä. Harjujakso ulottuu rantaan saakka Leppälahden päässä ja Röökenniemessä.

Kiljanjärven ja Vuohjärven välisellä kannaksella täydennysrakentamisen sijoittamisessa tulisi pitäytyä perinteisen rakennustavan mukaisessa sijoituksessa, sillä alueen maisemakuva on Kiljanjärven tapaan edustava.

Vuohjärvi on jaettu seuraaviin alustaviin mitoitusalueisiin, joiden maisemallinen rakennettavuusaste on sijoitettu luokkiin I, II ja III:

5.1 Leppälahti-Röökenniemi, rakennettavuus III

Leppälahden pohjoispää on maiseman solmukohta; rantaan ulottuvan harjun päätepisteessä sijaitsee Pietilän arvokas päärakennus. Pellot jatkuvat rantaan aina Uusi-Pietilän tilalle saakka. Päätiestön varrella on jonkin verran rakentamista. Leppälahden pohjoispäästä avautuvat näkymät Vuohjärvelle ja Röökenniemeen. Tieltä voisi avata näkymiä kohti Röökenniemeä rantaluhtaa raivaamalla.

- Alueella sijaitsee perinnemaisemakohteeksi luokiteltu Röökenniemi (Is 2001).

5.2 Hyvösenniemi-Kinnulanranta-Kivilahti, rakennettavuus I

Edellisen kaltainen alue, mutta nieminä järveen työntyvät pitkälti rakennettu moreenikumpareet ovat suurempia, myös alueen peitteisyys on kohtalainen. Kumpareiden välisten pienten peltojen yli avautuu tai on avattavissa näkymiä järvelle. Kinnulanrannan ja Hauta-ahon väliseltä rantalaitumelta avautuu hieno näköala järvelle. Järven etelärannalla tie kulkee suhteellisen lähellä rantaa. Kinnulanrannan alueella keskustapalvelut ovat helposti saatavilla.

- Kinnulanrannan koulu on seudullisesti arvokas rakennus.

5.3 Pietilä-Vattuniemi- Lehtoniemi, rakennettavuus II

Alava, loivasti kumpuileva alue, jonka hieman hajanainen maisemakuva johtuu maaperästä; pieniä moreenikumpareita ympäröivät koukeroiset hiesu- ja turvekuviot. Osa aiemmin viljeltyistä kosteista hiesu- ja turvekuvioista on päässyt pusikoitumaan tai ne on ojitettu ja metsitetty. Rannoilla Pietilästä Lehtoniemeen on kapea moreeninauha, jonka päällä matalissa lahdissa on soistunut hiesukerros. Rakentaminen on sijoittunut rannoilla niemiin. Matalille lahdille rakennettaessa ruoppaukset erottuvat selvästi maisemakuvassa.

- Alueelle sijoittuvat arvokkaat lintuvesilahdet. Vattuniemi on erityinen maisematila ja perinnebiotooppi (Is 2001). Alueella sijaitsee rakennuskulttuurikohde Uusi-Pietilä.

Reisjärvi

Reisjärvi on Kiljanjärven tapaan maisemakuvallisesti edustava. Alueella maasto kumpuilee voimakkaasti. Järven pohjoispuolella peltoja ympäröivät kookkaat, metsäiset moreenikumpareet ulottuvat rantaan saakka. Alue on lähes rakentamaton. Eteläpuolella rannat ovat pääosin matalia hiesu tai turverantoja, joiden rakennuskanta sijoittuu pienehköille moreenikumpareille. Koillisosassa sijaitsevan lahden pohjukasta alkaa Kalajanjokilaakso, jossa sijaitsee arvokasta rakennuskantaa ja muinaismuistokohteita. Sillalta ja sen läheisyydestä voitaisiin tutkia näkymän avaamista Reisjärvelle sekä Kalajanjokilaaksoon.

Erityisesti Reisjärven pohjoisosassa tarjoutuu mahdollisuuksia rakentamiselle. Muualla rakentamisella on enemmän rajoituksia, jotka johtuvat kulttuurimaisemasta, muinaismuistoista ja pohjavesialueista.

Reisjärvi on jaettu seuraaviin alustaviin mitoitusalueisiin, joiden maisemallinen rakennettavuusaste on sijoitettu luokkiin I ja III:

6.1 Kahlonlahti-Rautohaka, rakennettavuus I

Hirviniemen-Rautohaan alueella maasto kumpuilee voimakkaasti. Rakentamattomat moreenikumpareet soveltuvat erityisen hyvin runsaaseenkin rakentamiseen, esim. lomamökki-alueeksi. Myös Hirviniemen itäpuolella on peitteistä, rakentamiseen soveltuvaa moreenirantaa.

- Alueella sijaitsee kaksi pienialaista metsälakikohdetta, Rautohaan kuiva lehtorinne ja Hirviniemen kuusikkolehto (ls 2001) sekä Luomalan kivikautinen asuinpaikka.

6.2 Hylkiranta-Sitkiänlahti, rakennettavuus III

Alue on kulttuurimaiseman ydinaluetta ja se onkin osa museoviraston ja ympäristöministeriön arvottamaa valtakunnallisesti merkittävää kulttuurihistoriallista ympäristöä. Maisemaa elävöittävät järven rannoilla haka- ja laidunmaat. Harjun kupeessa sijaitsee muinaismuistolaitilla rauhoitettu kivikautinen asuinpaikka. ”Viljelymaisemaan sisältyy perinteistä rakennuskantaa mm. Hylkilän ja Jokelan tiloilla. Kantin talon pihalla on jäänteitä vanhasta, 1656 rakennetusta maavarustuksesta, skanssista.” (Museovirasto, ympäristöministeriö 1993). Kantin-Kivelän välisellä peltoaukealla, edellisen alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee alava, yhtenäinen peltoalue, joka rajautuu harjuun ja metsäselänteisiin. Selänteeltä avautuvia laajoja järvinäkymiä katkaisee paikoitellen harva rantapuusto. Kantin ja Kivelän tilat sijaitsevat perinteisesti peltoalueen laidalla. Penttimäen moreeniselänteelle ja Kantinkankaalle harjun päätteeseen sijoittuu jonkin verran rakentamista. Alue on osittain pohjavesialueen suojavyöhykkeellä.

- Kantin pihapiiri on rakennuskulttuurikohde.
- Alueella sijaitsevat Keskikylän koulun rantalehto (metsälakikohde) ja Kantinkankaan laitumen perinnemaisemakohde (ls 2001).

6.3 Sitkiänlahden eteläosat-Kyrölänlahti, rakennettavuus III

Sitkiänlahden soistunut eteläosa on ojitettua metsämaata. Kyrölänlahti on matala ja ruovikoitunut. Rannat ovat pääosin matalia hiesu tai turverantoja, pienehköillä moreeni-kumpareilla on rakennuskantaa. Niittusaari, Kumpuniemi ja Susisaari muodostavat erityisen maisema-alueen. Susisaari on asemakaavoitettu matkailupalvelualueeksi ja muutkin alueet ovat mahdollista asemakaavan laajentumisaluetta. Kumpuniemen itäranta on pensaikkaa kasvavaa vesijättömaata.

- Alueella sijaitsee Kyrölän arvokas pihapiiri.

3.5.8 Köyhänjärvi

Köyhänjärvi on peltojen ympäröimä järviällä. Rantametsää on vain järven lounaisrannalla. Paikoitellen pellot jatkuvat ilman rantapuustoa vesirajaan saakka, jolloin syntyy upeita järvinäkymiä. Perinteinen asutus sijoittuu pienipiirteisille moreenikumpareille ja lounaisrannalla metsäselänten reunavyöhykkeelle. Köyhänjärven kulttuurimaisema on hyvin säilynyt. Jo pitäjänkartassa havaittavat pellot, niityt ja rakennuspaikat Honkimäellä, Peltoniemessä, Hautalassa, Iisakkilassa sekä Köyhässä ovat yhä käytössä. Järven kaakkoispäässä kulkeva tie on vanha ratsutie. Ainoastaan ohi kulkevan päätien mittakaava poikkeaa Köyhänjärven pienipiirteisestä maisemakuvasta. Kulttuurimaisemajärvistä Köyhänjärvi ei sisälly valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, mutta maisemakuvansa ansiosta sitä voidaan pitää paikallisesti arvokkaana maisema-alueena.

Maisemakuvan säilyttämiseksi avoimilla rantapelloilla on suositeltavaa toteuttaa rakentaminen nykyisen asutuksen ja tiestön yhteydessä.

Köyhänjärvi on jaettu seuraaviin alustaviin mitoitusalueisiin, joiden maisemallinen rakennettavuusaste on sijoitettu luokkaan III:

7.1 Köyhänjärven rantapellot, rakennettavuus III

Koillisrannalla on loivasti kumpuileva, maantien ja järven väliin jäävä alava peltoalue, jossa muutamat tilakeskukset sijoittuvat kumpareille. Honkimäki-Salo -väliseltä tieosuudelta avautuu maisemallisesti upea laaja näkymä pellon yli Köyhänjärvelle. Järven kaakkoispää on eheä, maisemallisesti mielenkiintoinen alue, jossa maasto kumpuilee voimakkaasti. Vanha, arvokas rakennuskanta sijoittuu peltojen ympäröimille kumpareille vanhan ratsutien varrelle. Puustoinen järven pohjukka tulisi muuttaa ainakin osittain avoimeksi (esim.rantahaka), jolloin vanhalta ratsutieltä avautuisi näkymä järvelle. Alueella sijaitsee kivikautinen asuinpaikka, myös pohjavesialueen suojavyöhyke ulottuu osittain alueelle. Järven luoteispäässä Pelto-kankaan laaja alava pelto ulottuu rantaan. Ranta on pidettävä avoimena. Koivula-Mannala alue on maisemallisesti mielenkiintoista, pienipiirteistä, voimakkaasti kumpuilevaa maastoa, jossa perinteinen asutus sijoittuu metsäselänteen reunavyöhykkeelle tai selänteen läheisille kumpareille.

- Alueelle sijoittuvat rantalaitumen perinnebiotooppi ja metsälain mukainen Salon haapalaikku (ls 2001).

7.2 Lounaisrannan metsäselänne, rakennettavuus III

Rakentamaton metsäselänne ulottuu rantaan. Alueen topografia on pienipiirteistä ja voimakkaasti kumpuilevaa. Rakentaminen on mahdollista sijoittaa peitteisemmin kuin mitoitusalueella 7.1.

3.6 ALUSTAVAT MITOITUSTAVOITTEET

Alustavat mitoitusavoitteet on muodostettu maisemaperusteisen mitoitusaluejaon ja rakennettavuusluokittelun sekä osittain toteutuneen tilanteen perusteella. Mitoitusalueille on annettu alustavat mitoitusluvut välillä 0..10 rakennuspaikkaa/rantaviiva-km. Parhaiten rakentamiseen soveltuvilla I-alueilla on rakentamista esitetty alustavasti 8..10 rakennuspaikkaa/rantaviiva-km. Rakentamiseen kohtuullisen hyvin soveltuvilla II-alueilla voitaneen esittää 6..7 rakennuspaikkaa. Kulttuurimaisemajärvien herkimmät alueet sijoittuvat useimmiten luokkaan III, jolle on esitetty varovaiseen täydennysrakentamiseen 4..5 rakennuspaikkaa/rantaviiva-km. IV-luokkaa on esitetty pääsääntöisesti jätettäväksi rakentamisen ulkopuolelle.

Myös vesiensuojeluun liittyvät tavoitteet vaikuttavat kokonaismitoituksen määräytymiseen. Yli 100 hehtaarin laajuisilla vesistöillä, joita edustavat Pitkäjärvi, Vuohtajärvi, Reisjärvi, Kiljanjärvi ja Korpinen on tavoitteena säilyttää vähintään 4 vesihehtaaria rakennuspaikkaa kohti. Alle 100 hehtaarin vesistöillä, joita edustavat Norssinjärvi, Kangaspäänjärvi ja Korpinen, tavoitteena on suunnitella enintään 1 rakennuspaikka 2 vesihehtaaria kohti.

3.6.1 Mitoitusvaihtoehdot

Mitoitusvaihtoehtoja tutkittiin ennen mielipiteen kuulemisvaihetta laskennallisella tasolla tunnuslukuja vertailemalla. Tavoitteena oli löytää sopiva alustavan luonnoksen mitoitusaste, jolla voidaan kokeilla tilakohtaista saantia ja havainnollistaa eri tahojen suunnittelulle asettamia tavoitteita.

3.6.2 Nykyinen rakentamistiheys ja alustavat mitoitusluonnokset

Tavoitteiden havainnollistamiseksi laaditut alustavat mitoitusluonnokset sisälsivät vesistö- ja mitoitusaluekohtaisen taulukkoaineiston ja suunnitelmakartat. Karttoihin on merkitty nykyinen rakennuskanta sekä alustavan mitoituksen osoittama uusi rakentamisoikeus. Taulukossa on esitetty vesistöjen nykyinen ja alustava suunniteltu rakentamistiheys.

Vesistö	Nykytilanne rakennustiheys		Alustava mitoitusluonnos suunniteltu rakennustiheys	
	rak/rv-km	vesiha/rak	rak/rv-km	vesiha/rp
Pitkäjärvi	3,9	8,6	7,3	4
Norssinjärvi	12,8	1,3	14,1	1
Kangaspäänjärvi	9,0	1,9	10,6	1
Kiljanjärvi	9,4	3,3	9,6	3
Vuohtajärvi	5,7	9,3	8,6	6
Reisjärvi	2,9	8,5	6,9	3
Köyhänjärvi	3,6	6,6	5,1	4
Korpinen	7,6	5,5	11,8	3
Kaikki järvet yht.	5,8	5,7		

Nykytilanteen perusteella vähimmäistavoitteeksi asetettu vesihehtaarin määrä 2 alittuu selkeästi Norssinjärvellä ja lievästi Kangaspäänjärvellä. Suurista järivistä Kiljanjärvellä alittuu 4 vesihehtaarin raja. Vain osittain rantayleiskaavassa mukana olevien vesistöjen pinta-ala on laskettu alustavan suunnittelun rajan mukaisesti. Tiheästi rakennetuilla alueilla alustava mitoitus antaa tasapuolisuustarkastelun ansiosta rakentamatta jääneille tiloille jonkin verran rakennusoikeutta. Tasapuolisuustarkastelun jälkeen kyseisten alueiden rakentamistiheys nousee vähäisessä määrin nykyisestä.

Eniten uusia rakennuspaikkoja on tulossa Pitkäjärvelle (noin 50 rakennuspaikkaa) ja Reisjärvelle (noin 30 rakennuspaikkaa). Määrä vaihtelee keskimääräisen mitoitusluvun ja suurimman sallitun mitoitusluvun (8...10 rp/rv-km) mukaan.

3.6.3 Ohjausryhmä 24.4.2002

Ohjausryhmälle esiteltiin maisemaselvityksen perusteella muodostetut mitoitusalueet ja alustavat mitoitusluvut (muistio liitteessä 10). Purojen ja jokisuiden alueet sekä Vuohtajärven kaksi saarta päätettiin jättää toistaiseksi kaavoituksen ulkopuolelle, koska alueista ei ole laadittu lähtötietoselvityksiä. Asemakaava-alueiden liepeillä, joissa on tiheää asutusta, voidaan harkita tarkastelun jättämistä asemakaavassa tehtäväksi.

3.6.4 Ohjausryhmä 4.6.2002

Erillisselvitykset

Linnustoselvityksen täydennys maalintujen osalta on valmistunut (erillisselvitys 2). Vanhan rakennuskannan kartoitus on valmistunut (erillisselvitys 4). Kartoitus on tehty ennen vuotta 1960 rakennetuista kohteista, joita sijaitsee suunnittelun alueella noin 90 kohdetta. Käynnistyvän inventoinnin kohteet valitaan kartoituksen perusteella.

Rantavyöhykkeen tarkistukset

Useimmilla vesistöillä rantavyöhykkeen leveys on enimmillään 200 metriä. Rajauksena voidaan käyttää myös vähintään 100 metrin etäisyydellä rannasta sijaitsevaa tietä. Norssin- ja Kangaspäänjärvillä rantavyöhyke rajoittuu enimmäkseen rantoja kiertävään tiehen. Pitkäjärvellä ja Korpisella rantavyöhykkeen leveys on noin 50 metriä. Perusteluna näiden vesistöjen muita suppeammalle rantavyöhykkeelle on rantojen peitteisyys ja rakentamisen kohdistumi-

nen rantaviivan läheisyyteen. Hyvin rakentamiseen soveltuvilla rannoilla ja niemillä vyöhyke ulottuu etäämmälle.

Alustava mitoitukseluonnos

Alustavassa mitoitukseluonnoksessa uutta rakennusoikeutta on myönnetty mikäli tila saa vähintään mitoitukseluvun 0,50. Tällöin voitaisiin myöntää rakentamisoikeus erilliselle saunarakennukselle tai ns. yhteisranta-asunnolle, joka sijoittuu etäämmälle rannasta. Käytännön katsotaan palvelevan ensisijaisesti rantavyöhykkeen ulkopuolista pysyvää asutusta. Omarantaisen loma-asunnon rakentamisoikeus edellyttää vähintään mitoitukselukua 1,0. Rantavyöhykkeen pysyvillä asunnoilla on rantasaunan rakentamisoikeus. Rantavyöhykkeen ulkopuolisia alueita voidaan osoittaa maisemallisesti soveltuvien osien pysyvän asutuksen käyttöön.

LIITE 10.

OHJAUSRYHMÄ 4.6.2002, MUISTIO

3.6.5 Mielipiteen esittäminen 16.-17.7.2002 ja alustava nähtävillä olo

Mielipiteen esittäminen on tapahtunut pitämällä kaava-aineisto nähtävillä heinäkuusta elokuun puoleen väliin ja kaavoittajan vastaanotolla, joka tapahtui 16-17.7.2002. Lisäksi kuntalaiset ovat tutustuneet aineistoon kevään aikana. Päähuomio oli lähtötietojen oikeellisuuden tarkistuksissa ja tavoiteasettelun kommentoinnissa.

- Yleisesti mielipiteissä on tullut esille vanhat kunnanvaltuuston hyväksymät rantayleiskaavat ja maanomistajille syntyneet käsitykset rakentamisoikeudesta siinä esitettyjen rakennuspaikkojen perusteella. Alustavan mitoitukseluonnoksen perusteella vanha kantatila voi olla jäämässä ilman aiemmin esitettyä rakennuspaikkaa, vaikka kantatilalla on rantaviivaa omistuksessa kohtalaisen paljon, esim. 150...200 metriä.
- Pitkäjärven Hämeenlahdessa osa kiinteistönomistajista on esittänyt mitoitukseluvun alenamista (10 rp/rv-km). Osa maanomistajista on esittänyt myös rakentamisoikeita Hämeenlahdessa. Länsirannalla toivottiin mitoitukseluvun nostamista (7,0 rp/rv-km).
- Norssinjärvellä toivotaan lisää pysyvän asutuksen paikkoja ja rantasaunoja. Myös rantavyöhykkeen ulkopuolelle sijoittuvat pysyvän asumisen paikat ovat haluttuja. Peitteissä Myllymäen rinteessä ja lounaisosan mitoitusalueella toivotaan korkeampaa mitoitukselukua (4,0 rp/rv-km). Vähävesi halutaan kaavaan mukaan.
- Kangaspäänjärvellä toivottiin yleisesti mitoitukselukujen korotusta tasapuolisuuden parantamiseksi. Rakentamisoikeuksia haluttiin siirtää Pitkäjärveltä. Toivottiin lisää pysyvän asutuksen paikkoja ja rantasaunoja, myös rantavyöhykkeen ulkopuolisia paikkoja toivottiin.
- Kiljanjärven osalta esitettiin, että järveä ei tulisi jakaa eri mitoitusalueisiin ja että esitettyjen mitoitukselukujen väliset erot ovat liian suuria (4...10 rp/rv-km). Koko vesistöllä esitettiin erittäin runsaasti rakentamisoikeita, joista suurin osa kohdistui pysyvään asumiseen. Erityisesti vähemmän rakennetulla lounaisrannalla toiveet olivat monipuolisia loma-asutuksesta maatilamatkailuun ja pysyvään asumiseen. Toivottiin myös rantavyöhykkeen ulkopuolelle sijoitettavia pysyvän asutuksen paikkoja.
- Vuohjärven läheisyydellä todettiin tarpeita tarkistaa ja yhtenäistää rantaviivan mittaustapaa isojen vesijättöalueiden vuoksi. Länsirannalla toivottiin lähinnä loma-asutusta, itärannalla lähinnä keskustaa pysyvää asutusta. Mitoitusalueilla 5.2 ja 5.3 halutaan lisää loma-asuntoja (mitoitukseluvut 10,0 ja 7,0 rp/rv-km). Halutaan myös loma-asunnon muuttamista pysyväksi asunnoksi. Vuohjärven pohjoispäässä on ongelmia kulussa talojen yhteiselle venevalkamalle, kulku haittaa asumista. Venevalkaman osakkaat haluavat myös uimarannan osoittamista. Kunnan omistamalle alueelle toivotaan kylärantaa ja yhteistä saunarakennusta ohi mitoituksen.
- Reisjärven alueelta saatiin suhteellisen vähän mielipiteitä. Reisjärvi soveltuu tiiviimpäänkin loma-asutukseen ja maatilamatkailuun. Maatilamatkailu-ryityksellä on lisärakentamistarpeita. Osaa rakennuspaikoista toivotaan pysyvään asumiseen. Susisaaren läheisyydessä sijaitsevalta alueelta on esitetty tonttitoivomuksia. Alueelle on suunniteltu aiemmin asemakaavaa.

- Köyhänjärvelle on toivottu 8 kpl pysyvän ja kahta loma-asunnon rakennuspaikkaa.
- Korpisen erämaaluonteiselle järvelle ei esitetty paljon lisätoivomuksia. Maatilamatkailutilalla oli lisärakennustoiveita, jotka kohdistuivat Korpisen lisäksi myös Pitkäjärvelle ja Vuohtajärvelle. Yksityiset halusivat useimmiten rantasaunoja mikäli mitoitus ei riitä varsinaiseen loma-asuntoon.

LIITE 11. YHTEENVETO ESITETYISTÄ MIELIPITEISTÄ

3.6.6 Maankäyttötoimikunta 3.9.2002

Maankäyttötoimikunta esittää ohjausryhmälle huomioitavaksi seuraavat kunnan täsmentämät tavoitteet rantayleiskaavan laatimisessa:

- Uuden pysyvän asutuksen suosiminen ranta-alueilla maisemallisesti kauniilla rakennuspaikoilla siten, että Reisjärvestä muodostuisi vetovoimainen asuinpaikkakunta myös ulkopaikkakunnilla töissä käyville. Teollisuusalueita ei Reisjärvellä juurikaan ole. Tärkeimpiä asutuksen kannalta ovat kuntarajojen läheisyydessä sijaitsevat järvet, Köyhänjärvi sekä Norssin- ja Kangaspäänjärvet. Maiseman säilyttämisessä on oleellista rantojen ja peltoalueiden hoito ja pensastumisen estäminen. Rantojen rakentaminen voisi turvata myös maisemanhoitoa. Sopivasti sijoitetuilla uusilla rakennuksilla voidaan myös muodostaa kaunista maisemakuvaa.
- Sekä rantavyöhykkeellä että sen ulkopuolella sijaitsevan olemassa olevan pysyvän asutuksen ja paikallisten asukkaiden virkistysmahdollisuuksia tulisi suosia mahdollistamalla rantasaunan rakentaminen varsinaista loma-asuntoa vähäisemmällä mitoitusluvulla.
- Varsinaiset loma-asuntojärvet tulee hyödyntää tehokkaasti loma-asumiseen.
- Paikallisten asukkaiden kannalta arvokkaita ja kaavassa todettavia ovat talojen yhteiset venevalkamat ja muut pääsyt rantaan vesien ääreen.

3.6.7 Viranomaisneuvottelu 3.9.2002

Kolmannessa viranomaisneuvottelussa käsiteltiin alustavaa mitoitusluonnosta ja siitä saatuja mielipiteitä sekä tilannekatsausta erillisselvitysten osalta. Viranomaisten kannanotot kirjattiin kaavan luonnosvaiheen valmistelemiseksi. Mitoitustavoitteista lausuttiin seuraavaa:

- Ympäristökeskuksen kannan mukaan Reisjärven pohjoisrannan tavoitemitoitusluku 10 rakennuspaikkaa rantaviivakilometrille omarantaisena on aika suuri, kun on kysymys rakentamattomasta rannasta. Aiemmin on puhuttu alueen käyttämisestä lomakylätyyppiin asumiseen.
- Taajaman läheisyydessä sijaitseville alueilla saattaisi olla tarpeen laatia asemakaava. Rantaosayleiskaavalla ei voida ratkaista taajamaluonteisen pysyvän asutuksen rakentamispaineita.
- Kunnan kannan mukaan uusien rakennuspaikkojen määrä on liian vähäinen, tavoitemitoituslukujen tulisi olla selkeästi suurempia. Maanomistajat ovat luottaneet vanhan yleiskaavan osoittamiin paikkoihin, mm. tilajakoja on tehty sen pohjalta.
- Perusselvitysten osoittamilla aroilla ranta-alueilla rakennuspaikkojen sijoittaminen on tutkittava huolellisesti.
- Rantavyöhykkeen ulkopuolelle tulisi sijoittaa rakennuspaikkoja.
- Yleiset pääsymahdollisuudet rantaan tulisi turvata. Yleiseen virkistykseen osoitetaan alueita vanhan rantayleiskaavan pohjalta.
- Kevyen liikenteen tarpeet osoitetaan kaavassa.

LIITE 12. VIRANOMAISNEUVOTTELU 3.9.2002, MUISTIO

3.6.8 Luonto- ja rakennuskantaselvityksien arvottaminen

10.12.2002 järjestettiin työneuvottelu erillisselvityksinä valmistuneiden luonto- ja rakennuskantaselvitysten arvottamiseksi Pohjois-Pohjanmaan museon, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ja Reisjärven kunnan kesken.

LIITE 13. SELVITYSTEN ARVOTTAMINEN 10.12.2002, MUISTIO

3.6.9 Ohjausryhmä 17.3.2003

Ohjausryhmä teki seuraavat tarkistukset kaavan tavoitteisiin:

- Kunnan omistamat ranta-alueet Reisjärven Kumpuniemessä rajataan kaavoituksen ulkopuolelle. Rantayleiskaava ei ole tarkoituksenmukainen kaavamuoto taajamamuotoisen maankäytön ohjaamisessa.
- Reisjärven jakokunnan omistamat saaret Lehtisaari ja Kuusikkosaari Vuohtajärvellä otetaan lähivirkistysalueina mukaan kaavaan.
- Pitkäjärven mitoitusalueen 1.5 mitoitusta alennetaan 10:stä 8:aan rak/rv-km vapaan rannan osuuden lisäämiseksi vähintään yleisesti vaadittuun 50 %:iin.

LIITE 14. OHJAUSRYHMÄ 17.3.2002, MUISTIO

3.7 TARKISTETUT MITOITUSPERUSTEET

- Kaavoituksen ulkopuolelle rajataan kokonaisuudessaan mitoitusalue 4.3 sekä Kiviniemen pohjoispuolinen osuus mitoitusalueesta 5.2. Alueet ovat taajaman lievealueita ja niiden maankäyttö on syytä ratkaista asemakaavalla. Mitoitusalueiden 1.1 ja 1.2 sekä 1.1 ja 1.5 välisiä rajauksia tarkennetaan rantaluonnon ja –maiseman ominaisuuksien mukaisiksi.
- Alle 1 ha:n saariin ei rakenneta. Pienistä saarista ei siten kerry mitoituksellista rantaviivaa. Rakentamattomat pienet saaret eivät myöskään aiheuta vastarannan mitoituksellisen rantaviivan laskentaan vähennyskertoimia. (ks. kuva 6)
- Mitoituslaskelmilla on selvitetty kantatilalle syntyvien uusien rakennuspaikkojen määrä ja jaettu nämä paikat kantatilan tiloille tilojen laskennallisen rantaviivan määrän suhteessa. Saman maanomistusyksikön eri tiloille muodostuneet rakennusoikeudet on laskettu yhteen ja sijoitettu maanomistusyksikön tiloista parhaiten rantarakentamiseen soveltuvalla tilalla. Sijoituksessa on huomioitu maanomistajan toivomukset, mitoitusalueen ominaisuudet ja maanomistajien tasapuolisuus.
- Mitoituksella muodostuvaa uutta rakennusoikeutta voidaan siirtää rajoitetusti maanomistusyksikön sisällä mitoitusalueelta toiselle, kuitenkin siten, ettei siirto vähennä muiden rakennusoikeutta eikä vaaranna vesistön tilaa.
- Maanomistusyksikön ensimmäisen uuden rakennuspaikan muodostumisrajaa alennetaan mitoituslukuun 0,48.
- Maanomistusyksiköille, joilla on rantaviivaa vähintään 150 metriä ja joille on edellisessä rantaosayleiskaavassa myönnetty rakennusoikeutta, jota ei ole vielä käytetty, myönnetään rantasaunan tai yhteisrantaan loma-asunnon rakennusoikeus, vaikka kantatila nykylaskelmien mukaan ei olisi saamassa uutta rakennusoikeutta. Edellytyksenä rakennusoikeuden myöntämiselle on, että maanomistusyksiköllä on rakentamiseen soveliaista rantaa.
- Rantarakennuspaikoille, jotka on muodostettu edellisessä rantaosayleiskaavassa myönnetyn rakennusoikeuden perusteella, siirretään rakennusoikeutta kantatilalta, jos kantatilalle sellaista muodostuu.
- Rantavyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusi pysyvän asunnon rakennuspaikka, mikäli tila on saamassa uutta rakennusoikeutta vähintään 1,0 mitoitusyksikköä ja sijoitus tukee olemassa olevaa asutusrakennetta.
- Toimiville maatilamatkailu- ja muille lomakyläyrityksille annetaan kohtuullinen laajentumismahdollisuus varsinaisen mitoituksen ulkopuolella. Perustettaville matkailuyrityksille myönnetään rakennusoikeutta mitoituksen ulkopuolella kohtuullisesti alueen koon ja soveltavuuteen nähden.
- Yleisen virkistykseen tarkoituksiin myönnetään erillisen rantasaunan rakennusoikeuksia varsinaisen mitoituksen ulkopuolella.

4 YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

4.1 MENETTELY

Rantayleiskaavan ympäristövaikutuksia on arvioitu viranomaisneuvotteluissa, ohjausryhmän ja kaavatoimikunnan kokouksissa, työpalavereissa sekä maanomistajien, asukkaiden ja muiden osallisten kommenttien perusteella. Arvioinnin apuna on käytetty laadittuja selvityksiä, alustavaa mitoitusluonnosta ja myöhempää rantayleiskaavaluonnosta, joiden pohjalta on koottu sidosryhmien kannanotot. Vaikutusten arvioinnin perusteella on määritelty vesistöille sopiva loma-asumisen mitoitus sekä kaavassa huomioitavat pysyvän asutuksen, elinkeinotoiminnan, virkistys- ja luonnonsuojelun tarpeet.

4.2 ALUSTAVA MITOITUSLUONNOS

Alustava vaikutusten arviointi tapahtui tavoitevaiheen havainnollistamiseksi laaditun alustavan mitoitusluonnoksen perusteella, ks Tavoiteraportti.

4.2.1 Sidosryhmätyöskentely

Alustavaa mitoitusluonnosta käsiteltiin seuraavasti:

- 4.6.2002 ohjausryhmä, muistio liitteessä 11
- heinä-elokuussa 2002 mielipiteiden kuuleminen; kaavoittajan vastaanotto ja alustava nähtävillä olo liitteessä 12
- 3.9.2002 maankäyttötoimikunta, ks. selostuksen kohta 3.6.6
- 3.9.2002 viranomaisneuvottelu, muistio liitteessä 13

4.3 RANTAYLEISKAVALUONNOS 27.3.2003

Rantaosayleiskaavaluonnoksessa on hahmoteltu yleiskaavan sisältöä edeltävän tavoiteasettelun ja siitä saadun sidosryhmäpalautteen pohjalta. Mitoitusyhteenvedo on esitetty kuvassa 17.

4.3.1 Rantayleiskaavan periaatteet

Asuminen

Suunnittelualan järvet ovat Pitkäjärveä ja Korpista lukuun ottamatta pysyvän asutuksen piirissä ja kuntakeskuksen palvelujen tuntumassa. Kulttuurimaisemajärville on osoitettu olemassa olevan kyläasutuksen täydennysrakentamisalueita maisemallisesti sopiville alueille ja maanomistajien toivomuksiin perustuen. Norssinjärven koillisrannalle ja Köyhänjärven ympäristöön osoitetut kyläasutuksen täydennysalueet ovat haluttuja rakennuspaikkoja kunnan ulkopuolella työssäkävijöille.

Maisemallisesti aroilla alueilla puolikasrakentamisoikeudet (0,5 mitoitusyksikköä) on osoitettu rantavyöhykkeen ulkopuolelle pysyvään asutukseen tai sijoitettu rantapuuston suojaan rantasaunana.

Virkistys

Kunta ei juurikaan omista ranta-alueita. Virkistysalueiksi ja uimaranta-alueiksi on osoitettu kunnan alueiden lisäksi myös valtion, Reisjärven osakaskunnan ja yksityisten omistuksessa olevia alueita. Pitkäjärvellä valtion maalla sijaitseva vanhojen metsien alue osoitettiin virkistysalueena myös Pitkäjärven rantaosayleiskaavassa vuodelta 1984.

REISJÄRVI - Oikeusvaikutteiset rantaosayleiskaavat

MITOITUS ALUEITTAIN

LUONNOS 27.3.2003

NYKYTILANNE						SUUNNITELTU TILANNE							
Mitoitusalue ja järvi	Ranta- viivaa (m)	Vesi- ha	Rakennettu (mit.yksiköt)	Rak/ rv-km	Vesi- ha/rak	Mitoitusluku (rak/km)	Uusi raken- tamisoikeus	Alueelle sijoitettu	Alueelle siirretty	Alueelta siirretty	Nykyiset + uudet	rak/ rv- km	Vesi- ha/rak
1,1	1181		2,0	1,69		0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	2,00	1,69	
1,2	2042		9,0	4,41		4,00	0,00	0,0	0,0	0,0	9,00	4,41	
1,3	3149		9,0	2,86		4,00	4,00	1,0	0,0	-3,0	10,00	3,18	
1,4	5610		26,0	4,63		8,00	21,50	19,5	1,3	-4,0	45,50	8,11	
1,5	6162		24,0	3,89		8,00	30,00	26,5	2,0	-5,7	50,50	8,20	
Pitkäjärvi yht.	18144	604	70,0	3,86	8,63		55,5	47,0	3,3	-12,7	117,00	6,45	5,16
2,1	898		24,0	26,73		12,00	1,00	1,0	0,0	0,0	25,00	27,84	
2,2	1585		14,0	8,83		8,00	4,50	4,5	0,0	0,0	18,50	11,67	
2,3	793		5,0	6,31		8,00	2,50	3,5	0,5	0,0	8,50	10,72	
2,4	1117		13,0	11,64		8,00	0,50	1,0	0,0	0,0	14,00	12,53	
Norssinjärvi yht.	4393	74	56,0	12,75	1,32		8,5	10,0	0,5	0,0	66,00	15,02	1,12
3,1	678		6,0	8,85		6,00	1,00	1,0	0,0	0,0	7,00	10,32	
3,2	2607		21,0	8,06		8,00	7,00	6,5	2,0	-2,66	27,50	10,55	
3,3	698		9,0	12,89		6,00	0,00	0,5	0,5	0,0	9,50	13,61	
Kangaspääjärvi yht.	3983	67	36,0	9,04	1,86		8,0	8,0	2,5	-2,7	44,00	11,05	1,52
4,1	1437		21,0	14,61		10,00	0,00	0,0	0,0	0,0	21,00	14,61	
4,2	1447		13,0	8,98		6,00	0,00	0,0	0,0	0,0	13,00	8,98	
4,4	2421		16,0	6,61		6,00	3,50	2,5	0,4	-1,66	18,50	7,64	
Kiljanjärvi yht.	5305	163	50,0	9,43	3,26		3,5	2,5	0,4	-1,7	52,50	9,90	3,10
5,1	2538		9,0	3,55		6,00	4,00	1,5	0,0	-3,37	10,50	4,14	
5,2	3819		27,0	7,07		8,00	8,50	7,0	0,5	-3,18	34,00	8,90	
5,3	4809		28,0	5,82		9,00	16,50	14,0	0,6	-3,04	42,00	8,73	
Vuhtajärvi yht.	11166	595	64,0	5,73	9,30		29,0	22,5	1,1	-9,6	86,50	7,75	6,88
6,1	3258		10,0	3,07		8,00	14,50	11,5	0,0	-3,84	21,50	6,60	
6,2	3037		8,5	2,80		6,00	8,50	6,5	0,0	-3,06	15,00	4,94	
6,3	1785		5,0	2,80		6,00	7,00	5,5	0,0	-1,5	10,50	5,88	
Reisjärvi yht.	8080	199	23,5	2,91	8,47		30,0	23,5	0,0	-8,4	47,00	5,82	4,23
7,1	2029		6,0	2,96		6,00	5,00	2,5	0,0	-2,5	8,50	4,19	
7,2	1060		5,0	4,72		8,00	3,00	3,0	0,0	0,0	8,00	7,55	
Köyhänjärvi yht.	3089	72	11,0	3,56	6,55		8,0	5,5	0,0	-2,5	16,50	5,34	4,36
8,1	3295		25,0	7,59		7,00	10,00	14,5	3,58	0,0	39,50	10,39	
Korpinen yht.	3295	138	25,0	7,59	5,52		10,0	14,5	3,6	0,0	39,50	11,99	3,49
Kaikki järvet yht.	57455	1912	335,50	5,84	5,70		152,50	133,50	11,33	-37,51	469,00	8,16	4,08

Luonnoksessa osoitettiin kohdemerkinnöin pääosin vanhoihin osayleiskaavoihin perustuvat uimapaikat ja venevalkamat. Virkistystä palvelevista reiteistä luonnoksessa osoitettiin maakuntakaavaluonnoksessa 9.11.2001 esitetyt reitit.

Lomailu ja matkailu

Varsinaisia loma-asutusjärviä ovat suunnittelualueen järvistä ainoastaan Pitkäjärvi ja Korpi-nen. Kulttuurimaisemajärvillä rakentamiseen soveltuvat alueet sijaitsevat vaihtelevasti joko aivan rannassa tai hieman kauempana metsänreunassa. Vaihtelevista olosuhteista johtuen on loma-asumisen alueet on osoitettu neljällä eri aluevarausmerkinnällä, millä on pyritty ohjaamaan rakentamisen määrää ja sijoittumista rantaviivaan ja olevaan rakennuskantaan nähden. Heikosti peitteisille alueille rakentamista on pyritty välttämään ja osoittamaan rakentamisoikeudet ylemmäksi pysyvään asutukseen tai rantasaunoina, jotka voidaan sijoittaa loma-asuntoa huomaamattomammin rantapuuston tuntumaan. Yhteisrantaena voidaan toteuttaa muutamia alueita, joilla rannan rakentamisolosuhteet ovat heikohkot, mutta rakentamiseen sopivaa aluetta kuitenkin rantavyöhykkeen tuntumasta.

Alueella toimiville ja perustettaville matkailuyrityksille (lomakylät, maatilamatkailu) on elinkeinollisista syistä esitetty kohtuullisesti lisärakentamisoikeutta ohi rantaviivan perusteella tapahtuvan mitoituksen.

Erityisalueet

Erityisalueena on osoitettu kunnan vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavedenottamon alue.

Luonnonsuojelu

Luonnonsuojelualueena on merkitty Pitkäjärven Kokkoniemessä sijaitseva valtion lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva pienialainen alue.

Maa- ja metsätalous

Maa- ja metsätalousalueet on luonnoksessa luokiteltu ympäristöllisten tekijöiden perusteella neljään eri luokkaan. Metsäisillä alueilla on sallittua maa- ja metsätalouteen sekä haja-asutukseen liittyvä rakentaminen. Kulttuurimaisema-alueilla ja maisemallisesti arvokkailla avosualueilla on maisemakuvan turvaamiseksi annettu rakentamista ja maisemanhoitoa ohjaavia määräyksiä. Maa- ja metsätalousalueista on erikseen osoitettu alueet, joilla sijaitsee tiedossa olevia muinaismuistokohteita ja pohjavesialueita.

4.3.2 Sidosryhmätyöskentely

Alustavan rantayleiskaavaluonnoksen valmisteluvaiheessa arvioitiin vaikutuksia seuraavasti:

- 10.12.2002 työneuvottelu erillisselvityksinä valmistuneiden luonto- ja rakennuskantaselvitysten arvottamiseksi Pohjois-Pohjanmaan museon, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ja Reisjärven kunnan kesken, muistio liitteessä 14
- 7.2.2003 maankäyttötoimikunta
- 17.3.2003 ohjausryhmä, muistio liitteessä 15
- 27.3.-11.4.2003 mielipiteen kuuleminen, nähtävillä olo, yhteenveto liitteessä 16
- 13.6.2003 maankäyttötoimikunta
- 19.6.2003 ohjausryhmä, muistio liitteessä 17

LIITE 15. MIELIPITEEN KUULEMINEN, YHTEENVETO
LIITE 16. OHJAUSRYHMÄ 19.6.2003, MUISTIO

4.4 VAIKUTUKSET VESILOIHIIN

4.4.1 Aiheutuva jätevesikuormitus ja vesistöjen tila

Pääosa kaavoituksen kohdejärvistä kärsii liiallisesta ravinnekuormituksesta ja sen seurauksilmiöistä, kuten talviaikaisesta happikadosta tai kesäaikaisista leväkukinnoista. Pääosa ylikuormasta on peräisin maataloudesta ja haja-asutuksen jätevesistä, vain Pitkäjärvellä metsätalous sekä turvetuotanto ovat olleet edellisiä merkittävämpiä kuormittajia (Mikkola ja Pakkala 1997). Keskustajärvillä voimakas säännöstely tehostaa ravinteiden huuhtoutumista ja lisää kevättalvisen happikadon riskiä. Korpinen muodostaa tekoallasluonteensa vuoksi aivan oman ongelmakenttänsä, jossa jätevesikuormitus näyttelee vain vähäistä osaa.

4.4.2 Potentiaalinen kuormituslisäys

Rakennuspaikoille ja edelleen kohdejärville on laskettu potentiaalinen eli suurin kokonaiskuormitus ilman mitään jätevesipuhdistusta seuraavasti.

Kuvassa 18 on esitetty kaavan mahdollistama lisärakentamisen määrä eri kohdejärvillä. Vakituisen asutuksen (AT) lukemat ovat taulukossa yksiselitteiset, mutta rantarakentamisen (RA) alle on yhdistetty niin varsinaiset rantarakennuspaikat kuin yksittäisten rantasaunojen ja yhteisrantaisten rakennuspaikkojenkin määrät. Yhteisrantaistenkin rakennuspaikat sijoittuvat kohteissa tyypillisesti enintään 100 metrin etäisyydelle rantaviivasta, mitä etäisyyttä on yleisesti käytetty jakamaan kuormittavampaa rantarakentamista ja vähemmän kuormittavaa taustarakentamista toisistaan (mm. Rantala 1990, Viikinkoski ja Hynninen 1993). Saunarakennuspaikoista vain vähäinen osa on varattu yleiseen käyttöön. Erillisten saunojen keskimääräisenä kuormitustasona on tässä pidetty samaa kuin muillakin rantarakennuspaikoilla, todennäköisesti käyttöaste on kuitenkin vähäisempi.

Vakituisen ja loma-asutuksen keskimääräinen jätevesikuormitus on arvioitu näiden vuotuisien asumisvuorokausien perusteella, mikä luku kerrotaan yhden asukkaan yhden asumisvuorokauden aikana tuottamalla jätevesikuormalla. Eri tutkimusten mukaan tämä kuormitus on keskimäärin 2,2 grammaa kokonaisfosforia(P), 14 g kokonaistyppeä(N) sekä 50 g happea kuluttavaa orgaanista ainetta. Nämä luvut ovat lähtökohtana myös valtioneuvoston haja-asutusalueita koskevassa jätevesiasetuksessa (11.6.2003).

Tilastokeskuksen ylläpitämien tilastojen mukaan suomalaisissa kodeissa asuu keskimäärin 2,2 henkilöä, mutta haja-asutusalueella luku on jonkin verran koko maan keskiarvoa suurempi. Tässä yhteydessä lukemana käytetään 2,5 henkilöä, jolloin yhden asunnon vuotuiseksi asumisvuorokausimääräksi tulee pyöristettynä 900. Loma-asuntojen asumisvuorokausimääräksi on aiemmissa alueellisissa ja Reisjärveäkin koskeneissa kuormituslaskelmissa (mm. Mikkola ja Pakkala 1997) arvioitu pyöreät 100, mikä vaikuttaa varsin korkealta käyttöasteelta. Lukemaa ei kuitenkaan ole syytä tässä yhteydessä muuttaa, koska käyttöaste on viime vuosina kasvanut mökkien varustelutason parantuessa ja lähestynyt siten oletustasoa. Esimerkiksi vakituisen asunnon vuotuinen potentiaalinen fosforikuormitus on siis $900 \times 2,2$ g eli 1,98 kg ja loma-asunnon $100 \times 2,2$ g eli 0,22 kg.

Kuvaan 19 on laskettu edellisellä tavalla saadut kuormitusluvut taulukon 1 rakennuspaikkojen määriin suhteutettuna.

KUVA 18. KAAVOITUKSEN MAHDOLLISTAMA RAKENNUSPAIKKOJEN LISÄYS KOHDEJÄRVILLÄ.

JÄRVI	PINTA- ALA (ha)	RANTARAKENNUSTEN LUKUMAARA			
		NYKYTILANNE		TULEVA TILANNE	
		AT	RA	AT	RA
Pitkäjärvi	604	1	67	1	123
Norssinjärvi	74	16	36	28	39
Vähävesi	3,5	3	2	5	0
Kangaspäänjärvi	67	11	26	24	25
Vuohtajärvi	595	26	44	52	48
Reisjärvi	199	13	11	23	30
Köyhänjärvi	72	8	3	11	11
Korpinen	138	0	23	0	41
Yhteensä	1753	78	212	144	317
			Lisäys kpl	66	105
			Lisäys %	85	50

KUVA 19. KAAVAN MUKAISEN SALLITUN RAKENTAMISEN VAIKUTUS JÄTEVESIEN MÄÄRÄN LISÄÄNTYMISEEN KOHDEJÄRVIEN KAAVA-ALUEILLA.

JÄRVI	PINTA- ALA (ha)	NYKYINEN TILANNE			TULEVA TILANNE			Lisäys %
		kg/a			kg/a			
		P	N	BHK	P	N	BHK	
Pitkäjärvi	604	17	106	380	29	185	660	73,7
Norssinjärvi	74	40	252	900	64	407	1455	61,7
Vähävesi	3,5	6	41	145	10	63	225	55,2
Kangaspäänjärvi	67	28	175	625	53	337	1205	92,8
Vuohtajärvi	595	61	389	1390	114	722	2580	85,6
Reisjärvi	199	28	179	640	52	332	1185	85,2
Köyhänjärvi	72	17	105	375	24	154	550	46,7
Korpinen	138	5	32	115	9	57	205	78,3
Yhteensä	1753	201	1280	4570	355	2258	8065	
				Lisäys kg	154	979	3495	
				Lisäys %	76	76	76	

Potentiaalinen jätevesikuormitus kaava-alueelta siis lisääntyy keskimäärin 76 prosenttia, mikäli kaavan mukainen rakentaminen toteutuu kokonaisuudessaan. Kyseessä on vain kaava-alueita koskeva lukema. Mikäli kaava-alueen lisäkuormitus suhteutetaan kohdejärvien koko valuma-alueen haja-asutuksen aiheuttamaan kuormaan, ovat prosenttiluvut luonnollisestikin pienemmät. Ranta-alueelle painottuneen asutuksen kohteilla (esim. Norssinjärvi, Kangaspäänjärvi) ero tosin on melko olematon, kun taas esimerkiksi Vuohtajärven laajemman asutuksen kyseessä ollen ero on merkittävä.

4.4.3 Todellinen kuormitus

Valtioneuvoston asetus (11.6.2003) talousjätevesien käsittelystä haja-asutusalueilla tulee voimaan vuoden 2004 alusta, kaava siis toteutuu määräysten voimassa ollessa. Asetuksen mukaan haja-asutuksen jätevedet tulee puhdistaa ensisijaisesti teholla, joka vähentää kiinteistökohtaisesta fosforikuormituksesta 85%, typpikuormituksesta 40% ja BHK-aineiden kuormituksesta 90%. Asetus koskee sekä loma- että vakituista asutusta. Joissakin tapauksissa kunta voi määrätä osalle haja-asutusalueistaan hieman lievemmät päästörajat (kuitenkin vähintään P70%, N30% ja BHK 80%), mutta Reisjärven kunnassa tällaiseen ei liene perustel-

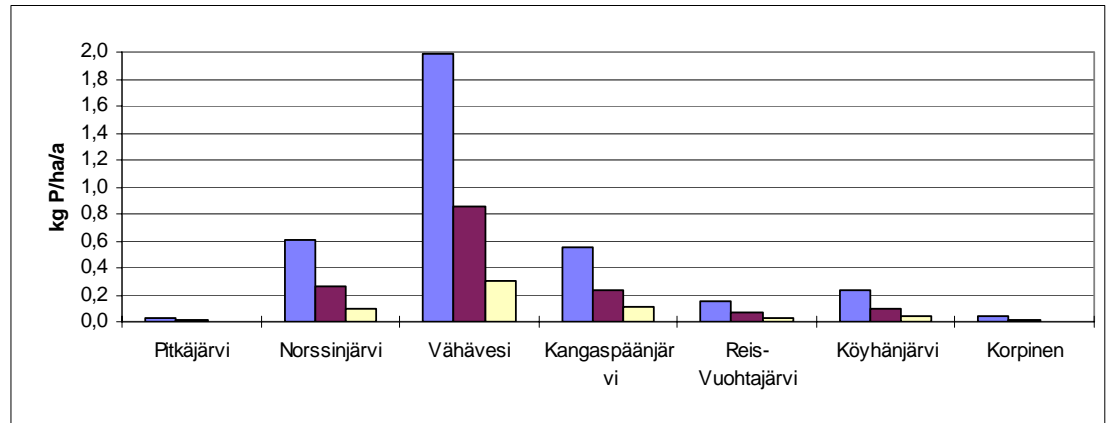
tua syytä järvien nykyinen kuormitustaso huomioiden. Asetuksen ensisijaisesti edellyttämän kuormitusvähentämisen aikaansaaminen kautta linjan tulee olemaan haja-asutusalueilla kuitenkin vaikeaa ja asetuksen prosenttilukemia voitaneenkin ainakin muutaman kymmenen vuoden aikaperspektiivillä pitää eräänlaisena kuormitustason alarajan tavoitteena. Todellinen kuormitus liikkunee siis jossain tuon tavoitetason ja nykyisen kuormitustason välissä alemmaa tasoa lähestyen. Osaksi siksikin, että olemassa olevalle rakennuskannalle on asetuksessa annettu 10 vuoden siirtymäaika jätevesikäsitteilyn saneeraukseen. Kaavoituksen mahdollistaman uudisrakentamisen kuormitus on edellä mainittujen seikkojen sekä varovaisuusperiaatteen mukaisesti syytä laskea korkeintaan asetuksen vähimmäisvaatimusten puhdistustehoilla P 70%, N 30% ja BHK 80%. Näitä lukuja siis käytetään kaavoituksen toteutumisesta aiheutuvan kuormituksen alarajan laskemiseen.

Nykyinen haja-asutuksen jätevesien käsittelytaso vaihtelee huomattavasti kohteesta toiseen, mutta eri selvitysten keskiarvolukuina voitaneen pitää fosforin osalta 30 %:in, typen osalta 15 % ja BHK-aineiden osalta 40%:in vähentämää. Näitä lukuja käytetään kaavoituksen toteutumisesta aiheutuvan kuormituksen ylärajan laskemiseen. Pelkän kaavoituksen mahdollistaman uudisrakentamisen aiheuttama ”lisäkuorma” voitaneen laskea asetuksen mukaisilla puhdistustehoilla, koska rakenneratkaisujen on ainakin periaatteessa yllettävä näihin lukuihin.

Edellä kuvailut kokonaiskuormituksen ylä- ja alarajan laskelmat sekä lisäkuormituslaskelmat esitetään kuvassa 20.

Lisäkuormituksen seurauksia voidaan arvioida parhaiten kohteissa, joiden kokonaiskuormitustaso tunnetaan. Tällaiset laskelmat on tehty Pitkäjärvelle sekä yhteisesti Reisjärvelle ja Vuohojärvelle Keski-Pohjanmaan ympäristökeskuksen (Mikkola ja Pakkala 1997) toimesta. Kuvassa 20 on laskettu kaavan toteutumisen jälkeinen tilanne järvien kokonaisfosforikuormituksen suhteen sekä asutuksen osuus kuormituksesta. Kokonaiskuormitusluvun pohjana on käytetty ympäristökeskuksen varsin tuoreita laskelmia sinällään, lukuun on lisätty vain kaavarakentamisesta aiheutuva lisäkuormitus. Kaava-alueen aiheuttama fosforikuormitus on tullevaisuudessa muutaman prosentin luokkaa kohdejärvien kokonaiskuormituksesta. Maatalouden kuormittamilla Reisjärvellä ja Vuohojärvellä asumisen osuus muodostuu vähäisemmäksi kuin metsäisellä Pitkäjärvellä. Lisäkuormituksen osuus jää molemmissa kohteissa alle prosenttiin.

Kuvissa 20 ja 21 on esitetty edelleen kaavan toteutumisesta aiheutuva fosforin pintakuorma eli kiloa / vesihehtaari / vuosi kohdejärvillä. Mitä pienempi järvi on, sitä herkemmin se yleensä reagoi kuormitukseen. Tässä suhteessa Norssinjärven-Kangaspäänjärven kokonaisuus eroaa selvästi muista kohdejärvistä, kaava-alueen aiheuttama pintakuorma on niissä moninkertainen suhteessa muihin (kuva 1). Kokonaiskuormituslaskelmia näistä järvistä ei ole tehty, mutta pintakuorman ja järvien rehevyydystason (n. 60 ugP/l, lähde vedenlaaturekisteri) perusteella voisi olettaa, että asumisen osuus kuormituksesta noussee näillä järvillä selvästi esimerkiksi saman rehevyydystason Vuohojärveä suuremmaksi.

KUVA 20. VESISTÖJEN VUOTUINEN FOSFORIKUORMITUS -KAAVIO

Kuvassa 20 on esitetty kaavan mukaisen rakentamisen aiheuttama vuotuinen fosforikuormitus kohdejärvien pinta-alaa kohden laskettuna. Pylväät taulukon 3 mukaisesti:

- vasen pylväs: kokonaiskuormitus nykyisellä puhdistustasolla
- keskipylväs: kokonaiskuormitus VN:n asetuksen (11.6.03) vähimmäispuhdistustasolla
- oikea pylväs: pelkän lisärakentamisen aiheuttama kuormitus VN:n asetuksen vähimmäispuhdistustasolla

KOKONAISKUORMITUS									
JÄRVI	PINTA-ALA (ha)	KOK-P KUORMA	NYKYINEN PUHDISTUSTASO (ARVIO)						osuus (%) P-tot
			kg/a			kg/ha		P	
			P	N	BHK	P			
Pitkäjärvi	604	629	20	157	396	0,03		3,2	
Norssinjärvi	74		45	346	873	0,61			
Vähävesi	3,5		7	54	135	1,98			
Kangaspäänjärvi	67		37	287	723	0,55			
Reis-Vuohtajärvi	794	7133	116	896	2259	0,15		1,6	
Köyhänjärvi	72		17	131	330	0,24			
Korpinen	138		6	49	123	0,05			
Yhteensä	1753		248	1919	4839	0,14			

ASETUKSEN MUKAINEN PUHDISTUSTASO (MIN)									
JÄRVI	PINTA-ALA (ha)	KOK-P KUORMA	ASETUKSEN MUKAINEN PUHDISTUSTASO (MIN)						osuus (%) P-tot
			kg/a			kg/ha		P	
			P	N	BHK	P			
Pitkäjärvi	604	618	9	129	132	0,01		1,4	
Norssinjärvi	74		19	285	291	0,26			
Vähävesi	3,5		3	44	45	0,85			
Kangaspäänjärvi	67		16	236	241	0,24			
Reis-Vuohtajärvi	794	7110	50	738	753	0,06		0,7	
Köyhänjärvi	72		7	108	110	0,10			
Korpinen	138		3	40	41	0,02			
Yhteensä	1752,5		106	1581	1613	0,06			

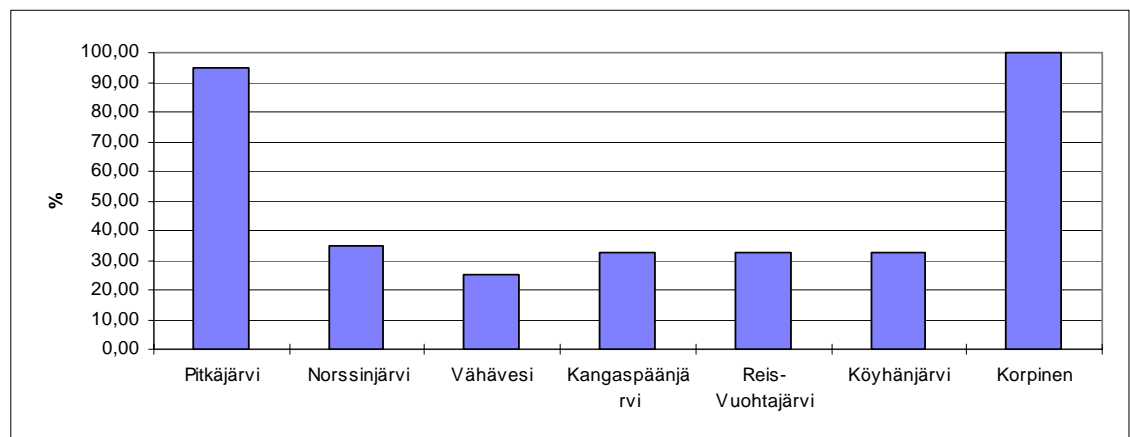
LISÄRAKENTAMISEN AIHEUTTAMA KUORMITUS									
JÄRVI	PINTA-ALA (ha)	KOK-P KUORMA	ASETUKSEN MUKAINEN PUHDISTUSTASO (MIN)						osuus (%) P-tot
			kg/a			kg/ha		P	
			P	N	BHK	P			
Pitkäjärvi	604	618	4	54	55	0,01		0,6	
Norssinjärvi	74		7	108	111	0,10			
Vähävesi	3,5		1	16	16	0,31			
Kangaspäänjärvi	67		8	113	116	0,11			
Reis-Vuohtajärvi	794	7110	23	339	346	0,03		0,3	
Köyhänjärvi	72		3	50	51	0,05			
Korpinen	138		1	13	13	0,01			
Yhteensä	1752,5		2	34	25	0,00			

KUVA 21. VESISTÖJEN KUORMITUS ERI PUHDISTUSTASOILLA – TAULUKKO

Kuvassa 21 on esitetty kaavoituksen mukaisen rakentamisen aiheuttama kohdejärvien kuormitus sekä erityisesti vaikutus fosforikuormituksen (P) tasoon ja osuuteen joidenkin kohdejärvien fosforin kokonaiskuormituksesta. Ylä- ja keskiosassa arvio nykyisellä puhdistustasolla (kuormituksen yläraja) sekä valtioneuvoston asetuksen 11.6.2003 määräämällä vähimmäispuhdistustasolla (kuormituksen alaraja) aiheutuvasta kuormituksesta. Alaosassa arvio pelkäästään kaavan salliman lisärakentamisen aiheuttamasta minimikuormituksesta.

Norssin-Kangaspääjärvien vedenlaatu heijastanee siis jo sekä nykyisessä tilanteessa että kaavan toteutuessa eniten asumisjätevesien vaikutusta. Näillä järvillä VN:n asetuksen mukaisten puhdistustehojen saavuttaminen on siis suhteellisesti tärkeintä. Varsinkin vakituisen asutuksen suhteen tulisi puhdistusmenetelmien valinnassa näillä kohteilla painottaa toimintavarmuutta ja koeteltuja ratkaisuja. Pitkäjärven ja Korpisen tapauksissa voidaan taas päätellä, että niissä veden laadun määräävät tulevaisuudessakin muut tekijät kuin asuminen.

Loma-asutuksen kuormitus ajoittuu perinteisesti lähinnä kesäkuukausille, kesä-elokuulle. Kuvassa 22 tätä asiaa on havainnollistettu esimerkinomaisella laskelmalla. Pitkäjärvellä ja Korpisella asutuksen vähäinen kuormitus tulee ajoittumaan pääosin kesäajalle. Asumisenkin enemmän kuormittamien kohteiden ravinnepäästöt jakautuvat tasaisemmin koko vuodelle, mutta edelleen jonkin verran kesäkuukausille painottuen. Loppukesän vähäisten virtaamien ja lämpimän veden aikana kuormituksen vaikutus korostuu. Myös tämä seikka painottaa jätevesien käsittelyn tärkeyttä erityisesti Norssin- ja Kangaspäänjärvillä.

KUVA 22. KESÄAIKAINEN KUORMITUS KOKO VUODEN KUORMITUKSESTA

Kuvassa 22 on esitetty kaavan mukaisen rakentamisen aiheuttaman kesä-elokuun aikaisen kuormituksen osuus koko vuoden kuormituksesta. Prosenttiosuudet on laskettu olettamalla, että kaikki RA-tonttien kuormitus ajoittuisi kesä-elokuulle. Tasaisen vuosikuormituksen luku olisi 25%.

On kuitenkin huomattava, että mikäli haja-asutuksen jätevesipuhdistus nousee tulevaisuudessa yleisesti VN:n asetuksen edellyttämälle tasolle, alenee jätevesien kokonaiskuorma kokonaisuudessaan nykyisestä tasosta pääosalla vakituisesti asuttuja kohdejärviä tässä kaavassa sallitusta lisärakentamisesta huolimatta. Tämä asia on pääteltävissä myös kuvan 20 pylväiden suhteista. Lisäksi käytännön sanelema ratkaisu laskea kuormitus sekä vakitukselle että loma-asutukselle erillisinä yksiköinä liioittelee jonkin verran kuormitusta. Useinhan perheen vakituinen asunto ja loma-asunto ovat saman vesistön valuma-alueella ja kahdessa paikassa ei voi kuormittaa yhtäaikaa.

Koska kehitys ja käytäntö puhdistustekniikoissa tulee lähitulevaisuudessa elämään vahvasti, on järkevää, ettei kaavamääräyksissä puututa puhdistuksen yksityiskohtiin, vaan viitataan helpommin muutettaviin viranomaismääräyksiin.

4.4.4 Tulva-alueet

Ongelmaksi on suunnittelun aikana koettu rantavyöhykkeen tarkempien maaperä- ja korkeustietojen puuttuminen. Käsitys rantojen korkeustasosta perustuu pääasiassa 1:10.000-mittakaavaiseen kartta-aineistoon, jota täydentävät mm. rakennustarkastuksen havainnot alavista rantaosuuksista.

Rakentamispaikkojen sijainti on ohjeellinen ja rakennuslupavaiheessa tuleekin selvittää rakennuspaikan korkeustaso, perustamisolosuhteet ja hankkeen tarkempi sijoitus. Alavien rantojen rakennuspaikkoja tulisi siirtää esim. Pitkäjärven lounaisosassa kovapohjaisille alueille etäämmäksi rannasta. Kaavamääräyksellä tulisi estää maanvaraisen alapohjan rakentaminen alavilla tulva-alueilla, joilla kyseistä rakennetta yhdessä tarvittavan maanpinnan noston kanssa ei voi pitää tarkoituksenmukaisena rakenteena. Muussakin lomarakentamisessa, jossa rakennukset ovat ajoittain lämmittämättömiä, on ryömintätalaiseen alapohjan rakentaminen suositeltavaa.

4.4.5 Vaikutukset pohjavesiin

Pohjavesialueet ja vedenottamot on merkitty kaavaan. Kaavamääräyksissä edellytetään pohjavesialueilla syntyvien jätevesien johtamista pohjavesialueen ulkopuolelle käsiteltäviksi. Imeyttäminen ja suodatinkäsittely ovat pohjavesialueella kiellettyjä ja umpikaivoon kerääminenkin sallitaan ainoastaan erityisen painavista syistä. Varsinkin pysyvän asutuksen osalla, jossa jätevesiä kertyy loma-asutusta enemmän, umpikaivojen ongelmana ovat usein toistuva tyhjennys, valvonnan vaikeus ja kiinteistön korkeat käyttökustannukset.

Öljyvahinkojen riskiä on pyritty kaavamääräyksiin pienentämään. Pohjavesialueella vaaditaan sijoittamaan öljysäiliöt katettuihin kaukaloihin tai suojaamaan ne teknisesti vastaavan turvallisuustason takaavalla tavalla.

Uusien rakennuspaikkojen osoittamista pohjavesialueille ja vedenottamoiden läheisyyteen on pyritty välttämään ja siirtämään rakennuspaikat mahdollisuuksien mukaan muualle.

4.5 ARVOKKAIDEN LUONTOTYYPPIEN JA LINNUSTOALUEIDEN SEKÄ ERYTISLAJISTON SÄILYMINEN TAI LISÄÄNTYMINEN

Kaavoituksella tulisi edistää arvokkaiden luontotyyppien, -kohteiden ja uhanalaisen eliölajiston säilymistä ja lisääntymistä kaavoitusalueella. Kaavoituksen alussa tehtiin arvokkaista luontokohteista ja lajistosta maastotyöpohjaiset selvitykset (Natura Borealis 1999: Yleisselvitys Pitkäjärven valtionmaalta, Hautala 2001: Luontotyypit ja kasvillisuus, Karvonen ym 2001: Linnusto), joissa annettujen suositusten toteutuminen käydään jäljempänä läpi kohdejärvittäin.

Kasvillisuudeltaan tai biotoopiltaan arvokkaiden kohteiden kaavamerkintänä on pääosin käytetty luo- tai MY-1, -2 ja -3 merkintöjä. Erityisesti luo- ja MY-3 merkintöjen toteutuminen on useimmiten lopulta kiinni metsälain soveltamistavasta kohteissa. On siis varmistuttava kohdetietojen ja hoitosuosituksen siirtymisestä myös maanomistajien ja metsätaloussuunnittelijoiden tietoon sekä metsätaloussuunnitelmille.

Kaavoituksen kautta lisääntyvällä rantarakentamisella on luontaisten rantabiotooppien esiintymisiin ja niiden laatuun yleensä heikentävä vaikutus ja niinpä rakentamisen suuntaaminen oikein on ensiarvoisen tärkeää. Poikkeuksen sääntöön muodostaa lähinnä rantatonttien posi-

tiivinen vaikutus joidenkin kolopesijöiden kuten tiaisten, leppälinnun ja kirjositsepon pesimäkantoihin pöntötyksen ja vanhojen pihapuiden säästämisen kautta.

4.5.1 Pitkäjärvi

Kasvillisuus

Kaikki luontoselvitysten kohteet on otettu huomioon kaavamerkinnöin. Maisemallisesti tärkeät avosuot on huomioitu MY-3 merkinnöin ja Kokkonien lehtojensuojeluohjelman (VN 1989) lehmusesiintymä SL-merkinnällä.

Arvokkaat luontotyypit harvinaisine kasvilajeineen on rajattu esityksen mukaisesti luomerkinnällä ja rajaukset turvannevat kohteiden säilymistä. Vain Kukka-ahon lehtokohde jää hieman ahtaasti tonttialueen viereen. Varjostus ja kosteus on kohteen säilymiselle tärkeää ja niinpä mm. viereisen tontin mahdolliset kuivatusjärjestelyt voivat haitata sen lajistoa. Asiasta tulee informoida mökkiasukkaita.

Keskiosassa valtion omistuksessa oleva vanha metsän alue on varattu lähivirkistysalueeksi VL-merkinnällä ja kohteesta on siirretty rakennusoikeus (3 tonttia) muualle. Alue on ollut myös edeltävässä yleissuunnitelmassa virkistysaluetta. Rantavyöhykkeellä on tarpeen rajoittaa myös virkistysalueiden metsänkäsittelyä maa- ja metsätalousalueiden tapaan.

Linnusto

Lajisto on tavanomainen ja varsin vähälukuinen. Järvi on jo ennestään rakennettu varsin kauttaaltaan, mutta alueelta löytyy edelleen myös rauhallisia soistuneita pesimärantoja. Järvellä havaittujen kuikkien mahdollisesta pesimäyrytyksestä järvellä ei ole varmuutta, poikasia ei laskennoissa havaittu. Mm. tiiroille ja lokeille pesimäympäristön tarjoavat pienet saaret ja luodot on merkitty VL-varauksin. Arvokkaana kokonaisuutena on pidettävä (Karvonen ym. 2001, Hautala 2001) itärannan Nuottakotalahti-Tervalampi -aluetta, johon ei ole suunnattu rakentamista. Kaakkurin pesimälampi, Tervalampi, on rajattu ympäristöineen luomerkinnällä.

4.5.2 Norssinjärvi-Kangaspäänjärvi

Kasvillisuus

Erityiskohteeksi näiltä järviltä esitettiin vain Myllymäen vanha lehtipuustoinen haka-alue, joka on huomioitu kaavassa luomerkinnällä. Aluekokonaisuus on laajalti arvokasta, virallistekin luokiteltua kulttuurimaisemaa (YM/MV 1993), jossa viihtyvät mm. monet harvinaistuneet laidunlajit kuten rohtotädyke, ahomatara ja musta-apila. Kokonaisuus on huomioitu kattavilla MY-1 ja MY-2 merkinnöillä.

Linnusto

Järviltä ei tehty esityksiä huomioitavista alueista tai lajeista. Lajisto on kulttuuripainotteista.

4.5.3 Reisjärvi -Vuohajärvi

Kasvillisuus

Kohdejärviltä löytyi kolme erityisesti maisemallisesti mutta myös lajistoltaan merkittävää perinnemaisemakohtetta, Vattu- ja Rökenniemi (Vuohajärvi) sekä Kantinkankaan ranta-laidun (Reisjärvi). Kohteet on kaavassa huomioitu luo- tai MY-1-rajauksin. Vattuniemen kärkeen on merkitty kolme uutta tonttia, jotka sijoittuvat kuitenkin maisemaa suojaavasti metsälaikkuun. Reisjärven ranta-alueen kolmesta esitetystä arvokkaasta kasvillisuuskohteesta on huomioitu esityksen mukaisin rajauksin kaksi: Keskikylän koulun rantalehto sekä Rautohaaran kuiva lehtorinne. Hirviniemen kuusikkolehto, jolta tavattiin yksi mustakannonmarjan verso, on jätetty kaavallisesti huomioimatta. Alueesta käytiin keskustelu kaavaprosessin ai-

kaisen poikkeuslupakäsittelyn yhteydessä, tuolloin tärkein kasvillisuusalue todettiin voitavan suojata rakentamisen oikealla sijoittelulla ja tontin-/maanomistajan vapaaehtoisin toimin.

Arvokkaita kosteikkokasvilaikkuja (mm. haarapalpakko, kilpukka, keltakurjenmiekka) löytyy eri puolilta Reisjärveä ja Vuohtajärveä. Näitä esiintymiä kaavassa sallittava lisärakentaminen ei uhkaa.

Linnusto

Vuohtajärvi on kohteista linnustollisesti merkittävin lähinnä yksilömääriltään suurten lokki-kolonioidensa ansiosta. Kolonioiden suojissa on mahdollisuus myös monen vesilintulajin turvalliseen pesintään ja poikastuotantoon. Järven tärkeimmät pikku- ja naurulokkikolonoiden pesimälahdet ja -luodot on kaavassa huomioitu toisiinsa liittyvillä luo- ja VL/s tai VL -merkinnöillä. Lahtiin ei ole osoitettu uutta rakennusoikeutta.

Reisjärveltä inventoinneissa ei esitetty erityiskohteita. Kaavoitus ei muuta merkittävästi rehevien Kyrölän- ja Sitkiänlahden olosuhteita. Järvellä jokaisella kolmella inventointikerralla havaittujen kaakkureiden pesintäpaikka ei ole tiedossa.

4.5.4 Köyhänjärvi ja Korpinen

Kasvillisuus

Korpisen rannoilta ei esitetty suojattavia erityiskohteita tai -lajistoa. Köyhänjärven koillisrannan kaksi kohdetta, haapalehtolaikku sekä perinnemaisemakartoituksessa (Tikkanen ym 1999) arvoitettu rantalaidunalue, on rajattu esitysten mukaisesti luo-merkinnöin. Molempien päätyjen laajat luhta-alueet on rajattu VL-merkinnöin.

Linnusto

Köyhänjärven arvokkaimmat linnustoalueet (mm. kaulushaikara, loppikolonia), luhtaiset ja matalat kaakkois- ja luoteispäädyt on rajattu VL-alueiksi eikä alueille esitetä lisärakentamista.

Korpisen pesimälinnuston tiheys oli kohteista selvästi suurin (0,5 paria/ha), suurin osa yksilömääristä koostuu nauru- ja pikkulokeista. Näiden tärkein pesimäalue kuuluu Korpisen Sievin kunnan puoleiseen osaan, joka tulisi huomioida alueelle valmisteilla olevassa rantayleiskaavassa.

4.5.5 Vaikutukset maisemaan ja kulttuurimaisemaan

Rantayleiskaavassa otetaan kantaa pääasiassa rantavyöhykkeellä tapahtuvaan uudisrakentamiseen. Rantavyöhykkeen ulkopuolisen pysyvän asutuksen ohjaamiseen rantayleiskaava antaa maisemallisen ohjauksen yleisperiaatteet. Maiseman yleisilmeeseen vaikuttaa eniten peltojen säilyttäminen viljelyksessä.

Suunnittelualueelta on laadittu maisemaselvitys, jossa on määritelty kulttuurimaiseman rakennettavuusperiaatteet. Maisemallisesti aroilla alueilla rakentamisoikeuksia on siirretty toteutettavaksi pysyvänä asutuksena ylempänä rantavyöhykkeellä tai sen ulkopuolella. Myös rantakasvillisuuden suojaama rantasauna on varsinaista loma-asuntokiinteistöä helpompi sijoittaa ranta-alueelle maisemaa rikkomatta.

Arvokkaiden kulttuuriympäristön kohteiden läheisyydessä tapahtuvalle uudisrakentamiselle asetetaan kaavamääräyksissä laatuvaatimuksia. Rantavyöhykkeellä on maisemaa muuttaviin toimenpiteisiin haettava maisematyö lupa. Vesistöjen rantavyöhykkeiden säilyttäminen tehometsätalouden ulkopuolella säilyttää rantavyöhykkeen maisemallisia arvoja.

Kaavamääräyksissä ja nykyisessä rakennusjärjestyksessä ohjataan rakentamisen laatua yleispiirteisellä tasolla. Kulttuurimaisemassa tapahtuvaa rakennuspaikan muodostamista ja rakentamisen laatua on tarpeen ohjata yksityiskohtaisemmin esim. koko kulttuurimaisema-alueetta koskevan rakennusjärjestyksen avulla.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Rantayleiskaavassa on annettu kaavamääräyksiä, joiden tarkoituksena on säilyttää valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa mainittuja tärkeitä kulttuuri- ja luonnonympäristöjä sekä suunnittelualueeseen sisältyvä osa valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellusta maisema-alueesta.

4.5.6 Vaikutukset maaperään ja pienilmastoon

Rakennuslupavaiheessa tulee selvittää hankkeen tarkempi sijoitus. Rakentamista heikosti soveltuvalla maaperällä tulisi välttää, vaikka se rakennusteknisesti olisi mahdollista. Merkittävä tekijä rakentamispaikan ja rakennuksen tarkemmassa sijoituksessa on myöskin maapohjan miellyttävyys ja kuivuus (ks. 4.4.4 Tulva-alueet).

Maisemaselvityksen perusteella laaditussa mitoituksessa on huomioitu yhtenä tekijänä rantojen suuntaus. Rakentaminen on pyritty sijoittamaan aurinkoiseen ilmansuuntaan ja pienilmaston kannalta edullisille alueille. Osa rannoista on alavia ja vain osin peitteisiä, joten rakentaminen ei ole näillä alueilla ole suositeltavaa myöskään pienilmaston epäedullisuuden vuoksi.

4.6 VAIKUTUKSET YHDYSKUNTAKEHITYKSEEN JA MAANKÄYTTÖÖN

Pysyvän asumisen ja elinkeinojen toimintamahdollisuuksien turvaamiseksi rantavyöhykkeen ulkopuolella rantayleiskaava antaa näillä alueilla ainoastaan maisemallisen sijoittamisen yleisperiaatteet.

Tarkasteltavia periaatteita kyläasutuksen muodostamisessa ovat olleet:

1. Mahdollisuudet nykyisen rakenteen täydentämiseen keskustan lievealueilla ja kyläalueilla, erityisesti silloin kun jätevesikysymys voidaan hoitaa keskitetysti;
 - o keskustan lähellä sijaitsevat täydennysalueet voidaan liittää viemäriverkostoon
 - o haja-asutusalueilla jätevesien käsittely joudutaan todennäköisesti hoitamaan kiinteistö- tai kiinteistöryhmäkohtaisesti, jotta vältettäisiin kohtuuttomia kustannuksia
 - o kyläalueilla on mahdollista myös loma-asutuksen muuttaminen pysyvään asutukseen soveltuvin osin
2. Nykyisten liikenneyhteyksien ja teknisten verkostojen huomioiminen
3. Palvelujen sijainti; koulujen sijainti kohtuullisella etäisyydellä ja vanhusväestölle suunnatut kunnalliset palvelut.

Kaavamääräykset mahdollistavat pienimuotoisen elinkeinotoiminnan kyläasutuksen yhteydessä. Karjatilojen suojavyöhykkeet ja meluvyöhykkeet on huomioitava rajoittavina tekijöinä rakennuslupavaiheessa.

Yhteenvedona voidaan todeta, ettei merkittäviä maankäyttövaikutuksia rantayleiskaavan osoittaman maankäytön perusteella synny, koska rakentaminen on luonteeltaan täydentävää.

4.6.1 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioiminen

Valtioneuvoston päätöksellä ovat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulleet voimaan 1.6.2001. Kunnissa yleiskaava on keskeinen kaavataso tavoitteiden esiin tuomisessa. Aluetta koskevat tärkeimpinä seuraavat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet:

Toimiva aluerakenne

- Aluerakenteen tasapainoista kehittäminen hyödyntämällä olemassa olevia rakenteita ja alueiden omia vahvuuksia
- Kyläverkoston kehittäminen sekä maaseudun elinkeinotoimintojen edistäminen ja muun toimintapohjan monipuolistaminen

Eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu

- Olemassa olevien yhdyskuntarakenteiden hyödyntäminen ja eheyttäminen
- Rakennetun ympäristön ajallinen kerroksellisuus, omaleimaisuus ja ihmisläheisyys

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat

- Luonnonvarojen saatavuuden turvaaminen tuleville sukupolville
- Kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön säilyminen
- Arvokkaiden luonnonalueiden ja niiden monimuotoisuuden säilyminen
- Luonnon virkistyskäytön ja luonto- ja kulttuurimatkailun edistäminen
- Loma-asutuksen mitoittaminen siten, että turvataan luonnoltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen ja loma-asumisen viihtyisyys.

Vaikutusten arviointi

- Reisjärven kunnalliset vahvuudet liittyvät arvokkaaseen kulttuurimaisemaan, kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennettuun ympäristöön sekä luonnonympäristöön. Suunnitelmaan liittyen on laadittu selvityksiä ja annettu kaavamääräyksiä, jotka huomioivat kyseisten arvojen säilymisen. Elinympäristön laatua on turvattu säilyttämällä tärkeät valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet sekä luonnonympäristön kohteet.
- Luonnonvarojen säilyttämisestä on annettu kaavamääräyksiä pohjavesivaroja koskien.
- Suunnitelmassa on esitetty maisemallisesti vetovoimaisia asuinpaikkoja sekä luonnonympäristöltään erämaamaisia, rauhallisia, virkistykseen ja lomailuun suunnattuja alueita. Maa- ja metsätalousalueilla, virkistysalueilla sekä kyläalueilla aiheutuu rakentamiselle ja muulle maankäytölle rajoituksia, koska ympäristön laadun säilyttämiseen on kiinnitettävä huomiota.
- Seutukunnallista aluerakennetta ja asukkaiden työssäkäyntisuuntia on hyödynnetty sijoittamalla nykyistä kyläasutusta tukevaa pysyvää asumista erityisesti Köyhänjärvelle ja Norssinjärvelle.
- Elinkeinoimintojen edistämiseksi ja monipuolistamiseksi on suunnitelmassa suosittu toimivien maatilamatkailuyritysten laajentamista ja uusien elinkeinomahdollisuuksien luomista.
- Loma-asuntorakentamiskohteet Pitkäjärvi ja Korpinen ovat jo ennestään lomarakentamisen piirissä, joten rakentaminen on luonteeltaan täydentävää.
- Rantayleiskaavassa on osoitettu virkistykseen ja ulkoiluun käytettävät reitistöt ja yhteystarpeet, mm. kansainvälisesti merkittävä E6-reitistö.

4.6.2 Vaikutukset suunnitelmiin ja kaavoitukseen

Valmisteilla oleva maakuntakaava on huomioitu rantayleiskaavaa laadittaessa. Kiljanjärvi kokonaisuudessaan ja keskustan asemakaavoitettuun alueeseen liittyviä osia Reisjärvellä ja

Vuohojärvellä on jätetty rantayleiskaavan ulkopuolelle. Alueilla on elinkeinollisia ja taajamarakentamiseen liittyviä tarpeita kulttuuri- ja luontoarvojen lisäksi. Esiin tulleet tarkastelutarpeet on soveliaampaa huomioida laatimalla taajamayleiskaava tai asemakaava. Kiljanjärven osalla laadittu rantayleiskaavan mitoitustarkastelu tarjoaa tällöin yhden tarkastelukulman tulevalle kaavoitukselle.

4.7 VAIKUTUKSET YKSILÖÖN JA YHTEISÖÖN

4.7.1 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Uusien rakennuspaikkojen käyttöönoton yhdyskuntataloudellisista vaikutuksista ei ole esitetty yksityiskohtaisia laskelmia. Kulttuurimaisemajärvillä rakennettavien alueiden saavutettavuus on hyvä, sillä nykyinen asutus sijoittuu järvien ympäri kiertävän tiestön varaan. Pitkällä jätillä joudutaan loma-asutuksen tiestöä täydentämään tai käyttämään veneyhteyksiä, joita varten on esitetty venevalkamia.

Edullisinta on nykyisen asutuksen täydentäminen alueilla, joilla ei aiheudu lisäkustannuksia esimerkiksi pohjavesien suojelusta, heikoista perustamisolosuhteista eivätkä myöskään luonnon- ja kulttuurimaiseman arvot eikä vesistön tila vaarannu.

4.7.2 Sosiaaliset vaikutukset

Mielipiteen kuulemiseen osallistui kaavaprosessin eri vaiheissa huomattava määrä osallisia, mikä auttaa kaavan sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa:

- Pysyvään asumiseen liittyvää omaa virkistätymistarvetta pidettiin tärkeänä.
- Varsinaista ulkopuolisille tapahtuvaa loma-asuntonttien myyntimahdollisuutta tärkeämpänä pidettiin perikuntien jakomahdollisuuksien helpottamista.
- Tärkein usein esille tullut sosiaalinen vaikutus liittyi edeltävän rantayleiskaavoituksen aiheuttamiin odotuksiin rakentamismahdollisuuksista. Odotus heijastui myös kunnan esittämiin tavoitteisiin osoittaa rakentamiskaavoitusta vähintäänkin edeltävän rantayleiskaavan osoittaman määrän. Useita jakotoimituksia oli tehty vanhan rantayleiskaavan osoittaman rakennuspaikkamäärän perusteella.
- Pysyvän asunnon tontteja haluttiin myytäväksi myös ulkopaikkakuntalaisille.
- Toivomuksia lisärakentamisesta tehtiin eniten jo ennestäänkin kohtalaisen rakennetuilla vesistöillä, kuten Kangaspäänjärvellä ja Kiljanjärvellä.
- Kyläkohtaisia saunoja, uimarantoja ja venevalkamia toivottiin. Talojen yhteiset venevalkamat haluttiin merkittäväksi kaavaan, samoin pääsyjä rantaan pidettiin tärkeinä.
- Maatilamatkailuyritykset toivoivat laajennusmahdollisuuksia elinkeinotoiminnalleen, jonka uskottiin laajenevan lähivuosina. Toimivia maatilamatkailuyrityksiä oli vain 2-3, joten mukaan mahtuisi runsaasti uusia yrittäjiä.
- Yleisesti kuulemisessa korostui reisirakenteiden luonnonläheinen elämäntapa ja luontoon liittyvät harrastukset, kuten kalastus, metsästys ja marjastus.

LIITE 17. LUONNOS 27.3.2003 – RAKENNUSPAIKAT EDELLISIIN KAAVOIHIN VERRATTUNA

5 RANTAOSAYLEISKAAVA

5.1 TARKISTETUT TAVOITTEET

5.1.1 Ohjausryhmä 19.6.2003

Ohjausryhmä päätti seuraavista muutoksista kaavan tavoitteisiin:

- Kapeiden yhteisalueiden rantaviiva luetaan takana olevien tilojen hyväksi, koska niillä on lain mukaankin lunastusmahdollisuus.
- Ensimmäisen rakennuspaikan muodostumisrajaa alennetaan mitoituslukuun 0,96.
- Mitoituslaskentaa tarkennetaan siten, että kantatiloille muodostuvat rakennusoikeudet saadaan kokonaisuudessaan jaettua. Kantatilan rakennusoikeus jaetaan nykyisten tilojen rantaviivojen suhteessa ensin 0,5 kerrannaisina ja jäännös annetaan seuraavaksi vuorossa olevalle.
- RM-rakennusoikeuksien määriä tarkistetaan ja merkitään perustettavien matkailutoimintojen alueet omalla merkinnällään RM-1, jossa rakennusten kokoa rajoitetaan
- Rakennusoikeus 0,5 myönnetään ohi mitoituksen rakentamattomille tiloille, joille rakennusoikeutta ei mitoituksella ole tulossa, jos rakennuspaikka on lohkottu jo ennen edellistä kaavaa ja edellisessä kaavassa rakennusoikeutta on tilalle osoitettu.

5.1.2 Viranomaisneuvottelu 13.8.2003

Neljännessä viranomaisneuvottelussa käsiteltiin alustavasti nähtävillä ollutta rantaosayleiskaavaluonnosta (päiväty 27.3.2003) ja siitä saatuja mielipiteitä sekä luonnokseen suunniteltuja muutoksia. Viranomaisten kannanotot kirjattiin rantayleiskaavan ehdotusvaiheen valmistelemiseksi. Luonnoksesta lausuttiin seuraavaa:

- Norssinjärven Vähävesi sisällytetään mitoitustarkasteluun omana mitoitusalueenaan. Vähäveden rannoille on rakennettu vesistön pinta-alaan nähden jo niin paljon (0,7 vesiha/rakennuspaikka), ettei uutta rakentamista voida rantaosayleiskaavalla rantavyöhykkeelle osoittaa.
- Turkistarhojen suojavyöhykettä laajennetaan 200 metriin ja niiden vaikutuspiirin maankäyttöä tarkistetaan. Muutamien eläinsuojien ympäristössä tarkistetaan uusien rakennuspaikkojen sijoittaminen.
- Sr-merkintää tulisi koskea määräys, että rakennusta ei saa purkaa. Sr-merkinnän tulisi koskea sekä valtakunnallisesti, maakunnallisesti että paikallisesti arvokkaita kohteita.
- Alimman rakentamiskorkeuden määritelmää tulisi tarkentaa ja alaville alueille osoitettujen uusien rakennuspaikkojen sijoittamista tarkistaa.

LIITE 18. VIRANOMAISNEUVOTTELU 13.8.2003, MUISTIO

5.1.3 Työneuvottelu 6.11.2003

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen ja Reisjärven kunnan välisessä työneuvottelussa sovittiin seuraavista kaava-asiakirjoihin tehtävistä tarkennuksista:

- Rakennusta ei saa sijoittaa 0,4m alinta rakentamiskorkeutta alemmaksi (luonnollinen maanpinta), jos käytetään matalaperustusta. Ryömintätilaisen rakennuksen saa sijoittaa enintään 0,8m alimman rakentamiskorkeuden alapuolelle (luonnollinen maanpinta).
- Pitkäjärven mitoitusalueesta 1.4 erotetaan omaksi mitoitusalueekseen 1.6 Eteläpuron – Varpuniemen alue. Rannat ovat alavia ja lähes kauttaaltaan suoperäisiä, eikä alueella voida käyttää mitoitusalueen 1.4 mukaista rakennustiheyttä. Pitkäjärven alin tulvien kannalta sallittava rakentamiskorkeus on +128.30m. Mitoitusalueella 1.6 ainoastaan Varpuniemessä maasto kohoaa peruskartan korkeuskäyrien mukaan yli +127.50 met-

- rin. Välittömästi rantavyöhykkeen ulkopuolella on kuitenkin rakentamiskelpoista maastoa.
- Pitkäjärven mitoitusalueelta 1.4 poistetaan yksi uusi rakentamisoikeus 0,5 alimman rakentamiskorkeuden perusteella.
 - Virkistysalueita koskevat samat metsänhoitosuositukset kuin maa- ja metsätalousaluetakin.
 - Korpisen padon taakse osoitetun uuden rakennuspaikan sijaintia tarkistetaan patoturvallisuuden kannalta.

5.1.4 Tekniset tarkistukset luonnoksen alustavan nähtävillä olon jälkeen

Tarkistukset rantaviivalaskentaan

Mitoituksellisen rantaviivan laskentaa yhtenäistettiin luonnosvaiheen nähtävillä olon jälkeen. Rantaviivan laskenta tarkistettiin ennen kaikkea sellaisten tilojen kohdalla, joilla rakennusoikeuden muodostuminen oli lähellä.

Tarkistukset rantavyöhykkeen rajauksiin

Rantavyöhykkeen rajausta tarkistettiin maanomistajien kuulemisen perusteella ilmenneiden tulkinnanvaraisten tapausten osalta.

Tarkistukset kantatilaselvitykseen

Kantatilaselvityksiä tarkistettiin maanomistajien kuulemisen perusteella Pitkäjärvellä tilojen 12:8 ja 12:10 kohdalla sekä Vuohtajärvellä tilojen 12:42, 12:43, 12:44, 12:45, 12:72, 12:40, 12:47, 12:52, 12:56, 12:73 ja 12:74 kohdalla.

5.2 MITOITUS

Yhteenvetotaulukossa (kuva 23) on esitetty mitoitusalueittain rantayleiskaavan rakentamisen nykytilanne, käytetyt mitoituserusteet sekä syntyvien rakennusoikeuksien lukumäärä. Taulukossa on esitetty myös siirrot mitoitusalueelta toiselle sekä rantayleiskaavan kokonaismitoitus.

Liitteessä 1 Perusselvitysrekisteri on esitetty tilakohtaiset lähtökohdat, mitoituserusteet ja uudet rakennusoikeudet ryhmiteltynä mitoitusalueittain. Tiedot on tulostettu kantatiloittain, jolloin kantatilalle kuuluvan rakennusoikeuden jakautuminen nykyisille tiloille näkyy kokonaisuudessaan. Taulukossa on esitetty myös maanomistusyksiköiden eri tiloilta muodostuvien rakennusoikeuksien yhteenlaskettu määrä sekä tiedot rakennusoikeuksien siirroista.

5.2.1 Kokonaismitoitus mitoitusalueittain

Seuraavassa on käyty mitoitusalueittain läpi nykytilanne, mitoituserusteet ja loma-asutuksen mitoitus.

Pitkäjärvi

1.1 Pallilahden letto – Metsomaankangas

Alue on pääasiassa avosuota tai lettoa. Rakentamiskelpoista maaperää on ainoastaan muutamilla pienialaisilla ja maisemallisesti aroilla kangasmetsäkumpareilla. Pallilahden luoteisrannalla on kaksi rakennettua loma-asuntoa. Alueelle ei ole esitetty uutta rakennusoikeutta luonto- ja maisema-arvojen perusteella. Mitoitusluku 0,0 rak/rv-km.

REISJÄRVI - Oikeusvaikutteiset rantaosayleiskaavat

17.11.2003

MITOITUS ALUEITTAIN

TARKISTUKSET KH 5.4.2004, KV 4.5.2004

NYKYTILANNE						SUUNNITELTU TILANNE										
Alue	Ranta- viivaa (m)	Vesi- ha	Raken- nettu	Rak/ rv-km	Vesi- ha/rak	Mit.luku rak/km	Uusi rak oikeus	Alueelle siirretty	Alueelta siirretty	Ei voi sijoit- taa	Alueelle osoitettu rak.oikeus	Nykyiset +uudet alueella	Rak/ rv-km	Vesi- ha/rak	RM- rak.oik k-m2	Vapaa ranta % (*
1,1	1181		2,0	1,69		0,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	2,0	1,69		0	93
1,2	2042		9,0	4,41		4,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	9,0	4,41		0	82
1,3	3087		8,0	2,59		4,00	4,0	0,00	-2,31	-0,90	2,0	10,0	3,24		0	86
1,4	4192		23,0	5,49		8,00	14,5	1,08	0,00	-0,80	15,5	38,5	9,18		0	62
1,5	6332		24,0	3,79		8,00	31,5	0,00	-5,50	0,00	27,5	51,5	8,13		0	67
1,6	1228		2,0	1,63		4,00	3,5	0,00	-2,63	0,00	1,0	3,0	2,44		240	87
Pitkäjärvi yht.	18062	604	68,0	3,76	8,88		53,5	1,08	-10,44	-1,7	46,0	114,0	6,31	5,30	240	74
2,1	898		23,0	25,61		12,00	1,0	0,00	0,00	0,00	1,0	24,0	26,73		0	-7
2,2	1655		12,0	7,25		8,00	5,0	0,24	0,00	0,00	5,5	17,5	10,57		0	56
2,3	858		4,0	4,66		8,00	4,0	0,00	-0,24	0,00	4,0	8,0	9,32		0	58
2,4	1117		13,0	11,64		8,00	1,0	0,00	0,00	0,00	1,0	14,0	12,53		0	46
Norssin järvi yht.	4528	74	52,0	11,48	1,42		11,0	0,24	-0,24	0,00	11,5	63,5	14,02	1,17	0	42
Vähävesi	2,5	287	3,5	4,0	13,94	0,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0	4,00		0,88	0	
3,1	678		7,0	10,32		6,00	1,0	0,00	0,00	0,00	1,0	8,0	11,80		360	53
3,2	2619		22,0	8,40		8,00	7,0	1,56	-0,76	0,00	8,0	30,0	11,45		0	51
3,3	698		11,0	15,76		6,00	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	11,0	15,76		0	37
Kangaspääjärvi yht.	3995	67	40,0	10,01	1,68		8,0	1,56	-0,76	0,00	9,0	49,0	12,27	1,37	360	49
5,1	2538		11,0	4,33		6,00	3,5	0,00	-0,66	0,00	3,0	14,0	5,52		120	76
5,2	3899		28,0	7,18		8,00	9,5	0,00	-0,48	-2,00	7,5	35,5	9,10		180	61
5,3	4809		31,0	6,45		9,00	16,0	0,66	-0,98	-3,54	12,0	43,0	8,94		120	64
Vuohtajärvi yht.	11246	595	70,0	6,22	8,50		29,0	0,66	-2,12	-5,54	22,5	92,5	8,23	6,43	420	66
6,1	3258		9,0	2,76		8,00	14,5	0,00	-1,42	0,00	13,5	22,5	6,91		540	73
6,2	3032		8,5	2,80		6,00	8,5	0,00	-0,81	-0,54	7,5	16,0	5,28		0	79
6,3	1785		6,0	3,36		6,00	6,5	0,00	-0,86	-1,00	5,0	11,0	6,16		0	75
Reisjärvi yht.	8075	199	23,5	2,91	8,47		29,5	0,00	-3,09	-1,54	26,0	49,5	6,13	4,02	540	76
7,1	2064		6,0	2,91		7,00	6,5	0,00	-1,65	0,00	5,5	11,5	5,57		0	75
7,2	1060		5,0	4,72		8,00	3,5	0,00	0,00	0,00	3,5	8,5	8,02		0	66
Köyhänjärvi yht.	3124	72	11,0	3,52	6,55		10,0	0,00	-1,65	0,00	9,0	20,0	6,40	3,60	0	72
8,1	3322		23,0	6,92		7,00	11,5	2,86	0,00	0,00	14,0	37,0	11,14		720	53
Korpinen yht.	3322	138	23,0	6,92	6,00		11,5	2,86	0,00	0,00	14,0	37,0	11,14	3,73	720	53
Kaikki järvet yht.	52352	1753	291,5	5,57	6,01		152,5			-8,8	138,0	429,5	8,20	4,08	2280	66

) Vapaa ranta% = Rantarakennuspaikat lkm 40m (rak.järj. mukaan rakennuspaikan rantaviivan vähimmäispituus) / alueen muunnettu rantaviiva m * 100%

1.2 Metsomaankangas – Rieskanniemi

Mitoitusalueen rannat ovat pääasiassa alavia, ojitettuja suoalueita. Rakentamiseen soveliaat kumpareet on Metsomaankangasta lukuun ottamatta otettu loma-asutuksen käyttöön. Alue on käytännössä täyteen rakennettu, eikä uutta rakennusoikeutta ole alueelle esitetty. Mitoitusluku 0,0 rak/rv-km.

1.3 Rieskanniemi – Marjakannaksenlahti

Mitoitusalueen rannat ovat puoliavoimia ojittamattomia soita, joilla on puustoisia moreenikumpuja. Rakentamiseen soveltuvat alueet on Kariniemen lounaisrinnettä ja Marjakannaksenniemeä lukuun ottamatta otettu mökkirakentamisen käyttöön. Nykyinen rakentamistiheys on 2,59 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 4,0 rak/rv-km uutta rakennusoikeutta syntyy alueelle 4,0 mitoitusyksikköä, josta 1,5 yksikköä sijoitetaan rantavyöhykkeen ulkopuolelle.

1.4 Kotikangas – Eteläpuro

Syvänlahden ja Salmenkankaan välillä on loma-asutuksen muodostamisen kannalta Pitkäjärven parhaat rannat. Hämeenlahden rakentamattomat rannat ovat vastaavasti pääosin alavia ja suopohjaisia. Mitoitusalueen nykyinen rakentamistiheys on 5,49 rak/rv-km. Nykyinen rantarakentaminen koostuu loma-asutuksesta lukuun ottamatta Kokkonien vanhaa tilaa. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km uutta rakennusoikeutta syntyy alueelle 14,5 mitoitusyksikköä.

1.5 Järven lounaisranta

Mitoitusalueen rannat ovat pääosin soveliaita loma-asutuksen käyttöön. Alueen nykyinen rakentamistiheys on 3,79 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km uutta rakennusoikeutta syntyy alueelle 31,5 mitoitusyksikköä. Osa valtiolle muodostuvista uusista rakennusoikeuksista on siirretty Korpiselle vanhojen metsien säästämiseksi.

1.6 Eteläpuro-Varpuniemi

Mitoitusalueen ainoat rakentamiseen soveltuvat rannat rantavyöhykkeellä sijaitsevat Varpuniemessä. Muut rannat ovat suoperäisiä ja rakentamiseen liian alavia. Välittömästi rantavyöhykkeen ulkopuolella on kuitenkin rakentamiseen soveltuvia alueita. Rannassa sijaitsee kaksi olemassa olevaa loma-asuntoa. Mitoitusluvulla 4,0 rak/rv-km muodostuu uutta rakennusoikeutta 3,5 mitoitusyksikköä, josta 2,0 sijoitetaan rantavyöhykkeen ulkopuolelle. Eteläpuron ja Rimpipuron väliselle alueelle sijoittuu Erä-Korpisen erämatkailutoimintaa. RM-rakennusoikeutta tälle alueelle esitetään myönnettäväksi 240 k-m².

Norssinjärvi

2.1 Luoteispää

Mitoitusalueen rannat ovat nykyisellään jo erittäin tehokkaasti loma-asutuksen ja pysyvän asutuksen käytössä. Nykyinen rakennustiheys on 25,61 rak/rv-km. Mitoituslukuna on käytetty nykytilanteen tasapuolistamiseksi normaalia korkeampaa, eli 12 rak/rv-km. Tällä syntyy alueelle yksi uusi omarantaisen loma-asunnon rakentamisoikeus. Järven koillisrannalla asutus on kylämäistä ja lounaisrannalla loma-asumiseen keskittyvää.

2.2 Koillisranta

Alueen nykyinen rakennustiheys on 7,25 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km muodostuu kyläasutuksen alueelle yksi uusi erillisen rantasaunan rakentamisoikeus sekä viisi pysyvän asunnon rakentamisoikeutta.

2.3 Kaakkoispää

Alue on Norssinjärven harvimman ranta-asutuksen aluetta. Ero järven luoteispäädyn asutustihentymään on melkoinen, nykyisen rakennustiheyden ollessa ainoastaan 4,66 rak/rv-km. Maanomistajien kuulemisessa rantaan vaadittiin useita lisärakennuspaikkoja. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km alueelle muodostuu 4,0 mitoitusyksikköä uutta rakennusoikeutta. Yksi loma-asunnon rakentamisoikeuksista on esitetty toteutettavaksi kahtena rantasaunana, jotka soveltuvat avoimeen ja herkkään rantamaisemaan kookasta loma-asuntoyksikköä paremmin. Mitoituksella muodostuvien rakentamisoikeuksien lisäksi alueelle on esitetty yleiseen virkistykseen tarkoitettu rantasaunan rakentamisoikeus tilan 62:2 alueelle.

2.4 Lounaisranta

Alue koostuu kahdesta tiheästi rakennetusta rantajaksosta ja niiden väliin jäävästä peltokais-taleesta. Pohjoisempi rantaosa on loma-asutukseen painottunut ja eteläisempi pysyvään asu-

tukseen. Alueen nykyinen rakennustiheys on 11,64 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km alueelle muodostuu kaksi uutta erillisen rantasaunan rakennusoikeutta.

2.5 Vähävesi

Vähäveden rannoilla on neljä nykyistä rakennuspaikkaa, mikä on vesistön pinta-alaan nähden verraten paljon (0,88 vesi-ha/rak). Uutta rakennusoikeutta ei alueelle ole esitetty. Mitoitusluku 0,0 rak/rv-km.

Kangaspäänjärvi

3.1 Järven luoteispää

Mitoitusalueen rannat ovat avoimia ja maisemallisesti herkkiä. Tien varressa sijaitsee vanha maatilain talouskeskus ja kaksi asuinpaikkaa. Rantaan on rakennettu neljä loma-asuntoa. Mitoitusluvulla 6,0 rak/rv-km alueelle muodostuu yksi uusi pysyvän asunnon rakennusoikeus, joka suositellaan sijoitettavaksi perinteisen mallin mukaisesti tien varteen. Myllykankaalla toimii lohenongintalammikko, jonka toimintaan liittyvään rakentamiseen on RM-rakennusoikeutta esitetty 360 k-m².

3.2 Koillis- ja lounaisranta

Alueen nykyinen rakennustiheys on 8,40 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km uutta rakennusoikeutta alueelle muodostuu 7,0 yksikköä. Uudet rakentamisoikeudet on Kangaspään kyläasutuksen tukemiseksi osoitettu pääasiassa pysyvään asutukseen. Lounaisrannalle on osoitettu kaksi uutta rantasaunan rakennuspaikkaa.

3.3 Järven kaakkoispää

Alue on valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön ydinaluetta, jonka maisemallisesti soveliaat rantarakennuspaikat on jo pääosin käytetty. Alueen nykyinen rakennustiheys on 15,76 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 6,0 rak/rv-km ei uutta rakennusoikeutta alueelle muodostu. Alueelle on esitetty yleiseen virkistykseen tarkoitettu rantasaunan rakentamisoikeus yhteisalueelle 878:13.

Vuohtajärvi

5.1 Leppälähti-Röökenniemi

Leppälähden ja Röökenniemen ympäristö on maisemallisesti erittäin herkkää aluetta. Sijainti taajaman tuntumassa saattaa tulevaisuudessa aiheuttaa alueelle uudenlaisia maankäyttötarpeita. Nykyinen rakentaminen koostuu pääasiassa pysyvästä asutuksesta. Rakennustiheys alueella on 4,33 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 6,0 rak/rv-km alueelle syntyy 3,5 yksikköä uutta rakennusoikeutta, joka on osoitettu kyläasutukseen. Karjatilan läheisyyteen muodostunut rantasaunan rakennusoikeus on siirretty mitoitusalueelle 5.3, jossa toteutusmahdollisuudet ovat paremmat. Leppälähden lounaisrannalle on esitetty RM-rakennusoikeutta 120 k-m² Erä-Korpisen erämatkailuyritykselle.

5.2 Hyvösenniemi-Kinnulanranta-Kivilahti

Alueen nykyinen rakentamistiheys on 7,18 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km uutta rakennusoikeutta alueelle muodostuu 9,5 yksikköä, josta rantavyöhykkeelle on osoitettu 7,5. Puolen lukuyksikön (0,5) rakennusoikeuksista pääosa on osoitettu toteutettavaksi rantasaunoina, jolloin ne voisivat muodostaa myös rantavyöhykkeen ulkopuolelle rakennettaville pysyville asunnoille yhteyden rantaan. Kinnulanrannassa on useita hyviä pysyvän asunnon rakennuspaikkoja aivan rantavyöhykkeen ulkopuolella. Karjatilojen läheisyyteen muodostuneille rakennusoikeuksille ei ole löydetty tarkoituksenmukaista sijoituspaikkaa kahdessa tapauksessa. Kiviniemeen perustettavaan maatilamatkailutoimintaan on esitetty RM-rakennusoikeutta 180 k-m². Yleiseen virkistykseen tarkoitettua rantasaunan rakentamisoikeutta on esitetty kunnan omistamalle tilalle 12:73.

5.3 Pietilä-Vattuniemi- Lehtoniemi

Nykyinen rakentamistiheys on 6,45 rak/rv-km. Alueelle toivottiin erityisesti pysyvän asunnon rakennuspaikkoja. Mitoitusluvulla 9,0 rak/rv-km alueelle syntyy 16,0 yksikköä uutta rakennusoikeutta, josta rantavyöhykkeelle esitetään sijoitettavaksi 8,0 loma-asutukseen ja 4,0 pysyvään asutukseen. Rantavyöhykkeen ulkopuolelle muodostettavia pysyvän asutuksen paikkoja on esitetty 2 kpl. Karjatilojen läheisyyteen muodostuneista rakennuspaikoista kolmelle ei ole löydetty tarkoituksenmukaista sijoituspaikkaa. Hyvösenniemen pohjoispuolella sijaitsee pienimuotoiseen matkailutoimintaan tarkoitettu alue, jolle RM-rakennusoikeutta on osoitettu 120 k-m².

Reisjärvi

6.1 Kahlonlahti-Rautohaka

Reisjärven pohjoisrannalla loma-asutus on toistaiseksi ollut vähäistä huolimatta alueen erinomaisesta soveltuvuudesta kyseiseen tarkoitukseen. Alueen nykyinen rakentamistiheys on 2,76 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km uutta rakennusoikeutta alueelle muodostuu 14,5 yksikköä. Kyläasutusta täydentävään pysyvään asutukseen on osoitettu neljä uutta rakennuspaikkaa, joista kaksi sijaitsee rantavyöhykkeen ulkopuolella. Muut uudet rakennuspaikat on osoitettu loma-asumiseen. RM-rakennusoikeutta on esitetty Lomajoutsenen maatilamatkailuyritykselle 360 k-m² ja Hirviniemeen perustettavan matkailutoiminnan tarpeisiin 180 k-m².

6.2 Hylkiranta-Sitkiänlahti

Alueella on useita rakentamista rajoittavia tekijöitä. Nykyinen rakentamistiheys on vain 2,80 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 6,0 rak/rv-km uutta rakennusoikeutta muodostuu 8,5 yksikköä, josta pääosa on osoitettu omarantaiseen loma-asumiseen.

6.3 Sitkiänlahden eteläosat-Kyrölänlahti

Taajaman läheisyydestä johtuen alueen rakentaminen suuntautuu pysyvään asutukseen. Nykyinen rakentamistiheys on 3,36 rak/rv-km. Mitoitusluvulla 6,0 rak/rv-km alueelle muodostuu 6,5 mitoitusyksikköä uutta rakennusoikeutta, josta 5,0 sijoitetaan rantavyöhykkeelle. Rantavyöhykkeen ulkopuolelle osoitetaan yksi pysyvän asunnon rakennuspaikka ja karjatilalan läheisyydessä jätetään yksi rantavyöhykkeen rakennuspaikoista osoittamatta.

Köyhänjärvi

7.1 Köyhänjärven rantapellot

Alueen nykyinen rakennuskanta koostuu pääasiassa maatalojen talouskeskuksista ja pysyvästä asuinpaikoista. Nykyinen rakentamistiheys on vain 2,91 rak/rv-km. Alueella oli runsaasti lisärakennustoiveita, erityisesti toivottiin uusia pysyvän asunnon rakennuspaikkoja. Mitoitusluvulla 7,0 rak/rv-km muodostuu 6,5 mitoitusyksikköä uutta rakentamisoikeutta. Uudet rakennuspaikat on maisemallisista syistä ja toivomusten perusteella osoitettu pääosin pysyvään asumiseen.

7.2 Lounaisrannan metsäselänne

Köyhänjärven lounaisranta on tiheällekin loma-asutukselle soveltuvaa metsäistä maastoa. Alueella sijaitsee kolme nykyistä pysyvän asunnon rakennuspaikkaa sekä rannassa kaksi loma-asuntoa. Mitoitusluvulla 8,0 rak/rv-km muodostuneet rakennusoikeudet 3,5 on osoitettu loma-asumiseen.

Korpinen

8.1 Korpinen

Korpinen nykyinen ja suunniteltu rakentaminen muodostuu ainoastaan loma-asutuksesta. Suuret säännöstelyvälit vähentävät järven virkistysarvoa. Nykyinen rakentamistiheys on jo kohtuullisen korkea 6,92 rak/rv-km. Nykyrakentaminen on kuitenkin keskittynyt vain muutamalle kantatilalle. Kantatilojen välisen tasapuolisuuden kohentamiseksi on käytetty nykytilanteeseen perustuvaa mitoituslukua 7,0 rak/rv-km, jolla uutta rakennusoikeutta on muodostunut 11,5 mitoitusyksikköä. Näiden lisäksi alueelle on sijoitettu Pitkäjärveltä siirrettyä ra-

kennusoikeutta 2,5 yksikköä. RM-rakennusoikeutta on esitetty Erä-Korpisen erämatkailuyritykselle 720 k-m².

5.2.2 Kokonaismitoitus

Kaikki seitsemän järveä mukaan luettuna on rantavyöhykkeellä nykytilanteessa yhteensä 291,5 mitoituksellista rakennuspaikkaa. Pysyvän asutuksen rakennuspaikkoja on rantavyöhykkeellä nykytilanteessa 80 kpl. Nykyinen rakennustiheys on järvillä keskimäärin 5,57 rak/rv-km, mikä merkitsee 6,01 vesihehtaaria rakennettua rakennuspaikkaa kohti.

Rantaosayleiskaavojen mitoitus uusien rakennuspaikkojen osalta on seuraava:

- Rantavyöhykkeelle toteutettavia uusia rakennuspaikkoja on esitetty kaikkiaan 138,0 mitoituksyksikköä, joista pysyvään asutukseen on esitetty 30 rakennuspaikkaa.
- Varsinaisen mitoituksen ulkopuolella on kaavamääräyksellä sallittu pysyvää asutusta palvelevan rantasaunan rakentaminen rantavyöhykkeellä sijaitseville asunnoille.
- Rantavyöhykkeen ulkopuolelle on erikseen osoitettu 18 uutta rakennuspaikkaa (9,0 mitoituksyksikköä). Näille voidaan myöntää rakennuslupa suoraan osayleiskaavan perusteella. Muu rantavyöhykkeen ulkopuolinen rakentaminen ratkaistaan rakennusluvilla sekä tarvittaessa suunnittelutarvemenettelyllä.
- Maatilamatkailua palvelevaa kerrosalaa on sallittu yhteensä 2040k-m².

Nykyiset ja uudet rakennusoikeudet huomioiden suunniteltu rakennustiheys on 8,20 rak/rv-km, mikä merkitsee 4,08 vesihehtaaria rakennuspaikkaa kohti.

Rantaosayleiskaavojen kokonaismitoitus on 429,5 mitoituksyksikköä, joista:

- lomarakennuksia on yhteensä 276 mitoituksyksikköä
- pysyviä asuntoja on yhteensä 153,5 mitoituksyksikköä

5.2.3 Rakentamisoikeuksien siirrot

Saman maanomistussyksikön sisällä eri mitoitusalueelle siirretyt

Tilalta /mitoitusalue	Tilalle /mitoitusalue	Siirretty mitoituksyksikköä
402-10:1 Reisjär. valtion /1.5	402-10:1 Reisjär. valtion /1.4	1.08
402-10:1 Reisjär. valtion /1.5	402-10:1 Reisjär. valtion/8.1	2.86
402-10:14 Kauppila / 1.5	402-10:14 Kauppila / 3.2	0.96
402-13:19 Juhola /2.3	402-13:19 Juhola /2.2	0.24
402-10:6 Suviranta /1.5	402-10:6 Suviranta /3.2	0.60
402-2:125 Leppälä /5.1	403-40:13 Pelto-Uusiniemi /5.3	0.66

Maanomistussyksiköltä toiselle maanomistajien välisen sopimuksen perusteella siirretyt

Tilalta	Tilalle	Siirretty mitoituksyksikköä
402-22:24 Luhtaranta /1.4	402-30:13 Eteläkangas /1.4	0.96
403-183:1 Vasaramäki /5.2	403-28:53 Pennanen /5.2	0.96

5.2.4 Rantaviivan perusteella muodostuvat rakentamisoikeudet, joita ei ole voitu osoittaa osayleiskaavoissa

Karjatilan läheisyyden vuoksi osoittamatta jätetyt rakentamisoikeudet

Karjatilan läheisyydessä sijaitseva asutus saattaa merkittävästi rajoittaa tilan elinkeinon harjoittamista. Tämän vuoksi osayleiskaavoissa ei ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja karjatuotantoa harjoittavien tilojen läheisyyteen. Mikäli tilalle muodostuneelle rakennusoikeudelle ei ole löydetty maanomistussyksikön muiltakaan alueilta rakentamiseen soveltuvaa rantaaluetta, on se jätetty kokonaan osoittamatta. Tällaiset rakennusoikeudet on mahdollista toteuttaa poikkeamislavin, mikäli karjatalouden hajuhaaitta tulevaisuudessa poistuu.

Kiinteistötunnus	Omistaja	Karjatuotanto	Sijoittamaton rak.oikeus
VUOHTAJÄRVI			
Jokipelto 403-113:7	Kokkoniemi Leila ja Asko	omalla tilalla	1 pysyvä asunto
Kiviniemi 403-15:59	Kiviniemi Pentti	naapuritilalla	1 pysyvä asunto
Lehtoniemi 403-40:11	Suomala Reeta ja Reino	omalla tilalla	2 pysyvää/loma-asuntoa
Vattuniemi 403-21:51	Sorola Salme ja Heikki	omalla tilalla	1 pysyvä asunto
REISJÄRVI			
Kyrölä 403-25:4	Kyrölä Ilkka ja Seppo	omalla tilalla	1 pysyvä asunto

Muut osoittamatta jätetyt rakentamisoikeudet

Rakentamisoikeudet, joita ei ole toteutuksen epävarmuudesta sekä mahdollisesti aiheutuvista haitoista johtuen ole osoitettu eikä ole löydetty saman maanomistajan omistuksessa olevaa rakentamiseen soveltuvaa aluetta rantavyöhykkeeltä tai sen ulkopuolelta. Mahdollinen rakentamiskelpoisuus tulee osoittaa tarkemmassa kaavoituksessa tai poikkeamisluvan yhteydessä.

Mitoitusalue	Kiinteistötunnus	Rajoite	Sijoittamaton rak.oikeus
1.3	402-1:113 Ylitalo	alin rak.korkeus, avosuo	0.90
1.4	403-5:45 Hämeenlahti	alin rak.korkeus, maaperä	0.80
5.3	878:22	luonto, maisema, hajuhaitta	0.54
6.2	878:20	luonto, maisema (vesijättö)	0.54

5.3 ALUEIDEN KÄYTTÖ RANTAOSAYLEISKAAVASSA

5.3.1 Asuminen

AT

Rantavyöhykkeellä tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitseva kylämäisen asutuksen täydentämiseen soveltuva alue, joka on merkitty rantaosayleiskaavaan merkinnällä kyläalue. Alueelle saa sijoittaa asumisen ja loma-asumisen lisäksi pienimuotoista palvelu- ja elinkeinotoimintaa tai maataloutta, joista ei aiheudu ympäristöhäiriöitä.

Indeksimerkintä osoittaa rantavyöhykkeelle sijoittuvien kyläasutuksen rakennuspaikkojen suurimman sallitun mitoitusluvun alueella. Alueen mitoitusluku koostuu alueella sijaitsevien olemassa olevan asutuksen sekä uusien rakentamisoikeuksien tilakohtaisista mitoitusluvuista seuraavasti:

- Olemassa oleva tai uusi pysyvä asunto rantavyöhykkeellä mitoitusluku 1,0
- Olemassa oleva loma-asunto mitoitusluku 1,0
- Olemassa oleva tai uusi erillinen rantasauna mitoitusluku 0,5

Uusi pysyvän asunnon rakennuspaikka edellyttää rantavyöhykkeelle sijoitettuna tilakohtaisen mitoitusluvun 1,0 ja rantavyöhykkeen ulkopuolelle sijoitettuna mitoitusluvun 0,5. Alueella sijaitsevat olemassa olevat loma-asunnot voi muuttaa pysyviksi asunnoiksi, jos rakennuspaikka ja asunto täyttävät pysyvälle asunnolle rakennusjärjestyksessä ja MRL:ssä asetetut vaatimukset.

Asuinkiinteistön kerrosala määräytyy rakennusjärjestyksen mukaan, kun asuinrakennus sijaitsee vähintään 50 metrin etäisyydellä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta. Mikäli asuinrakennus sijaitsee lähempänä kuin 50 metriä rannasta, on rakennuspaikalle sallittu kokonaiskerrosala sama kuin loma-asunnon kerrosala, eli 120 m².

Olemassa olevien pysyvien asuntojen ja maatilojen talouskeskuksien kerrosalat määräytyvät rakennusjärjestyksen mukaan. Sama koskee uusia pysyvän asunnon rakennuspaikkoja, joiden asuinrakennukset tulee sijoittaa vähintään 50 metrin etäisyydelle rannasta.

Rantavyöhykkeellä sijaitseville pysyville asunnoille saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 20 m² suuruisen rantasaunan ja sen käyttöön liittyvän enintään 10 m² suuruisen varastorakennuksen. Nämä voidaan toteuttaa myös maataloudelle tai loma-asunnoille osoitetulle alueelle.

Osayleiskaavassa esitetyt pysyvien asuntojen sijoituspaikat ovat ohjeellisia. Rakennusten sijoituksessa tulee huomioida luonnon ja maiseman arvot. Rakennukset tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan peitteiselle rannanosalle. Tarvittaessa on rakennukset sopeutettava maisemaan paikalliseen luontoon sopivin suojaistutuksin. Rakennusten ja rantaviivan väliin tulee jäädä riittävä suojapuusto. Rakentamisen sijoittamisesta ks. kuva 24.

5.3.2 Teollisuus

TY

Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Merkinnällä on osoitettu alue Kiviniemessä Vuohtajärven itärannalla. Alueella sijaitsee toiminnassa oleva puutalotehdas. Teollisuusalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee maatilan talouskeskus, pysyvää asutusta, loma-asutusta ja matkailutoimintaa, joiden toimintaedellytykset tulee ottaa huomioon alueen toiminnassa.

5.3.3 Virkistys

Rantavyöhykkeen rakentamisoikeudet on siirretty maanomistusyksikkökohtaisesti rakentamiseen osoitetuille AT-, RA- ja RM-alueille.

VL

Lähivirkistysalueiksi on osoitettu kunnan omistuksessa olevat tarkoitukseen soveltuvat alueet, pienet rakentamattomat saaret sekä rakennettujen saarien vapaa-alueet. Vuohtajärvellä lähivirkistysalueiksi on osoitettu suurimmat saaret Lehtisaari ja Kuusikkosaari, jotka ovat Reisjärven osakaskunnan omistuksessa. Lähivirkistysalueina on osoitettu myös osakaskunnan omistuksessa olevat vesijättömaat Vuohtajärvellä, Reisjärvellä ja Köyhänjärvellä. Pitkällä ja Korpisella lähivirkistysalueita on osoitettu myös valtion maalle ja yhdessä tapauksessa myös yksityisen omistamalle maalle.

Vuohtajärven Vattuniemen ympäristössä sekä Etelälahdessa sijaitsevat lähivirkistysalueet ovat linnustoselvityksen mukaan tärkeitä lintujen pesimä- ja ruokailualueita. Ne on osoitettu kaavassa indeksimerkinnällä /s, mikä velvoittaa huomioimaan alueen luontoarvojen säilymisen.

Ranta-alueille sekä purojen ja laskuojien varsiin tulee muodostaa riittävän leveä viljelemätön suojavyöhyke tai kosteikkoalue, jolla voidaan vähentää valumavesien haitallista vaikutusta vesistön tilaan. Metsänhoidossa on otettava huomioon Metsäkeskus Tapion metsänkäsittelyohjeet. MRL 43§ 2.mom perusteella määrätään, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa rantavyöhykkeellä ilman maisematyölupaa (MRL 128§).

Maisematyölupaa haetaan kunnalta ja päätös lähetetään tiedoksi alueelliselle ympäristökeskukselle. Lupaa ei tarvita rantaosayleiskaavan toteuttamisessa eikä rakennus- tai toimenpideluvan mukaisissa eikä vaikutuksiltaan vähäisissä toimenpiteissä. Maa-ainesten ottamisesta säädetään maa-aineslaissa.

REISJÄRVEN RANTAOSAYLEISKAAVAT

Rakentamisen sijoittaminen 17.11.2003

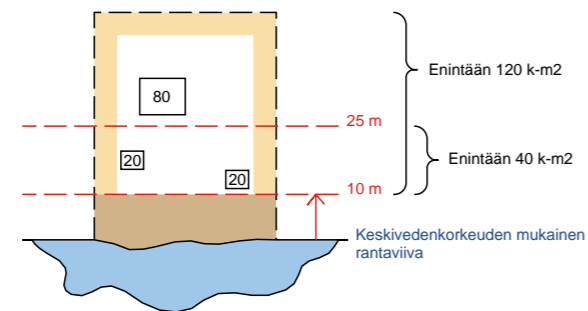
Rantarakennuspaikoille sallitut kerrosalat ja niiden sijoittuminen keskivedenkorkeuden mukaiseen ranta-viivaan ja kiinteistön rajoihin nähden.

Rakennuspaikkaa koskevia yleisiä vaatimuksia on esitetty maankäyttö- ja rakennuslaissa ja -asetuksessa sekä Reisjärven kunnan rakennusjärjestyksessä. Yleiset vaatimukset sisältävät mm. seuraavaa:

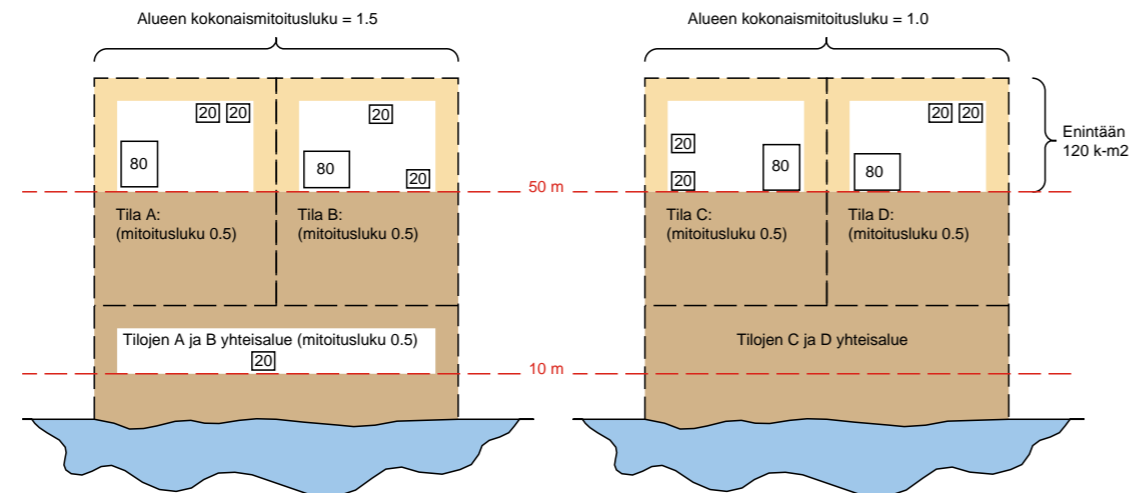
- Rakennuspaikan on oltava asemakaava-alueen ulkopuolella vähintään 2 000 m². (MRL 116§)
- Rakennuksen etäisyys toisen omistamasta maasta on oltava vähintään 5 m. (MRA 57§)
- Ranta-alueella loma-asunnon rakennuspaikalla saa olla enintään yksi yksiasuntoinen enintään kaksikerroksinen loma-asunto. (Rak.järj. 5.3.)
- Vesistöön tai vesijättöön rajoittuvan rakennuspaikan rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 40 m. (Rak.järj. 5.1.)
- Rakennuspaikalle rakennettavaksi sallittu kerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta. (Rak.järj. 4.1.) (Voimassa, ellei oikeusvaikutteisella osayleiskaavalla tai asemakaavalla muuta määrätä.)

LOMA-ASUNNOT

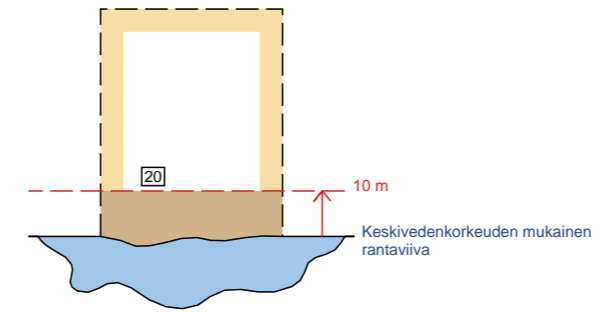
OMARANTAINEN LOMA-ASUNTO (MITOITUSLUKU 1.0)

YHTEISRANTAINEN LOMA-ASUNTO

ERILLINEN RANTASAUNA (MITOITUSLUKU 0.5)

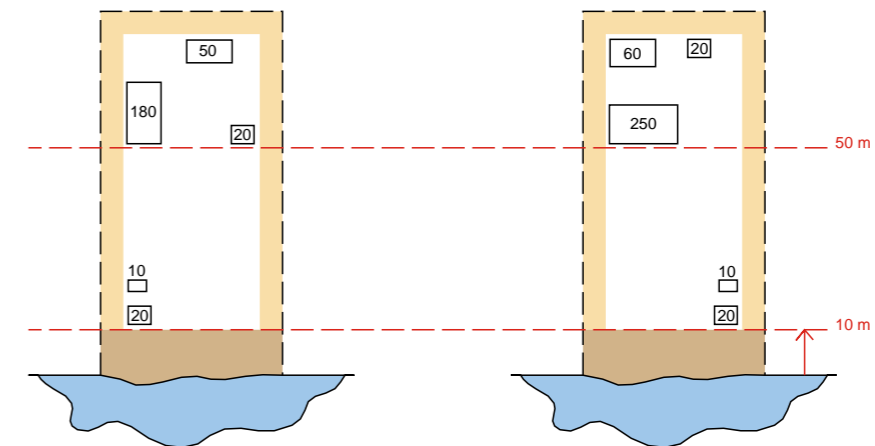

PYSYVÄT ASUNNOT

UUSI PYSYVÄN ASUNNON RAKENNUSPAIKKA (MITOITUSLUKU 1.0)

Esimerkissä rakennuspaikan ala 2 800 m² → kerrosala 280 m²

Esimerkissä rakennuspaikan ala 3 600 m² → kerrosala 360 m²

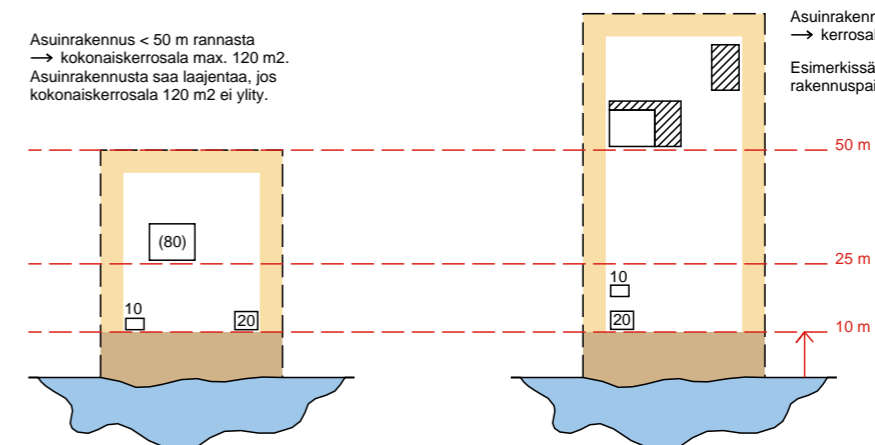

PYSYVÄKSI ASUNNOKSI MUUTETTAVA LOMA-ASUNTO

Asuinrakennus < 50 m rannasta
→ kokonaiskerrosala max. 120 m².
Asuinrakennusta saa laajentaa, jos
kokonaiskerrosala 120 m² ei ylitä.

Asuinrakennus > 50 m rannasta
→ kerrosala rakennusjärjestyksen mukaan.

Esimerkissä
rakennuspaikan ala 3 200 m² → kerrosala 320 m².

Osayleiskaavamääräysten mukaan maisematyölupaa ei tule myöntää toimenpiteelle, joka vähentää merkittävästi alueen maisemallisia arvoja. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla esim. maanrakennustyö, puuston avohakkuu, rantapuuston poistaminen tai maisemallisesti arvokkaan peltoalueen metsitys. Toimenpiteen vaikutus maisemaan on arvioitava tapauskohtaisesti. Esim. runsaspuustoisilla alueilla kymmenienkään puiden poistamisella ei välttämättä ole mainittavaa vaikutusta ja vastaavasti avoimella alueella yhdenkin maisemapuun poistaminen voi köyhdyttää maisemaa merkittävästi.

Maisematyöluvan edellytyksistä päätettäessä on huomioitava MRL 140§:n 3.mom mukaan kohtuullisuus hakijaa kohtaan. Mikäli maanomistaja ei voi kohtuullista hyötyä tuottavalla tavalla käyttää hyväksi maataan, hänellä on oikeus saada kunnalta korvaus aiheutuvasta vahingosta. Kohtuullisuutta arvioitaessa huomioidaan mm. luvanhakijan saama hyöty, kuten loma-asuntorakennuspaikat.

VV

Uimaranta-alueeksi kehitettäviä alueita on Köyhänjärvellä osakaskunnan omistamalla ranta-alueella, Korpisella valtion maalla sekä Reisjärvellä osittain osakaskunnan ja yksityisen maalla.

Uimapaikat

Osayleiskaavoihin on merkitty kohdemerkinnällä kunnan toteutettavaksi tarkoitetut yleiset uimapaikat, joiden tarkempi sijainti määritellään toteutusvaiheessa. Uimapaikan perustamiseen yksityiselle alueelle täytyy saada maanomistajan suostumus.

Reitit

Osayleiskaavoissa on osoitettu olemassa olevat ja maakuntakaavassa esitetyt ulkoilu-, melonta- ja moottorikelkkareitit. Reitit on osoitettu ohjeellisina. Uuden reitin perustamiseksi yksityiselle alueelle täytyy ensin neuvotella maanomistajan kanssa ja laatia erillinen ulkoilulain mukainen ulkoilureittisuunnitelma.

Yleiseen virkistykseen tarkoitetut rantasaunat

Yleisen virkistykseen tarpeisiin on osoitettu rantasaunan rakennusoikeuksia, joiden toteuttamisesta ja ylläpitämisestä vastaa kunta tai kunnan suostumuksella myös kyläyhdistys tms:

Norssinjärvi,	tila 402-62:2 Kursunpalsta, om. Keijo Öllymäki
Kangaspäänjärvi,	yhteismaalla 878:13
Vuohtajärvi,	tila 403-12:73 Rantatöyrät, om. Reisjärven kunta

5.3.4 Loma-asuminen

Loma-asumisen alueet on osoitettu kolmella eri aluevarausmerkinnällä RA-1, RA-2 ja RA-3.

Aluevarausmerkinnän indeksin jälkimmäinen luku osoittaa loma-asutuksen rakennuspaikkojen suurimman sallitun mitoitusluvun alueella. Alueen mitoitusluku koostuu alueella sijaitsevien olemassa olevan loma-asutuksen sekä uusien rakentamisoikeuksien tilakohtaisista mitoitusluvuista seuraavasti:

- Olemassa oleva loma-asunto mitoituskilpailu 1,0
- Olemassa oleva erillinen rantasauna mitoituskilpailu 0,5
- Uusi omarantainen loma-asunto mitoituskilpailu 1,0
- Uusi yhteisranta-asunto tai erillinen rantasauna mitoituskilpailu 0,5

Yhteisranta-asunon rakennuspaikan kaikki rakennukset tulee sijoittaa vähintään 50 m päähän rantaviivasta. Omarantaisella rakennuspaikalla asuinrakennuksen etäisyyden rantaviivasta tulee olla vähintään 25 m ja aitta/varastorakennuksen ja saunan 10 m. Erillisten rantasaunojen ja niihin liittyvien varastorakennusten vähimmäisetäisyys rannasta on 10 m.

Loma-asunnon rakennuspaikalla rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 120 m², josta loma-asunto enintään 80 m², varasto/aitta 20 m² ja sauna 20 m². Erillisen rantasaunan rakennuspaikalle saa rakentaa kerrosalaltaan enintään 20 m² suuruisen saunarakennuksen ja sen käyttöön liittyvän enintään 10 m² suuruisen varastorakennuksen.

Osayleiskaavassa esitetyt loma-asuntojen sijoituspaikat ovat ohjeellisia. Rakennusten sijoituksessa tulee huomioida luonnon ja maiseman arvot. Rakennukset tulee sijoittaa mahdollisuuksien mukaan peitteiselle rannanosalle. Tarvittaessa on rakennukset sopeutettava maisemaan paikalliseen luontoon sopivin suojaistutuksin. Rakennusten ja rantaviivan väliin tulee jättää riittävä suojapuusto.

Rakennusten sijoittamisesta rantavyöhykkeellä ks. kuva 24.

RA-1

Omarantaisten ja yhteisrantaisten loma-asuntojen sekä rantasaunojen alue.

Merkinnällä on osoitettu sellaiset loma-asumiseen soveltuvat alueet, joiden maisema ja maasto sallivat monipuolisen rantarakentamisen. Merkintää on käytetty myös yksittäisillä alueilla, joilla rakentamisoikeuden toteutusmuoto vaatii yleiskaavaa tarkempaa harkintaa esim. muinaismuistojen tai rakennettavuudeltaan heikohkon maaperän vuoksi. Merkintää on käytetty pääasiassa erämaaluonteisilla Pitkäjärvellä ja Korpisella.

- Jos kiinteistölle osoitettu tilakohtainen mitoitusluku on 1,0, saa kiinteistölle muodostaa yhden omarantaisen loma-asunnon rakennuspaikan tai vaihtoehtoisesti kaksi yhteisrantaisten loma-asunnon rakennuspaikkaa.
- Jos kiinteistölle osoitettu tilakohtainen mitoitusluku on 0,5, saa kiinteistölle tai siitä muodostettavalle rakennuspaikalle rakentaa yhden yhteisrantaisten loma-asunnon tai vaihtoehtoisesti yhden erillisen rantasaunan ja sen käyttöön liittyvän varastorakennuksen.

Yhteisrantaisten rakennuspaikkojen muodostamisesta ks. kohta RA-3 sekä kuva 24.

RA-2

Omarantaisten loma-asuntojen ja rantasaunojen alue.

Merkinnällä on osoitettu sellaiset loma-asumiseen soveltuvat alueet, joilla rakentaminen tulee maaperästä, maisemasta tai luontoarvoista johtuen sijoittaa rannan tuntumaan. RA-2-alueiden taustalla sijaitsee maisemallisesti arkoja avoimia peltoalueita, rakennuskulttuuriympäristöjä tai luontoarvoiltaan tärkeitä alueita. Merkintää on käytetty myös sellaisilla nykyisten loma-asuntojen alueilla, joille uusia rakennuspaikkoja muodostuu vähän tai ei ollenkaan.

- Jos kiinteistölle osoitettu tilakohtainen mitoitusluku on 1,0, saa kiinteistölle tai siitä muodostettavalle rakennuspaikalle rakentaa yhden omarantaisen loma-asunnon.
- Jos kiinteistölle osoitettu tilakohtainen mitoitusluku on 0,5, saa kiinteistölle tai siitä muodostettavalle rakennuspaikalle rakentaa yhden erillisen rantasaunan ja sen käyttöön liittyvän varastorakennuksen.

RA-3

Yhteisrantaisten loma-asuntojen alue.

Merkinnällä on osoitettu sellaiset loma-asumiseen soveltuvat alueet, joilla rakentaminen tulee maaperästä, maisemasta tai luontoarvoista johtuen sijoittaa kauemmas rannasta.

- Jos kiinteistölle osoitettu tilakohtainen mitoitusluku on 0,5, saa kiinteistölle tai siitä muodostettavalle rakennuspaikalle rakentaa yhden yhteisrantaisten loma-asunnon tai vaihtoehtoisesti yhden loma-asuntojen yhteisen rantasaunan ja sen käyttöön liittyvän varastorakennuksen.

Yhteisrantaista loma-asuntoa varten muodostettavaa rakennuspaikkaa ei saa lohkoa ulottumaan rantaan asti. Rantaan on varattava riittävästi loma-asuntojen yhteiseen käyttöön tarkoitettua aluetta. Yhteisalueelle saa rakentaa loma-asuntojen yhteiseen käyttöön uimarannan, venevalkaman ja rantasaunan, mitoitusluku 0,5.

Rantaa ei saa ruopata ulottumaan 50 m lähemmäs yhteisrantaisten loma-asunnon rakennuksia. Kuvassa 24 esitellään periaatteet rakentamisen sijoittamisesta.

RM ja RM-1

Lomakyläalue ja lomakyläalue, jolla rakennusten koko on rajoitettu.

Alueelle saa sijoittaa matkailuelinkeinon liittyvää rakentamista. Aluevarausmerkinnän indeksiluvulla on osoitettu kiinteistökohtainen kokonaisrakennusoikeus, joka sisältää sekä kiinteistöjen rakennetun kerrosalan, että lisärakennusoikeuden. RM-1-alueelle osoitetun rakennusoikeuden saa toteuttaa kerrosalaltaan enintään 60 k-m² suuruisina rakennuksina. RM-alueiden tarkempi käyttö tulee osoittaa rakennusvalvontaviranomaisen hyväksymällä kokonaisuunnitelmalla. Mikäli halutaan rakentaa osayleiskaavassa esitettyä enemmän, tulee alueelle laatia asemakaava. Matkailutarkoitukseen osoitettua aluetta ei saa lohkomalla muodostaa useaksi eri kiinteistöksi.

Matkailutoimintaan esitetään kiinteistöille seuraavat kokonaisrakennusoikeudet:

RM-alueet

1. Korpinen, Erä-Korpinen 403-155:1, om. Muuttola Sakari
 - Erä-Korpinen erämatkailuyritys
 - 720 k-m²

RM-1-alueet

2. Pitkäjärvi, Marjamäki 403-5:5, om. Muuttola Sakari
 - Erä-Korpinen erämatkailuyritys
 - 240 k-m²
3. Kangaspääjärvi, Myllykangas 402-72:4, om. Niskanen Anna ja Tarmo
 - toiminnassa oleva lohenkasvatus- ja ongintalammikko
 - 360 k-m²
4. Vuohtajärvi, 402-2:126 Laurilanlisä, om. Muuttola Sakari
 - Erä-Korpinen erämatkailuyritys
 - 120 k-m²
5. Vuohtajärvi, 403-15:59 Kiviniemi, om. Kiviniemi Pentti
 - perustettava vuokramökki- ja maatilamatkailutoiminta
 - 180 k-m²
6. Vuohtajärvi, 403-12:71 Kinnula, om. Heinonen Tiina
 - perustettava vuokramökkitoiminta
 - 120 k-m² (sisältää tilan mitoituksellisen rakennusoikeuden 0,5)
7. Reisjärvi, 403-4:118 Harju ja 4:117 Mäntyniemi, om. Helminen Minna ja Jukka
 - Lomajoutsenen maatilamatkailuyritys ja sen toimintaan liittyvää vuokramökkitoimintaa
 - 360 k-m² (sisältää tilan mitoituksellisen rakennusoikeuden 0,5)
8. Reisjärvi, 403-13:21 Hirviniemi, om. Puranen Esko
 - Perustettava vuokramökkitoiminta
 - 180 k-m²

5.3.5 Liikenne

LT

Yleisen tien alue. Aluemerkinällä on osoitettu kantatie 58:n levähdysalue Vuohjärven Leppälahdessa.

5.3.6 Erityisalueet

ET

Yhdyskuntateknisen huollon alue, jolla sijaitsee kunnan pohjavedenottamo. Muut pohjavedenotannot on merkitty informaatiomerkinällä.

5.3.7 Suojelu

SL

Luonnonsuojelualue.

Valtion lehtojensuojeluohjelmaan kuuluva maamme pohjoisin luontainen lehmuksen kasvupaikka Pitkjärven Kokkoniemessä on merkitty SL-merkinnällä. Luonnonsuojelualue sijoittuu kiinteistöjen 878:31, 22:35 ja 22:32 alueille. Luonnonsuojelualueen toteuttaa valtio.

5.3.8 Maa- ja metsätalous

Rantavyöhykkeen rakentamisoikeudet on siirretty maanomistusyksikkökohtaisesti rakentamiseen osoitetuille AT-, RA- ja RM-alueille. Pysyvän asunnon rantasauna voidaan toteuttaa maatalouteen osoitetulla alueella tästä määräyksestä poiketen.

Ranta-alueille sekä purojen ja laskuojien varsiin tulee muodostaa riittävän leveä viljelemätön suojavyöhyke tai kosteikkoalue, jolla voidaan vähentää valumavesien haitallista vaikutusta vesistön tilaan. Metsänhoidossa on otettava huomioon Metsäkeskus Tapion metsänkäsittelyohjeet. Puuston avohakkuu on kielletty rantavyöhykkeellä ilman MRL:n mukaista maisematyölupaa. MRL 43§ 2.mom perusteella määrätään, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa rantavyöhykkeellä ilman maisematyölupaa (MRL 128§). Maisematyölupamenettelystä ks. kohta 5.3.3 Virkistys / VL.

M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Metsäalueet, joilla ei ole erityisiä ympäristöarvoja kulttuurimaiseman kannalta, on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Alueita voidaan käyttää rantavyöhykkeen ulkopuolella myös haja-asutusluonteiseen rakentamiseen, mikäli muut määräykset eivät sitä estä.

MY-1

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Arvokkaan kulttuurimaisema-alueen ydinalueet ja sitä tukevat maa- ja metsätalousalueet tulee säilyttää maisematilaltaan avoimena ja rajaavat metsänreunavyöhykkeet eheinä.

Haja-asutusluonteinen täydennysrakentaminen on sallittua pääsääntöisesti olemassa olevaan tiestöön ja rakennuspaikkoihin liittyen. Uudisrakentaminen ja olemassa oleviin rakennuksiin tehtävät muutokset on sovittava kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennuskantaan ja maisemaan. Rakennettaessa on pyrittävä hyödyntämään nykyistä rakennuskantaa ja säilyttämään maiseman kannalta arvokkaiden rakennusten asema maisemassa.

MY-2

Erityisiä ympäristöarvoja sisältävä maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolle sijoittuu muinaismuistokohteita ja pohjavesialueita.

Alueen maankäytössä on maisemallisten arvojen lisäksi huomioitava muinaismuisto- ja pohjavesialueita koskevat määräykset. Maisematilan avoimuus ja rajaavat metsänreunavyöhykkeet tulee säilyttää eheinä.

Rajoitettu täydennysrakentaminen on sallittua pääsääntöisesti olemassa olevaan tiestöön ja rakennuspaikkoihin liittyen. Uudisrakentaminen ja olemassa oleviin rakennuksiin tehtävät muutokset on sovitettava kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennuskantaan ja maisemaan. Rakennettaessa on pyrittävä hyödyntämään nykyistä rakennuskantaa ja säilyttämään maiseman kannalta arvokkaiden rakennusten asema maisemassa.

Muinaismuistoalueen läheisyydessä on rakentamisesta hankittava museoviraston lausunto. Pohjavesialueella rakentamista ja muita toimenpiteitä rajoittavat ympäristönsuojelulain ja vesilain pohjaveden muuttamis- ja pilaamiskiellot. Pohjavesialueilla syntyvät jätevedet on johdettava pohjavesialueen ulkopuolelle, jossa ne voidaan käsitellä joko maasuodattimessa tai maahan imeyttämällä, mikäli kunnalliseen jätevesiverkostoon johtaminen ei ole mahdollista. Ainoastaan erityisen painavista syistä voidaan pohjavesialueen jätevedet kerätä ajoittain tyhjennettävään umpikaivoon. Pohjavesialueen uudisrakentamisesta, öljysäiliöiden sijoittamisesta ja asemakaavoittamisesta on lisäksi annettu erityisiä kaavamääräyksiä. ks. kohta 5.4.2. Luonnonympäristö/ *Pohjavedet*

MY-3

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Alueella sijaitsee pääosin ojittamaton avosuo, joka tulee säilyttää mahdollisimman luonnonomukaisena. Muilla alueen osilla metsänhoidolliset toimenpiteet ovat sallittuja.

5.3.9 Vesialueet

W

Vesialueina on esitetty kaavoitettavat järvet sekä Vähävesi. Pienemmät vesialueet sisältyvät muihin aluevarausmerkintöihin.

Rannan ruoppauksesta tulee ilmoittaa kunnan ympäristöviranomaiselle tai alueelliselle ympäristöviranomaiselle tai alueelliselle ympäristökeskukselle. Rantaa ei saa ruopata ulottumaan 50 metriä lähemmäs yhteisrantaisten loma-asunnon rakennuksia.

5.4 ERITYISPIIRTEET, KULTTUURIMAISEMA JA SUOJELUKOhteet

5.4.1 Muinaismuistokohteet

Muinaismuistot ovat rauhoitettuja ilman yleiskaavaakin muinaismuistolain (295/63) perusteella. Lain mukaan niiden luvaton kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, poistaminen ja muu kajoaminen on kielletty.

Laki pitää kaikkia muinaisjäännöksiä samanarvoisina. Käytännössä muinaisjäännökset jaetaan tieteellisen merkittävyytensä, arvonsa ja kuntonsa puolesta kolmeen luokkaan, joiden rauhoitus on jossain määrin eriasteista:

- II** Tutkimustoimenpiteitä vaativa muinaisjäännös, joka on rauhoitettu, kunnes se tutkimustulosten perusteella siirretään kokonaan tai osittain luokkaan I tai III.

Osayleiskaavoissa on esitetty tiedossa olevat II luokan muinaismuistokohteet informaatiomerkinnällä. Uusia loma-asunnon tai pysyvän asunnon rakennuspaikkoja ei ole toteutuksen epävarmuudesta johtuen esitetty muinaismuistojen välittömään läheisyyteen.

Muinaisjäännöksen laajuus tulee selvittää Museovirastosta tai maakuntamuseosta. Mikäli maankäytön toimenpiteet koskevat muinaismuistolain rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä on museovirastolle tai maakuntamuseolle varattava hyvissä ajoin etukäteen mahdollisuus lausunnon antamiseen. Lausunto on tarpeellinen, koska muinaismuistojen löytöpaikat eivät ole helposti rajattavissa ja museoviranomaiselle tulee lain perusteella varata mahdollisuus tutkia löytö ympäristöineen ennen rakentamiseen ryhtymistä. Mikäli kyseessä on yleinen tai suurehko yksityinen työhanke, tutkimuskustannuksista vastaa muinaismuistolain nojalla hankkeen toteuttaja.

Kohteesta kaavakartoilla ja tässä luettelossa käytetty numero viittaa Pohjois-Pohjanmaan liiton julkaisuun ”Pohjois-Pohjanmaan kiinteät muinaisjäännökset, osa 2.” vuodelta 1996. Kohteen nimen jäljessä suluissa oleva numero viittaa Museoviraston ylläpitämän rekisterin kuntakohtaiseen inventointinumeroon.

Pitkäjärvi:	1. METSOMAANKANGAS, kiviröykkiöitä. II. (MV9)
Kangaspäänjärvi:	2. LEHTOLA, kivikautinen asuinpaikka (?). II. (MV23)
Reisjärvi:	4. HYLKILÄ, kivikautinen asuinpaikka. II. (MV27)
	5. LUOMALA, kivikautinen asuinpaikka. II. (MV33)
	16. HYLKIRANTA, LUOTOLA, kivik. asuinpaikka. II. (MV58)
Köyhänjärvi:	15. IISAKKILA, kivikautinen asuinpaikka. II. (MV 55)

5.4.2 Luonnonympäristö

Pintavedet

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on määritellyt alimmat hyväksyttävät rakentamiskorkeudet tulvien kannalta. Korkeussuositusten suhteesta rakennukseen ja sen perustuksiin on esitetty soveltamisohjeet Suomen ympäristökeskuksen ympäristöoppaassa nro 52. Ylimmät vedenkorkeudet ja sortumariskit ranta-alueille rakennettaessa.

Rakennusta ei saa sijoittaa siten, että luonnollinen maanpinta rakennuksen kohdalla on enemmän kuin 0,8 metriä alimman rakentamiskorkeuden alapuolella.

Pohjavedet

Pohjavesialueita (pv) sijaitsee Köyhänjärven ja Reisjärven kaava-alueilla sekä Kangaspäänjärven kaava-alueen koillispuolella. Pohjavesialueella rakentamista ja muita toimenpiteitä rajoittavat ympäristönsuojelulain ja vesilain pohjaveden muuttamis- ja pilaamiskiellot. Rakentamisen sijoittamista pohjavesialueille on osayleiskaavoissa pyritty välttämään ja siirtämään syntyvät rakennusoikeudet muualle. Pohjavesialueille ei saa asemakaavallakaan osoittaa pohjaveden laatua vaarantavia toimintoja. Öljysäiliöt on sijoitettava katettuihin kaukaloihin tai suojattava teknisesti vastaavan turvallisuustason takaavalla tavalla, esim. tarkoituksenmukaisilla kaksoiskuorisäiliöillä. Alueelle kohdistetuista uuden rakennuksen rakentamista koskevista rakennuslupahakemuksista tulee tarvittaessa pyytää alueellisen ympäristökeskuksen lausunto. Lausunnon pyytää kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Pohjavesialueilla syntyvien jätevesien käsittelystä on lisäksi annettu erityisiä kaavamääräyksiä. ks. kohta 5.7.1 Jätevesihuolto.

Pohjavesialueilla sijaitsevat RA- ja AT-alueet on varustettu lisämerkinnällä /pv, jonka määräyksessä veloitetaan huomioimaan pohjavesialueen määräykset. Pohjavesialueita sisältävät maatalousalueet on osoitettu merkinnällä MY-2 Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Luontokohteet (luo)

Luontoselvityksen ja linnustoselvityksen perusteella on osayleiskaavoissa osoitettu luontoarvoiltaan erityisen tärkeitä alueita (luo). Alueet ovat kasvillisuutensa, eläimistönsä tai maise-

mansa kannalta merkittäviä. Luonnonarvot ja monimuotoisuuden säilyttäminen tulee huomioida maankäytössä, maisemanhoidossa ja alueita koskevissa suunnitelmissa.

Osayleiskaavoissa luo-merkinnällä osoitettujen kohteiden numerointi on kuvan 13 Luontokohteet mukainen. Kohdenumeron jälkimmäinen numero osoittaa luontoselvityksessä käytetyn järvi-kohtaisen kohdenumeron.

Pitkäjärvi

- 7.1 Pallilahden letto
- 7.2 Kukka-ahon lehto
- 7.3 Pikku-Honkaniemen lehtokorpi
- 7.4 Varpunevan lehtoräme ja puronvarsiluhta
- 7.6 Lehtokorpilaikku
- 7.7 Karinniemen lehto
- 7.8 Tervalampi ja taustaneva

Norssinjärvi

- 5.1 Myllymäen lehtipuustoinen vanha niitty

Reisjärvi

- 1.1 Keskikylän koulun rantalehto ja ranta (Hylkirannan koulu)
- 1.2 Rautohaan kuiva lehtorinne
- 1.5 Kantinkankaan pohjoisrannan laidun

Vuohtojärvi

- Lintuvesilahdet (rajaukset perustuvat sekä luonto- että linnustoselvitykseen)
- 2.2 Vattuniemen metsälaidun, rantahaka ja –niitty
- 2.3 Röökeniemen rantaniitty

Köyhänjärvi

- 6.1 Salon haapalaikku
- 6.2 Köyhänperän rantalaidun

5.4.3 Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaat kohteet ja rakennetut alueet

Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti arvokkaat kohteet ja ympäristöt on merkitty osayleiskaavakartoille sr-merkinnällä. Kohdemerkintään on liitetty inventoinnissa käytetty kohdenumero.

Osayleiskaavassa on erityisesti määrätty MRL:n 41§ 2mom nojalla, että kohteen tai alueen historiallisesti, rakennushistoriallisesti tai maisemallisesti arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa ilman MRL 127§:n mukaista purkulupaa.

Rakennusten kunnostuksessa tulee säilyttää niiden rakennustaiteelliset, kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot. Alueella tai kohteen läheisyydessä tapahtuva uudisrakentaminen tulee sovittaa perinteiseen rakennuskantaan ja maisemaan. Aluerajauksen sisältämät pelot tulee säilyttää avoimina.

Sr-merkintä on kohdekohtainen ja se sisältää yleensä useita säilyttämisen arvoisia rakennuksia. Määräyksen tarkoitus on säilyttää kohteen merkityksen kannalta tärkeät rakennukset ja ohjata kohteessa tapahtuvaa täydennysrakentamista siten, että kohteen luonne ja merkitys säilyvät.

Arvioitaessa suunniteltujen toimenpiteiden merkitystä kohteen arvon kannalta on epäselvissä tapauksissa syytä olla yhteydessä museoviranomaisiin. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita kohteita koskevissa lupahakemuksissa on aina pyydettävä joko Museoviraston tai Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto. Kohteiden luokitus valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaisiin perustuu kaavoitusvaiheessa tehtyyn arvottamiseen.

Valtakunnallisesti arvokkaat kohteet (arvottamistyöryhmä 10.12.2002):

- 1 Kokkonieniemi (Pitkäjärvi)
- 110 Kantti (Reisjärvi)

Maakunnallisesti arvokkaat kohteet (arvottamistyöryhmä 10.12.2002):

- 20 Mäkitalo (Kangaspäänjärvi)
- 32 Rantapuurula (Kangaspäänjärvi)
- 104 Kyrölä (Reisjärvi)
- 116 Hylkilä (Reisjärvi)
- 119 Partala (Reisjärvi)
- 133 Ketola (Köyhänjärvi)
- 134 Peltokangas (Köyhänjärvi)

Paikallisesti arvokkaat kohteet

Norssinjärvi

- 4 Perämäki
- 5 Vainio
- 6 Mäkelä
- 7 Rajala
- 8 Peltokangas
- 9 Kallio
- 11 Koiviranta
- 12 Tiala
- 18 Kotineva

Kangaspäänjärvi

- 21 Järvenpää
- 22 Jokilahti
- 26 Niemi
- 27 Vanhaniemi
- 28 Harju
- 29 Hirsikangas
- 30 Keskitalo
- 31 Mäkitalo
- 33 Rantala
- 38 Kivalikko
- 39 Syrjä

Vuohtajärvi

- 66 Kangastalo
- 70 Uusi-Pietilä
- 75 Jokirinne
- 76 Vattuniemi
- 77 Honkaniemi
- 81 Pihlajamäki
- 91 Vasaramäki

Reisjärvi

- 108 Ketola
- 109 Kivelä
- 112 Hylkirannan koulu
- 113 Ojala
- 114 Hakala
- 115 Haapakangas
- 118 Luomala

Köyhänjärvi	
	123 Partanen
	124 Iisakkila
	125 Köyhä
	126 Riihelä
	127 Ylänkö
	128 Rajala
	132 Peltoniemi

5.4.4 Arvokkaat maisema-alueet

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (ma)

Norssinjärven, Kangaspäänjärven, Vuohtajärven ja Reisjärven kaava-alueet sisältyvät kokonaisuudessaan valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, joka on merkitty osayleiskaavoihin informaatioluonteisesti maisemallisesti arvokkaana alueena (ma).

Maiseman arvokkaiden ominaisuuksien säilymisedellytykset on huomioitu osayleiskaavassa MY-1 ja MY-2 alueita koskevissa merkinnöissä ja uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa. Alueelle kohdistettavissa toimenpiteissä tulisi maisemakuvan säilymiseen kiinnittää erityistä huomiota.

Maisemallisesti arvokas peltoalue (ma-1)

Valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen keskeisimmät pellot on merkitty osayleiskaavoihin maisemallisesti arvokkaina peltoalueina (ma-1). Pellot tulee säilyttää avoimina. Alueella määrätään MRL 16§ 3mom perusteella, että alueen rakentamisen edellytykset tulee ratkaista suunnittelutarvemenettelyllä (MRL 137§).

Kyläkuvallisesti arvokas alue (sk)

Hylkirannan ja Kangaskylän valtakunnallisesti merkittävät kulttuurihistorialliset ympäristöt (Keskikylä ja Kantin vallit, Kangaskylän viljelymaisema) on osoitettu osayleiskaavoissa kyläkuvallisesti arvokkaina alueina (sk). Merkintä on informaatioluonteinen. Alueen perinteisen rakennuskannan ja maisemakuvan säilymiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota.

5.5 RAKENTAMISTA RAJOITTAVAT TEKIJÄT

5.5.1 Maatilojen talouskeskukset

Tällä hetkellä ei ole olemassa valtakunnallisia eläinsuojien ”hajunormeja”. Asia on valmistavana ympäristöministeriössä. Yleiskaavatyössä on käytetty ympäristöministeriön 18.3.2002 alueellisille ympäristökeskuksille lähettämän kirjeen (YM4/401/2002) kotieläinsuojien sijoittamisen ohjeistusta.

Karjanhoidon turvaamiseksi ja viihtyisän asuinympäristön takaamiseksi tulee kotieläintalouksien ympärille rakennuslupavaiheessa muodostaa riittävät suojavyöhykkeet. Vyöhykkeiden laajuus riippuu mm. eläinyksikkömäärästä, vallitsevista ilmastollisista tekijöistä (kosteus, lämpötila, auringonpaiste, tuulen suunta ja nopeus sekä turbulenssit) ja ympäristön peitteisyydestä. Hajua voidaan vähentää rakenteellisin, teknisin keinoin, työmenetelmin, siisteydellä ja käsittelymenetelmillä. ks. liite 20 ja liite 21.

Vanhojen eläinsuojien laajennuksissa suositeltavan vähimmäisetäisyyden häiriintyviin kohteisiin tulee ympäristöministeriön ohjeiden mukaan olla vähintään 100m. Paikallisista olosuhteista johtuen vaadittava etäisyys on usein suurempi. Osayleiskaavoissa karjasuojien ympärille on osoitettu 150 metrin hajusuojavyöhykkeet. Turkistarhojen suojavyöhykkeiden sä-

teenä on käytetty keskikokoisten kettutarhojen etäisyysvaatimuksen mukaista 200 metriä. Eläintuotannon jatko- ja laajentamismahdollisuuksien turvaamiseksi suojavaöhykkeille saa sijoittaa ainoastaan olemassa olevien rakennuspaikkojen sisäistä täydennysrakentamista. Uusia rakennuspaikkoja ei suojavaöhykkeille ole osoitettu. ks. kohta 5.2.4

*LIITE 20. HUOMIOITAVIA SEIKKOJA KOTIELÄINSUOJIEN
SUOJAETÄISYYKSIÄ ARVIOITAESSA*

LIITE 21. SUOSITUS KOTIELÄINSUOJIEN SUOJAETÄISYYKSISTÄ

5.5.2 Melu

Valtioneuvoston päätöksen (993/1992) mukaan asumiseen käytettävillä alueilla keskimääräinen ulkomelu saa olla enintään 55 dB. Lomailualueilla ja taajaman ulkopuolisilla virkistysalueilla keskimääräinen ulkomelu saa olla enintään 45 dB.

Kaavakartoilla on esitetty alueet, joilla liikennemelu vuoden 2020 arvioituilla liikennemäärillä ylittää 55dB keskimääräisen melutason. Melualueille ei ole osoitettu uutta rakentamista.

5.5.3 Tulvat

Alaville alueille on annettu alin sallittu rakentamiskorkeus, jonka yläpuolelle on kostuessaan vaurioituvat rakenteet sijoitettava. Lisäksi on annettu perustamistapaa koskeva kaavamääräys, jonka mukaan alavilla alueilla tulee käyttää ryömintätilaista alapohjaa.

LIITE 22. ALIMMAN RAKENTAMISKORKEUDEN MÄÄRITTÄMINEN

5.6 LIIKENNE

Tieverkko säilyy yleisten teiden osalta nykyisessä muodossaan. Valtaosa uusista rakennuspaikoista on liitettävissä olevien yksityisteiden kautta yleisiin teihin. Kantatielle 58 suuntautuva liikenne on järjestettävissä nykyisten liittymien kautta.

Venevalkamat on merkitty osayleiskaavoihin informaatiomerkinnällä jaoteltuna talojen yhteisiin venevalkamiin (LV-1) ja yleisiin, kunnan toteutettavaksi tarkoitettuihin venevalkamiin (LV-2). Venevalkamat sijoittuvat yleensä kyseiseen tarkoitukseen lohkoille yhteisalueille. Venevalkaman perustamiseen yksityiselle alueelle täytyy saada maanomistajan suostumus. Vuohjärven Etelälahteen osoitetulle LV-2:lle tulee tarvittaessa järjestää pysäköintialue yleisen tien varteen.

5.7 TEKNINEN HUOLTO

5.7.1 Jätevesihuolto

Jätevesien käsittelyssä tulee noudattaa kunnallisen ympäristönsuojeluviranomaisen antamia ohjeita. Asutuksen jätevedet tulee aina johtaa viemäriverkostoon, milloin se on olosuhteiden mukaan mahdollista. Muussa tapauksessa jätevedet on käsiteltävä voimassa olevien määräysten ja asetusten mukaisesti. Rantavyöhykkeellä suositellaan kuivakäymälän rakentamista.

Pohjavesialueilla syntyvät jätevedet on johdettava pohjavesialueen ulkopuolelle, jossa ne voidaan käsitellä joko maasuodattimessa tai maahan imeyttämällä, mikäli kunnalliseen jätevesiverkostoon johtaminen ei ole mahdollista. Ainoastaan erityisen painavista syistä voidaan pohjavesialueen jätevedet kerätä ajoittain tyhjennettävään umpikaivoon.

5.7.2 Jätehuolto

Loma-asutuksen jätehuollosta on annettu kaavamääräys, jonka mukaan jätehuoltoa varten tulee varautua sijoittamaan yhteiset jätteenkeräys- ja lajittelupisteet siihen soveltuville alueille.

5.7.3 Energiahuolto

Alueella ei sijaitse 110 kv:n sähkölinjoja.

5.8 YHTEENVETO

Rantaosayleiskaavojen mukaiset alueet, yhteensä 3851 hehtaaria, jakautuvat maankäyttömuodoittain seuraavasti:

<u>Alue:</u>	<u>Pinta-ala, ha:</u>
AT	218,68
TY	1,48
VL,VV	64,40
RA	142,10
RM	20,11
LT	0,22
ET	0,70
SL	0,81
M	480,62
MY	1113,38
W	1808,05
Yhteensä	3850,55 ha

6 OSAYLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

6.1 TOTEUTTAMISEN VAIHEITTAISUUS JA JATKOSUUNNITELMAT

Rantaosayleiskaava luo pohjan tarkemmalle kaavalliselle ja tekniselle suunnittelulle, tärkeimpänä ranta-asemakaavoitus. Tiestön, jätehuollon ja muun kunnallistekniikan rakentamiseen liittyvät kunnalliset suunnitelmat voivat olla toteuttamisessa tarpeen, vaikka rakentamishankkeita toteutetaan periaatteessa yksityiseltä pohjalta.

Tarvetta rantaosayleiskaavaa tarkempaan suunnitteluun on lähinnä matkailupalvelujen alueilla (maatilamatkailu). Yrityksille on myönnetty rantaviivaperusteisen mitoituksen ulkopuolella kohtuullisia rakentamisoikeuksia ja samalla on velvoitettu laatimaan alueesta rakennuslupaviranomaisen hyväksymä kokonaissuunnitelma tai laatimaan ranta-asemakaava. Suunnitelmallisuus on tarpeen mm. jätevesien käsittelymenetelmän, jätehuollon ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisen kokonaisuuden varmistamiseksi vaiheittain rakennettaessa.

Rantaosayleiskaavassa on mukana Vuohtajärvellä ja Reisjärvellä sijaitsevia alueita, joille on tarkoituksenmukaista laatia myöhemmässä vaiheessa rakentamisen lisääntyessä asemakaava. Tässä vaiheessa on kuitenkin katsottu rantaosayleiskaavan ohjaustarkkuuden riittävän muuttaman uuden hankkeen toteuttamiseen.

Tiepiirin liittymälupa tarvitaan uusille tai sellaisille yleisten teiden liittymille, joiden käyttötarkoitus muuttuu.

Kulttuurimaisemassa tapahtuvassa rakentamisessa osayleiskaavan ohjausvaikutus yleispiirteisyytensä takia on riittämätön. Alueelle suositellaan laadittavaksi rakennusjärjestys, jossa on mahdollista yleiskaavaa tarkemmin ohjata rakentamisen laatua. Alueen erityispiirteet huomioivalla rakennusjärjestyksellä voitaisiin tukea parhaiten osayleiskaavan tavoitteita.

6.2 SEURANTA JA JÄLKIARVIOINTI

Maankäytön suunnittelusta vastaavien kunnan elimien tulee seurata rakennustoiminnan kehitystä ja tarpeita. Mikäli rakentaminen alkaa kehittyä eri tavoin kuin on arvioitu tai rakentaminen vaatii merkittäviä poikkeamia rantaosayleiskaavan ratkaisusta, tulee ryhtyä toimiin kaavan saattamiseksi ajan tasalle.

Rantaosayleiskaavan laatimiseksi kerättyjä perustietoja tulisi päivittää ja pitää ajan tasalla. Tietojen hankinta ja ajan tasalla pitäminen vähentää pitkällä tähtäimellä sitä työmäärää, joka tarvitaan eri suunnitelmien perustietojen hankkimiseksi.

7 OSAYLEISKAAVAN HYVÄKSYMINEN

7.1 SUUNNITTELUVAIHEET

Reisjärven kunnan tekninen lautakunta on tehnyt kaavan laatimispäätöksen 5.4.2001. Tarkemmat suunnitteluvaiheet on listattu selostusosan alkuun.

7.2 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut kunnassa nähtävillä 2.7.-16.8.2001 (Liite 2).

7.3 SIDOSRYHMÄTYÖSKENTELEY

7.3.1 Tiedottaminen ja mielipiteen esittäminen

04.02.2002	Yleisötilaisuus 1: Kangaspääjärvi, Korpinen, Norssinjärvi ja Pitkäjärvi
05.02.2002	Yleisötilaisuus 1: Kiljanjärvi, Köyhänjärvi, Reisjärvi ja Vuotojärvi
16-17.07.2002	Yleisötilaisuus 2: kaavoittajan vastaanotto Reisjärven kunnassa
14. 07.2002-	Alustava nähtävilläolo Reisjärven kunnassa
31.03-11.04.2003	Luonnos nähtävillä Reisjärven kunnassa ja internetissä (MRL 62§:n mukainen mahdollisuus mielipiteen esittämiseen)

Tilaisuuksista on tiedotettu OAS:n mukaan kuuluttamalla kunnan ilmoitustaululla ja lehdistössä. Niille ulkopaikkakunnalla asuville maanomistajille, joiden osoite on pystytty selvittämään, on tiedotettu henkilökohtaisin kirjein. Suunnittelun etenemisestä on laadittu lisäksi lehdistötiedotteita.

Esittelyjen yhteyteen on varattu mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen kaavahankkeen suhteen. Maanomistajilla ja muilla asianosaisilla on ollut mahdollisuus tutustua kaavan aineistoon Reisjärven kunnantalolla koko kaavaprosessin ajan. Lisäksi asianosaisilla on ollut mahdollisuus hankkia puhelimitse yksityiskohtaista tietoa kaavoituksen etenemisestä oman alueensa osalta suoraan suunnittelijalta.

7.3.2 Viranomaisneuvottelut

09.04.2001	Viranomaisneuvottelu 1
02.11.2001	Viranomaisneuvottelu 2
03.09.2002	Viranomaisneuvottelu 3

Viranomaisneuvottelujen lisäksi on järjestetty työneuvotteluja luonto- ja rakennuskantaselvityksistä ao. viranomaisten kanssa. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus on osallistunut työle asetetun ohjausryhmän toimintaan.

7.4 VIRALLISEN KAAVAEHDOTUKSEN HALLINTOKÄSITTELY

7.4.1 Nähtävällepano

Tekninen lautakunta käsitteli kaavaehdotusta kokouksessaan 18.11.2003 ja päätti asettaa sen MRL 65§:n ja MRA 19§:n mukaisesti julkisesti nähtäville 1.12.2003-15.1.2004 väliseksi ajaksi sekä pyytää siitä tarvittavat lausunnot. Kaava-aineisto oli nähtävissä myös kunnan internet-sivuilla.

7.4.2 Muistutukset

Kaavaehdotuksesta saatiin 30 muistutusta.

7.4.3 Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin seuraavat lausunnot:

- Metsähallitus-Laatumaa
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Reisjärven kunta, Ympäristölautakunta
- Tiehallinto, Oulun tiepiiri
- Vattenfall Verkko Oy
- Museovirasto
- Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus, Kalajokilaakson osasto
- Reisjärven kunta, Maaseutulautakunta

7.5 KAAVAEHDOTUKSEN HYVÄKSYMINEN

7.5.1 Tekninen lautakunta 25.3.2004

Tekninen lautakunta käsitteli muistutuksia ja lausuntoja kokouksessaan 25.3.2004.

LIITE 23. KAAVOITTAJAN VASTINE LAUSUNTOIHIN JA MUISTUKSIIN

7.5.2 Kunnanhallitus 5.4.2004

Kunnanhallitus käsitteli kaavaehdotusta kokouksessaan 5.4.2004 ja päätti esittää kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi kaavaehdotuksen, johon tehtiin liitteen 23 mukaiset tarkistukset. Tarkistukset ovat luonteeltaan vähäisiä, kokonaismitoituksen sallimia tarkennuksia.

Tarkistukset kaavamääräyksiin:

Pohjavesialueita koskevaa kaavamääräystä täydennettiin seuraavasti: ”*Rakennuslupaviranomaisen on tarvittaessa pyydettävä alueellisen ympäristökeskuksen lausunto alueelle kohdistetuista uuden rakennuksen rakentamista koskevista rakennuslupahakemuksista. Öljysäiliöt on sijoitettava katettuihin kaukaloihin tai suojattava teknisesti vastaavan turvallisuustason takaavalla tavalla. Alueelle ei saa asemakaavalla osoittaa pohjaveden laatua vaarantavia toimintoja.*” Lisäksi pohjavesialueen jätevesien käsittelyä koskevia määräyksiä muutettiin siten, että jätevesien kerääminen ajoittain tyhjennettävään umpikaivoon sallitaan ainoastaan erityisen painavista syistä.

Eläinsuojan hajunsuojavyöhykettä koskevaa määräystä täydennettiin siten, että hajunsuojavyöhykkeelle saa sijoittaa ainoastaan olemassa olevien rakennuspaikkojen sisäistä täydennysrakentamista.

Pysyvään asuntoon liittyvän rantasaunan yhteyteen sallitun puuvajan rakentamisoikeus muutettiin saunan käyttöön liittyvän varistorakennuksen rakentamisoikeudeksi.

MY-1 ja MY-2 alueiden täydennysrakentamista ohjaavaa lausetta lievennettiin muotoon: ”*Täydennysrakentaminen on sallittua **pääsääntöisesti** olemassa olevaan tiestöön ja rakennuspaikkoihin liittyen.*”

Valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (ma-alue) koskevat kaavamääräykset poistettiin ja merkintä jätettiin kaavaan informaatioluonteisena. Maisematyöluvan vaatimus rajattiin koskemaan ainoastaan rantavyöhykettä.

Tarkistukset osayleiskaavakarttaan:

Pitkäjärvellä, Norssinjärvellä, Kangaspäänjärvellä ja Köyhänjärvellä tehtiin rantavyöhykkeeseen vähäisiä tarkistuksia, joiden johdosta muodostui pysyvään asuntoon liittyvän rantasaunan rakentamisoikeus Kangaspäänjärven mitoitusalueella 3.3. sijaitseville tiloille Rantala 5:79 ja Rantapuurula 5:85. Rantasaunan rakentamisoikeus poistui Norssinjärven mitoitusalueella 2.5 sijaitsevalta tilalta 7:58.

Pitkäjärven Honkasaaren esitetty lähivirkistysalue (VL) rajattiin kauemmas nykyisestä loma-asunnosta ja Hämeenlahdelle esitetty venevalkama (LV-1) siirrettiin lahden luoteisrannan yhteisalueelle 878:31. Pitkäjärven mitoitusalueen 1.3 tilalle Rantala 6:79 osoitettua uutta rantasaunan rakennuspaikkaa siirrettiin samalla tilalla ja muutettiin rantasaunan/ yhteisrantaan loma-asunnon rakennuspaikaksi. Mitoitusalueelle 1.5 tilalle Mattila 19:23 osoitettu loma-asunnon rakennuspaikka siirrettiin samalla tilalla pohjoisemmaksi ja tilalle Kevätkoski 10:18 esitetyn luo-alueen rajausta supistettiin pois RA-alueelta. Saman mitoitusalueen tilalta Suviranta 10:6 siirrettiin loma-asunnon rakennuspaikka tilan Kangaspäänjärven mitoitusalueella 3.2 sijaitsevalle palstalle toteutettavaksi pysyvänä asuntona. Myös tilan 10:6 viereiset pienet RA-alueet muutettiin AT-alueiksi.

Norssinjärven mitoitusalueen 2.3 tilalle Kotineva 12:53 osoitettu rantasaunan rakennuspaikka siirrettiin viereiselle tilalle Laajalankuru 17:17.

Kangaspäänjärven mitoitusalueella 3.2 sijaitsevalle tilalle Niemi 14:45 esitetty uusi rantasaunan rakennuspaikka muutettiin todellisen tilanteen mukaisesti olemassa olevan loma-asunnon rakennuspaikaksi. Saman omistajan tilalle Järvimetsä 49:0 (Pitkäjärven mitoitusalueella 1.5) esitetty omarantaan loma-asunnon rakennuspaikka muutettiin rantasaunan / yhteisrantaan loma-asunnon rakennuspaikaksi.

Vuohtajärven mitoitusalueella 5.2 sijaitsevalle tilalle Vasaramäki 183:1 osoitettu nykyisen rantasaunan rakennuspaikka muutettiin nykyisen pysyvän asunnon rakennuspaikaksi. Saman mitoitusalueen tilalle Mäkelä 12:72 osoitettua pysyvän asunnon rakennuspaikkaa siirrettiin vähäisesti rantavyöhykkeen ulkopuolella. Vuohtajärven Hyvösenniemen itärannalle esitetyn RA-alueen neljä eteläisintä nykyistä rakennuspaikkaa käsittävä alue muutettiin AT-alueeksi.

Reisjärven mitoitusalueella 6.2 sijaitsevan tilan Hakala 7:12 kolme loma-asunnon rakennuspaikkaa siirrettiin Hakalansaaren lounaisrannalta pohjoisrannalle ja niemeen esitettyä uimaranta-aluetta (VV) laajennettiin vähäisesti etelän suuntaan.

Köyhänjärven mitoitusalueella 7.1 sijaitsevan tilan Sillanmäki 10:20 yhteisrantaan loma-asunnon rakentamisoikeus muutettiin pysyvän asunnon rakentamisoikeudeksi.

7.5.3 Kunnanvaltuusto 4.5.2004

Kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 4.5.2004 § 38-44 kunnanhallituksen ehdotukset Pitkänjärven, Norssinjärven, Kangaspäänjärven, Vuohtajärven, Reisjärven, Köyhänjärven ja Korpisen rantaosayleiskaavoiksi tarkentaen hyväksymispäätöksessään erillisiä rantasaunoja koskevia kaavamääräyksiä siten, että pysyviin asuntoihin liittyvien rantasaunojen lisäksi myös muille rantasaunojen rakennuspaikoille kuuluu saunan käyttöön liittyvän varastorakennuksen rakennusoikeus.

Tarkistukset on viety kaavakartalle, kaavamääräyksiin, taulukoihin ja selostukseen.

7.5.4 Valitukset

Kunnanvaltuuston 4.5.2004 tekemästä Vuohjärven rantaosayleiskaavan hyväksymispäätöksestä § 41 jätettiin yksi valitus Oulun hallinto-oikeuteen.

7.5.5 Kunnanhallitus 25.8.2004

Kunnanhallitus käsitteli kaavavalitusta kokouksessaan 25.8.2004 §118. Suunnittelijaa kuultuaan kunnanhallitus katsoi mahdollisten muutosten rajoittuvan selkeästi Vuohjärven mitoitusalueeseen 5.3, jonka osalta kaava päätettiin jättää panematta täytäntöön.

7.6 RANTAOSAYLEISKAAVOJEN VOIMAANTULO

Pitkäjärven, Norssinjärven, Kangaspäänjärven, Reisjärven, Köyhänjärven ja Korpisen rantaosayleiskaavojen hyväksymispäätöksistä §38-40 ja §42-44 ja voimaantulosta kuulutettiin kunnan ilmoitustaululla sekä Reisjärvi-lehdessä 23.6.2004.

Kunnanhallitus päätti 25.8.2004 §118 kuuluttaa Vuohjärven rantaosayleiskaavan tulleen voimaan mitoitusalueiden 5.1 ja 5.2 osalta.